

توجه ابنيه

TOSEH ABNIEH

فصلنامه اجتماعی اقتصادی
Social and Economic Quarterly
قیمت ۲۰۰۰۰۰ ریال | Price 200000 Rials

زمستان ۱۳۹۸

Toseh Abnieh Social and Economic Quarterly

فصلنامه اجتماعی اقتصادی، توسعه ابنيه | زمستان ۱۳۹۸ | شماره ۱۶ | No 16

**KHATAM
STONE**

Beauty Of Nature Type

• سنگ خاتم دهپید •

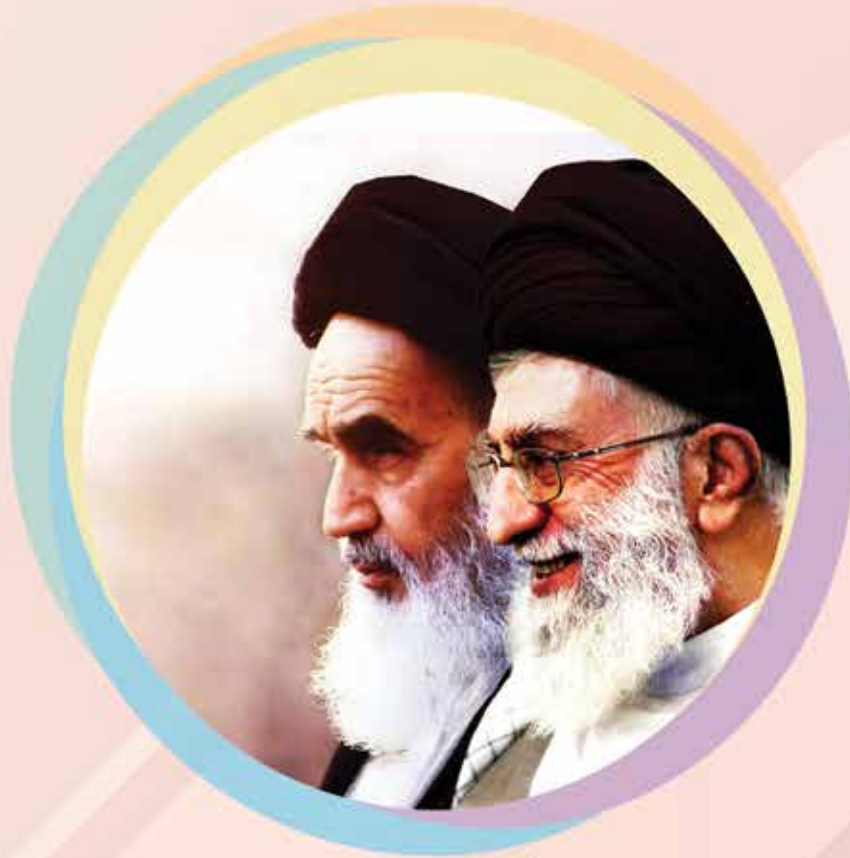
تهران، انتهای حکیم غرب، نرسیده به تقاطع
دهکده المپیک، بازار سنگ تهران، واحد ۵۰

زیبایی به سبک طبیعت

۰۹۱۷۸۷۰۰۳۸۹ - ۰۹۱۲۲۸۹۵۴۱۹
۴۴۱۳۵۱۸۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آر ب اتفاق جهانیت
میت و ملت

فهرت مطالب

۴	بازار انرژی در دام کرونا
۱۶	معمای بودجه درسال ۹۹
۲۴	بازار پول
۳۲	سردار دل ها
۵۰	بازار ارز
۵۴	کرونا ویروس و تاثیر آن بر اقتصاد جهان
۶۶	مدل سازی اطلاعات ساختمان
۷۴	بازار فلزات

آدرس و شماره تماس

آدرس : تهران- شهرک گلستان- بلوار امیر کبیر خیابان گلفام- پلاک ۷ - واحد ۳
تلفن: ۴۴۷۵۵۷۲۴

WWW.TOSEABNIEH.ORG

آدرس چاپخانه : خیابان نجات الهی - کوچه بامشاد - پلاک ۹
چاپ واژه - تلفن : ۸۸۰۷۴۸۸

صاحب امتیاز:

حامد مهري

مدیرمسئول:

شهرام پروین جهرمی

رئیس:

حامد مهري

مدیراجرایی:

رضا شعبان زاده

دبیر گروه اقتصاد:

وحید پا افشار

هیات تحریریه:

امیر اسماعیل تیریزی- شهرام پروین جهرمی-
پرویز جعفری- رسول میرقادری حمید پرهیزکار -
رضا شعبان زاده

مشاوران:

محمد علی قاسمی - فرخ مسلمی - علیرضا فراهانی -
حامد آراسته - رضا ملک - حمید رضا دادگر - شهروز
معصومی - روح الله شمسی - مهدی یاسور عینی-
وحید قاسمی - امین محمد فلاح

طراح گرافیک:

مهران جعفر شعار

عکاس:

محمد پورقربانعلی

زمستان ۱۳۹۸

بازار انرژی در دام کرونا

• گروه اقتصادی

سازمان بین‌المللی دریا نوردی (IMO)

اجرای قانون محیط زیستی سازمان بین‌المللی دریانوردی (IMO) از اول ژانویه ۲۰۲۰ مبنی بر استفاده کشتی‌ها از سوخت کم سولفور بر نفت تأثیرات فراوانی گذاشت. این قانون نیز مانند قوانین قبلی برندگان و بازندگان را به همراه خواهد داشت. بررسی‌ها نشان می‌دهد بین ۵۰ تا ۸۰ هزار کشتی در سر تا سر دنیا مشمول این قانون خواهند شد. بیش از ۹۰ درصد تجارت دنیا از طریق دریا انجام می‌شود، بدیهی است که نوع، قیمت و فراوانی سوخت کشتی‌ها بر تجارت دنیا تأثیر گذار خواهد بود. به عبارتی دیگر با توجه به اقبال خریداران نفت به گریدهای شیرین‌تر و سبک باید شاهد بهبود قیمت این نوع نفت، و از سوی دیگر افت قیمت نفت ترش و سنگین در آینده نزدیک باشیم. بر اساس این قانون میزان سولفور (گوگرد) سوخت کشتی‌ها از ابتدای سال ۲۰۲۰ میلادی باید از میزان ۳/۵ درصد به ۰/۵ درصد برسد. البته کشتی‌هایی که از دستگاه تصفیه دودکش استفاده می‌کنند، اجازه دارند کماکان از سوخت‌های سولفور بالا استفاده کنند. این قانون از سال ۲۰۰۵ شروع شده و به تدریج بر این محدودیت‌ها افزوده شده است. پیش‌بینی‌ها از کاهش روزانه مصرف سوخت کشتی با سولفور بالا در ژانویه تا سطح ۱/۳ میلیون بشکه از میانگین ۳/۵ میلیون بشکه در سال ۲۰۱۹ خبر می‌دهند. این قانون با هدف کاهش آلاینده‌های محیطی از ورود ۸/۵ میلیون تن سولفور اکسید در سال جلوگیری خواهد کرد. گلدمن ساکس در گزارشی عنوان کرد که این قانون در سال اول هزینه ۲۰۰ میلیارد دلاری بر فرآیند پالایشگاهی خواهد داشت. تور اسولند، کارشناس حمل و نقل دریایی به وال استریت ژورنال گفت: اختلاف قیمتی بین این دو سوخت می‌تواند به هزار دلار در هر تن تا پایان سال ۲۰۲۰ برسد که در این صورت میلیارد‌ها دلار به هزینه‌باربری دریایی می‌افزاید. پس به نوعی می‌توان گفت بازنده این قانون شرکت‌های حمل و نقل و همچنین بسیاری از تولیدکنندگان نفت

سنگین و ترش در خاورمیانه، کانادا و روسیه خواهند بود و برنده آن پالایشگاه ها، تولیدکنندگان نفت خام شیرین در دریای شمال، تگزاس و نیجریه که دارای سولفور پایینی است خواهد بود.

گزارش های رویترز نشان از پایبندی برخی اعضای متخلف در توافق نفتی از جمله عراق در ماه دسامبر بهبود و تولید نفت این گروه در مجموع کاهش یافته است. با این حال سطح تولید اوپک همچنان بالاتر از توافق جدید بوده است، بنابراین باید دید که آیا این کشورها در ماه جاری میلادی با کاهش بیشتر تولید خود سعی در اجرا و پایبندی به توافق جدید نفتی خواهند داشت یا خیر؟ عامل بنیادی دیگر نیز افزایش موجودی انبارهای تجاری نفت آمریکا است که بر کاهش قیمت نفت اثرگذار بود. پیش از این اداره اطلاعات انرژی آمریکا اعلام کرده بود، حجم این ذخایر حدود ۱/۲ میلیون بشکه افزایش یافته است.

بازار سرمایه به کمک نفت می آید؟

گذاری در تکمیل طرح های نیمه تمام، و مبلغی در حدود ۱۰ تا ۱۲ میلیارد دلار برای طرح های تحقیقاتی کاملی که هنوز به مرحله اجرا نرسیده، و به غیر از این دو مورد بخش اکتشاف، تولید و بهره برداری از مخازن گازی و نفتی کشور بیش از دیگر بخش ها به سرمایه نیازمند است. به گفته وزیر نفت، ده ها میلیارد اعتبار برای توسعه صنعت نفت، توسعه میدان های نفتی و گازی، نوسازی و بازسازی تاسیسات نفت نیاز است که وزارت نفت با انعقاد قراردادهایی در قالب EPC، IPC و EPD و از طریق روش های سخت انتشار اوراق بخشی از این سرمایه را جذب کرده تا جریان فعالیت زنده بماند. و عدم فعالیت مناسب این بخش موجب توقف صنایع دیگر مانند صنایع ماشین سازی، آهنگری و ریخته گری خواهد شد. رئیس سازمان بورس از قابلیت های بازار سرمایه برای تامین نیاز صنعت نفت گفت و عنوان کرد: یکی از ضروری ترین امور مقطع کنونی تامین مالی در صنعت نفت به عنوان ثروت ملی کشور است. شاپور محمدی رییس سازمان بورس تصریح کرد: که در گذشته اقدامات شایسته ای در این زمینه انجام شده است ولی با این حال هنوز با شکل ایده آل فاصله داریم. وی افزود تعداد شرکت های پالایشی و پتروشیمی پذیرفته شده در بورس تهران و فرابورس ایران افزایش پیدا کرده است که این خود نوعی تامین مالی محسوب می شود.

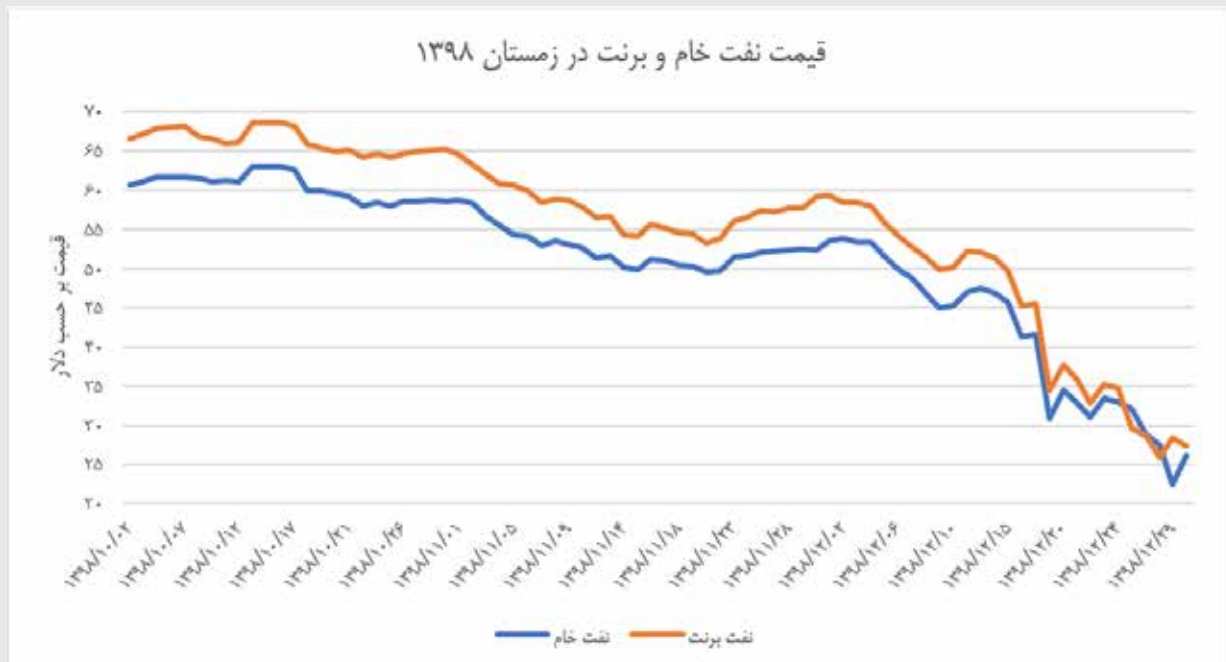
بازدهی بسیار مناسب بازار سرمایه در سال ۹۸ موجب شده که مدیران نفتی با توجه به تحریم ها و قطع جریان تأمین مالی پروژه ها به فکر تأمین مالی نفت از مسیر بازار سرمایه باشند، صنعت نفت به عنوان موتور محرک اقتصاد سالانه به حداقل ۲۰ تا ۲۵ میلیارد دلار سرمایه نیاز دارد، که در صورت عدم تحقق این موضوع آسیب های فراوانی را به این چرخه وارد می نماید. صندوق توسعه ملی، فاینانس خارجی، منابع بانکی و بازار پول، اوراق مشارکت و انواع اوراق مالی اسلامی یا فروش بخشی از سهام شرکتی برای سرمایه گذاری در پروژه های جدید راهکارهایی است که در سالیان گذشته مورد توجه مدیران نفتی بوده است. بررسی های نشان از آن دارد که در ۵ سال آینده این بخش نیاز به ۳۰ میلیارد دلار سرمایه

نفت

نفت خام سال ۹۸ را با قیمت ۵۸ دلار ۹۳ سنت برای هر بشکه آغاز کرد، بهای نفت در ابتدای سال با توجه به تحریم های ایران نوید قیمت های افزایشی را می داد تا جایی که در سوم اردیبهشت قیمت هر بشکه نفت خام به سقف ۶۶ دلار ۳۵ سنت رسید در این زمان قیمت هر بشکه نفت برنت ۷۴ دلار ۵۶ سنت معامله شد. پس از این سقف ۷ ماهه مسیر نفت مسیر پرنوسان ولی کاهشی بود و مسائل حول حواشی جنگ تجاری آمریکا با چین و ایران هیچ گاه نتوانست تأثیر بسزایی بر روی قیمت نفت بگذارد، بهای نفت در سال ۹۸ دو بار در تاریخ های بیست و هفتم شهریور ماه و چهاردهم آذر ماه افزایش های هفتگی نشان داد ولی دلایل افزایشی آن چنان محکم نبودند که مدار جریان نفت را افزایشی رقم بزنند، در سیزدهم دی ترور سردار سلیمانی دلیل اصلی افزایش قیمت نفت بود، در این هفته قیمت نفت خام، برنت و اوپک به بالاترین قیمت ۶ ماهه خود رسیدند قیمت بهای نفت به ترتیب به ۶۳/۰۸، ۶۸/۶۹ و ۷۰/۸۹ دلار بر هر بشکه رسید. بسیاری از تحلیلگران در این بازه معتقد بودند که قیمت نفت با توجه به ترور

سردار سلیمانی مسیر افزایشی را دنبال خواهد کرد ولی این پیش بینی به سرعت رنگ باخت و نفت در تمام مسیر زمستان روند کاهشی را به خود گرفت. پس از فروکش دامنه های تنش میان ایران و آمریکا نفت افت شدیدی را تجربه کرد به شکلی که دقیقاً یک هفته پس از ترور سردار سلیمانی نفت حدود یک دلار معادل ۱/۵ درصد کمتر از قیمت های پیش از اقدام تروریستی آمریکا قرار گرفت. به دنبال حمله موشکی و تلافی جویانه ایران به دو پایگاه نظامی آمریکا در خاک عراق در واکنش به اقدام تروریستی آمریکا در اولین ساعات بازگشایی بازارها در این روز، قیمت نفت با جهش شدیدی مواجه شد، اما برخلاف ادعاهای قبلی رئیس جمهور آمریکا، پاسخ موشکی ایران واکنش چندانی از سوی آمریکا به دنبال نداشت و مجموع اظهارات طرف های آمریکایی و ایرانی موجب شکل گیری این گمانه شد که «خطر یک تقابل نظامی رفع شده است.» از این رو، تا پایان معاملات همان روز نفت سقوط شدیدی را تجربه کرد.

طور متوسط روی ۷۹ دلار بر بشکه بوده است. طبق این گزارش بحران های مالی، افزایش پیش بینی نشده تولید نفت در آمریکا و تحولات پر تنش در خاورمیانه، از جمله عواملی بوده اند که روند قیمتی بازار نفت در دهه گذشته را مشخص کرده اند. نشریه فوربس نیز عنوان کرد، حمله به تاسیسات نفتی آرامکو در عربستان سعودی اتفاقی بود که پیش بینی می شد باعث ایجاد بزرگ ترین اختلال عرضه از سال ۱۹۹۱ و جنگ نفتکش ها در خلیج فارس باشد ولی با توجه به فراوانی نفت در بازار مانع از ریزش چشم گیر قیمت ها شد و بازار با کمترین اختلال در مسیر خود حرکت کرد. حتی اعمال تحریم های نفتی آمریکا علیه ایران و ونزوئلا نیز نتوانست این بازار را ملتهب نماید. اوپک تنها راه تعادل در قیمت بازار نفت را کاهش تولید نفت با شدتی بیشتر و کاهش ۵۰۰ هزار بشکه ای (۱/۷ میلیون بشکه در روز در مقایسه با ۱/۲ میلیون بشکه در روز) از ابتدای ۲۰۲۰ تا پایان ماه مارس دانست.

این شرایط برای نفت از سال ها پیش توسط برخی از تحلیلگران مطرح می شد که با توجه به چند عامل بنیادی مانند صادرات نفت توسط آمریکا، رشد تولید خودروهای برقی و توسعه انرژی های تجدید پذیر آینده نفت را به چالش خواهند کشید. بررسی دهه گذشته و تحولات نفت در آن بار دیگر بی ثباتی سوخت های فسیلی در برابر اتفاقات آتی را گوشزد می کند. نگاهی به روند قیمت ها در یک دهه گذشته نشان می دهد انفجار قیمت ها بین سال های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۳ به سقوطی ناخوشایند در میانه های ۱۳۹۴ منجر شد که تا اوایل ۱۳۹۸ ادامه داشت. در تلاشی ترین دوره زمانی بهای شاخص نفت خام برنت توانست به بهایی در حدود ۱۴۳ دلار در تیر ۱۳۸۷ برسد، و در طی ۶ ماه با کاهشی محسوس به زیر ۶۰ دلار برگشت ولی این کاهش به سرعت ترمیم شد و تا سال ۹۳ با یک نوسان کم بالای ۹۰ دلار قرار داشت. به گزارش S&P پلتس، طی یک دهه گذشته شاخص نفت خام برنت به

قیمت نفت اوپک در زمستان ۱۳۹۸

آینده نفت وابسته شدن حلقه تحریم

هوایی به چین به میزان ۲۶۰ هزار بشکه میزان مصرف این کشور را کاهش دهد. آمریکا در تکمیل این تصمیم دو شخص و شش شرکت مستقر در دبی، شانگهای و هنگ کنگ را تحریم کرد، چهار شرکت از این شش شرکت و دو فرد تحریم شده با شرکت ملی نفت ایران در ارتباط بوده‌اند. آمریکا با این تصمیمات به دنبال کاهش و فشار بر صادرات ایران و عدم درآمد ارزی از نفت خام، محصولات پتروشیمی و فرآورده های نفتی است.

در پی توافق افزایش ۵۲/۴ میلیارد دلاری خرید محصولات انرژی از ایالات متحده توسط کشور چین بزرگترین خریدار و فروشنده انرژی جهان وارد فاز جدیدی از تجارت شدند، این تصمیم دارای موانع بسیاری برای محقق شدن است، تحلیلگران معتقدند افزایش فروش بیش از ۵۰ میلیارد دلار نفت، گاز و زغال سنگ به چین ماموریتی غیرممکن است. چین بر خرید نفت از آمریکا تعرفه ۵ درصدی و بر واردات گاز و زغال سنگ این کشور تعرفه ۲۵ درصدی وضع کرد. پیش بینی می شود، مسائلی مانند ویروس کرونا و کاهش شدید سفرهای

مقصر کاهش بهای نفت کیست؟

طول انجامید، این مسیر کاهش همان طور که بیان شد در پی تعطیلی کسب و کارهای چینی رقم خورد ولی از ۲۱ بهمن در پی انتشار کنترل ویروس کرونا در چین مسیر نفت مجدد روند افزایش را به مدت کوتاهی تا ابتدای اسفند داشت، تحلیلگران معتقد که مهم ترین عامل در افزایش قیمت نفت برون رفت چین از اپیدمی کرونا بود. ولی این مسیر افزایشی ۱۰ روزه به سرعت روند کاهش را از سر گرفت، افزایش تعداد مبتلایان به ویروس کووید ۱۹ در بسیاری از کشورهای جهان و به خصوص در کره جنوبی، آمار کاهش عملکرد پالایشگاه ها در چین پایین تر از سال ۲۰۱۴ را از مهم ترین دلایل این موضوع می توان عنوان کرد.

عربستان نیز با توجه به شرایط حاد پیش آمده و انتشار ویروس کرونا که منجر به کاهش مصرف نفت در مقیاس جهانی شد. در پی کاهش تولید نفت بود ولی در این میان روسیه از تبعیت کردن از موضوع کاهش تولیدات نفتی پشتیبانی نکرد، از این رو ریاض خاطر

شیوع ویروس کرونا و تعطیلی کسب و کارها و اثرگذاری آن بر تقاضای نفت در بازارهای جهانی موجب کاهش فراتر از انتظار تحلیلگران شد کارشناسان بر این باورند که عدم تعادل در بازار نفت تا ظهور کوچک ترین نشانه ها از کنترل ویروس کرونا یا کشف واکسن آن ادامه خواهد داشت. کاهش قیمت نفت نسبت به اوج اخیر خود را در ادبیات مالی وضعیت «فاز خرسی» می گویند. اکنون، خرس ها (سمبلی از معامله گران با انتظارات کاهش) فعالیت بیشتری پیدا کرده و فشار بر قیمت ها را تشدید کرده اند. تحلیلگران جهانی معتقدند ویروس کرونا به منزله «قوی سیاه» بازار نفت است، کرونا نه تنها از نظر زمان وقوع غافل گیر کننده بود، بلکه از لحاظ اثراتی که بر تقاضای نفت خواهد داشت، فضای نامعلومی را ایجاد کرده است. بنابراین وضعیتی نادر و غیرقابل پیش بینی برای بازار نفت ایجاد شده که مشابه قوی سیاه بر خلاف تصورات عمومی است. مسیر کاهش نفت از ۱۷ دی ماه آغاز شد و تا ۲۱ بهمن ماه به

در بیش از یک سال گذشته کمتر از ۱۰ میلیون بشکه در روز تولید کرده است. در عین حال سعودی‌ها قیمت رسمی نفت خود را در بازارها به خصوص بازار اروپا که به طور سنتی بازار نفت روسیه است، به شکل کم سابقه‌ای کاهش داده‌اند. در حالت کلی می‌توان عنوان کرد: کاهش بیشتر در تولیدات اوپک پلاس برای جلوگیری از انباشت شدن نفت در انبارها و افت قیمت، سیگنال‌های لازم را برای رشد مجدد بهای نفت از بین می‌برد. چراکه کاهش بیشتر در تولیدات اوپک پلاس ملزومات لازم را برای رشد تولیدات شیل فراهم می‌کند و همزمان مانع از تحریک رشد مصرف می‌شود و این دو هیچ کدام به اوپک برای رسیدن به هدف تعادل بازار نفت کمک نخواهد کرد. بنابراین به اعتقاد این کارشناس رویترز، تصمیم روسیه مبنی بر مخالفت با کاهش بیشتر در تولیدات اوپک پلاس، تصمیم به رها کردن قیمت‌ها برای نوسان طبیعی و متعادل کردن بازار نفت است. در بلندمدت این تصمیم درست است، هم برای روسیه، هم عربستان و هم کل اوپک.

نشان کرد برای حمایت از قیمت نفت، حتی بدون حمایت روسیه نیز اقدام به کاهش تولیدات خواهد کرد. این موضوع می‌تواند چالش جدید اتحاد بزرگ نفتی تحت عنوان اوپک پلاس باشد. این مجموعه در پی مشکلات حوزه نفت نشست را برگزار و تصمیمی کاملاً برخلاف انتظارات بازار گرفتند در حالی که کشورهای عضو اوپک پنج شنبه اعلام کرده بودند می‌خواهند ۱/۵ میلیون بشکه از تولیدات روزانه کم کنند به سد روسیه برخورد کردند. به این ترتیب بدون هیچ توافقی قرار شد از ابتدای ماه آوریل کشورها بدون محدودیت نفت تولید کنند و همین کافی بود تا شوک ۱۰ درصدی به قیمت نفت وارد شود. ریزشی که بزرگ‌ترین افت از زمان بحران جهانی ۲۰۰۸ محسوب می‌شود. در پی این تصمیم وزیر انرژی عربستان حین خروج از نشست اوپک پلاس رو به وزرای دیگر کشورها گفت: «پشیمان خواهیم شد». عربستان به برخی شرکت‌ها اعلام کرده که در صورت لزوم می‌تواند تولیدات خود را به بیش از ۱۲ میلیون بشکه در روز نیز برساند، این کشور

جنگ قیمت‌گذاری نفت

دهه ۸۰ شد. حال گویی که تاریخ برای بار دیگر در حال تکرار خواهد بود. البته عربستان در سال ۱۹۹۷ با همین استراتژی به دنبال فروپاشی حکومت در ونزوئلا بود. در این سال درحالی که به دلیل بحران اقتصادی در کشورهای آسیایی، بازار نفت با افت تقاضا مواجه بود، عربستان در نشست اوپک که در آن سال در جاکارتا برگزار شد، اعلام کرد که سطح تولیداتش را افزایش خواهد داد. اقدام سعودی‌ها موجب شد که در عرض یک سال و نیم نفت بیش از ۵۰ درصد از ارزش خود را از دست بدهد و به کمتر از ۱۰ دلار بر بشکه سقوط کند. عربستان که از بدهی‌های بزرگ شرکت ملی نفت ونزوئلا به شرکت‌های نفتی و نارضایتی عمومی از این شرایط آگاه بود، با افزایش تولید و کاهش قیمت زمینه فروپاشی دولت ونزوئلا را فراهم کرد. در نهایت در فوریه ۱۹۹۹ هوگو چاوز در ونزوئلا قدرت را به طور رسمی در دست گرفت و این پایانی بر رونق صنعت نفت این کشور بود.

نگاهی تاریخی به فروپاشی شوروی نشان از آن دارد که این جریان یک بازنده بزرگ خواهد داشت، شوروی در دهه ۸۰ با زیر پا گذاشتن تعهدات اوپک و تولید بی‌پروای نفت داستان بزرگترین جدال قیمتی نفت را با عربستان رقم زد به شکلی که عربستان میزان تولیدات خود را از ۱۱ میلیون بشکه در روز به ۲/۵ میلیون بشکه رساند، و این امر موجب از دست رفتن سهم عربستان از بازار شد، عربستان طی بیانیه‌ای اعلام داشتند خواستار تولید ۵ تا ۶ میلیون بشکه‌ای نفت در روز هستند که این موضوع نیز مورد توجه واقع نشد و دست آخر این کشور تصمیم به تولید حداکثری نفت گرفت و قیمت نفت آمریکا با ۴۵ درصد کاهش در سال ۱۹۸۶ شرایط اقتصادی خطرناکی را برای شوروی رقم زد، به عقیده برخی کارشناسان ریاض با عملکرد اقتصادی و سهم بازار به دنبال رسیدن به اهداف سیاسی بود و با لابی آمریکایی‌ها، تولیدات خود را افزایش و به تبع آن قیمت نفت را کاهش داد. و مگر آن فشار اقتصادی و ایجاد زمینه فروپاشی شوروی ۱۹۹۱ و فشار به ایران برای پایان دادن به جنگ با عراق در اواخر

تحلیلگران و فعالان معتقدند که عربستان در صدد رویارویی با روسیه و شیل است البته ریاض می داند که شکست شیل کار آسانی نیست و بعید است که کرملین به این موضوع توجه نداشته باشد، ابزارهای مالی متنوعی که شرکت های نفتی آمریکایی به کار می‌برند، آن‌ها را در برابر افت قیمت نفت مقاوم می‌کند. ریاض و مسکو به دلیل وابستگی نفتی و کمبود ذخایر ارزی که به نقطه ضعف آن‌ها تبدیل شده توانایی برابری با آمریکایی‌ها را نخواهند داشت، البته واشنگتن نیز در برابر هزینه های بالای تولید با مشکل مواجه خواهد شد ولی انعطاف بیشتری در مدیریت هزینه‌ها دارند. پیش بینی می‌شود این نبرد در صورت وقوع هیچ برنده ای نخواهد داشت. حال سوال این گونه مطرح می‌شود آیا این کشور راضی به اقدامی می‌شود که رشد اقتصادی اش را کندتر، کسری بودجه اش را بیشتر، بدهی اش را سنگین تر و منابع ارزی اش را بیشتر کاهش خواهد داد؟

میزان قابل توجه ظرفیت بی استفاده در زمان های غیرپیک، هزینه تمام شده پایین برق در صورت دریافت منابع ارزان سوخت، افزایش ارزش افزوده با تبدیل سوخت اولیه به انرژی برق، وجود زیرساخت مناسب در شبکه برق و توان تولید بالای کشور بر اساس ظرفیت نامی نصب شده مهم ترین فرصت های صنعت برق کشور است، که این موارد در کنار ضعف هایی از قبیل تاثیرگذاری ناکافی بخش خصوصی در سیاست گذاری های مرتبط با تولید برق، اجبار به توقف صادرات برق در شرایط کمبود برق داخلی، عدم تجربه کافی در تعیین قیمت برق صادراتی، نبود ظرفیت اضافی در ساعات پیک و کمبود منابع سرمایه گذاری جهت توسعه ظرفیت و افزایش ظرفیت صادراتی در کنار مسائل و مصائب گاز، نفت و پتروشیمی در حوزه صادرات فرصتی عظیم را برای آینده کشور به وجود خواهد آورد.

فرصتی به مراتب جذاب تر از گذشته با وجود ذخایر عظیم گاز طبیعی برای تولید برق، کاهش نیاز به تامین ارز از دولت برای هزینه های تعمیرات و... در صورت صادرات، افزایش وابستگی سیاسی اقتصادی کشورهای مجاور با گسترش صادرات و بهبود امنیت منطقه، موقعیت جغرافیایی مناسب ایران در منطقه و ایجاد پیامدهای خارجی مثبت صادرات انرژی برق برای سایر فعالان این صنعت از جمله پیمانکاران، مشاوران و تامین کنندگان تجهیزات پدید آمده است.

برق

البته نا گفته نخواهد ماند که برای صادرات پنج تهدید کلیدی نیز وجود دارد مداخله گسترده دولت در امور تصدی گری برق، بلاتکلیفی در تعیین قیمت سوخت، مشکلات سیاسی در برقراری ارتباط موثر با همسایگان به خصوص در قسمت شرقی کشور، عدم اجرایی شدن برخی از اسناد بالا دستی در زمینه صادرات برق و ابهام در زمینه امکان دریافت مجوز وزارت نیرو برای احداث خطوط انتقال صادراتی جدید و استفاده از آن‌ها توسط بخش خصوصی که با تعیین و تکلیف شدن آن می‌توان به آینده این بخش بسیار امیدوار بود.

سیدعلی حسینی مدیرعامل بورس انرژی گفت: در وضعیت فعلی عرضه برق در بورس انرژی به صورت مستمر و عمده با شرکت‌های توزیع شهری و شرکت‌های صنعتی است که خود به صورت مستقیم، برق را از شرکت‌های برق منطقه‌ای خریداری می‌کنند. اما شرکت‌های بزرگ که مصرف کننده اصلی هستند از شرکت‌های برق منطقه‌ای اقدام به خرید برق می‌کنند که اکنون این معاملات در بورس انرژی صورت می‌گیرد و بسیار پر رونق است. در بودجه سال ۹۹ وزارت نیرو اجازه افزایش بیش از ۷ درصد تعرفه آب و برق را ندارد.

گازوئیل

به معنای قطع صادرات اوره و متانول دو محصول صادراتی غیرنفتی و کاهش درآمدهای ارزی کشور است. به عبارت دیگر این فرآیند کاهش درآمد ارزی ۱۳ میلیون دلاری در روز را به همراه خواهد داشت. حال به سادگی می‌توان به پرسش پاسخ داد، دولت گریزی جز کاهش اجباری تولید گاز به دنبال تحریم‌های آمریکا علیه صادرات نفت کشور را نداشته است. البته گازوئیل در حال حاضر منبع خوبی برای ارز آوری است. به گزارش رویترز ایران با صادرات گازوئیل به کشورهای عراق، افغانستان، پاکستان و سوریه از طریق زمینی و دریایی به نوعی بر مشکلات ارز آوری چیره شده است. بر اساس آمارهای موسسه فکت گلوبال انرژی (FGE) صادرات گازوئیل ایران در سه ماه پایانی سال ۲۰۱۹ به حدود ۹۵ هزار بشکه در روز رسید.

در آذرماه امسال به طور میانگین روزانه ۱۳۴ میلیون و ۴۰۰ هزار لیتر گازوئیل در کشور مصرف شده است که این مقدار در مقایسه با مدت مشابه پارسال ۴۱/۳ درصد رشد نشان می‌دهد. این رشد حاکی از کاهش گاز تخصیصی به صنایع و نیروگاه‌های کشور و جایگزین شدن آن با سوخت مایع است، سوالی که در مورد این محصول مطرح است این است که کاهش تولید گاز چه اثری بر آلودگی و درآمدهای ارزی کشور خواهد داشت؟ در گام نخست تغییرات در میزان گاز تحویلی به صنایع و نیروگاه‌ها تبعات گسترده‌ای در حوزه سلامت را به دنبال خواهد داشت. و در گام دوم نیز به معنای عدم انتفاع ایران از صادرات سوختی است که می‌تواند منبع جایگزین مناسبی برای صادرات نفت خام در روزهای تحریم باشد. و افزون بر این قطع خوراک گاز واحدهای پتروشیمی

بررسی بازار پتروشیمی در سال ۲۰۱۹ حکایت از آن دارد که این صنعت متأثر از جنگ تجاری آمریکا با چین، محدودیت‌های صادراتی آمریکا برای ایران، فراز و فرودهای بهای نفت و ریسک‌های ژئوپلیتیک در نیمه اول سال ۲۰۱۹ روند کاهشی را پیش گرفت و به طور دقیق‌تر می‌توان گفت که دلیل اصلی این امر نیز تعرفه‌های تجاری آمریکا برای محصولات پتروشیمی چینی و انتقال اثر تحریم محصولات پتروشیمی ایران به بازارهای جهانی بود. یا به عبارت دیگر جنگ تجاری بین دو ابرقدرت چین و آمریکا در سال ۲۰۱۹ باعث تزیق عدم اطمینان وسیع به بازار پتروشیمی و به طور خاص سرمایه‌گذاران این صنعت شد. و این موضوع ادامه داشت تا با توافق چین و آمریکا بازار بار دیگر به رونق نسبی دست یافت و تعادل به بازار و صنعت پتروشیمی خاورمیانه بازگشت. اما به حتم نمی‌توان عنوان کرد که مسائل کاهشی این بازار به

پتروشیمی

قبل افتی ۰/۳ درصدی داشته است. با توجه به داده های اعلام شده مجموع تولید محصولات پلیمری برابر با ۴ میلیون و ۷۳۸ هزار تن بوده و مجموع شیمیایی ها نیز بیش از ۳۲ میلیون تن ثبت شده است. حسن احمدیان عضو کمیسیون صنعت و معدن اتاق بازرگانی تهران عنوان نمود: این صنعت در صادرات غیرنفتی نقش موثری دارد و اگر نگاه توسعه ای و همچنین سرمایه گذاری در این بخش می توان به تحول در اقتصاد ایران امیدوار بود.

سیدعلی حسینی مدیرعامل بورس انرژی ایران در گفت و گویی از وقوع ۳ جریان مهم در بورس انرژی خبر داد و عنوان کرد: رشد حجم عرضه و افزایش ارزش دادوستد ۲ کلید واژه اصلی در بورس انرژی ایران محسوب می شود که در سال جاری محقق شده است. افزایش تعداد و متنوع تر شدن عرضه ها در کنار رشد حجمی فرآورده های پالایشگاهی و پتروشیمیایی در بورس انرژی بستر اصلی برای رشد حجم معاملات را در این بازار رسمی فراهم می آورد. انتشار اوراق، راهکار جدید تامین مالی در بورس انرژی به همراه رشد بی نظیر بورس انرژی در سال ۹۸ مدیون عرضه های موفق حاصل برنامه ریزی و تلاش تیم بورس انرژی بوده است وی خاطر نشان کرد: درحال حاضر همکاری و هماهنگی بورس انرژی و شرکت پالایش و پخش در گسترده ترین سطح قرار دارد.

تمامی پیش بینی های موسسه های بین المللی بزرگ و تئورسین های نفتی شکست خورد، به دنبال شکست مذاکرات اوپک پلاس برای کاهش تولیدات و اعلام جنگ قیمتی در بازار نفت، این موسسات پیش

طور کامل مرتفع شده باشد و هر لحظه ممکن است که واشنگتن طرح جدیدی را پیمایش کند. شورای پتروشیمی آمریکا در این باره اخیرا اعلام کرد ضعف در تولید جهانی و عدم قطعیت در سیاست های تجاری، رشد تولید مواد شیمیایی ایالات متحده را در سال ۲۰۲۰ تعدیل خواهد کرد. پیش بینی می شود برخی از شرکت های آمریکایی نیز انتقال خطوط تولید خود را به کشورهای خارجی از خاک ایالات متحده طرح ریزی نمایند.

شاخص قیمت پلیمرهای موسوم به DEPMI در اولین هفته از فصل زمستان در بورس کالا با ۲/۴۵ درصد رشد هفتگی روبه رو شد که بیشترین رشد در آذر ماه بود. در همین هفته شاهد رشد ۸/۳۸ درصدی عرضه ها در بورس کالا نیز بودیم و این رقم به بیش از ۹۱ هزار و ۵۰۰ تن افزایش یافت، یعنی سومین حجم عرضه بالای سال جاری نیز به ثبت رسید. بررسی های نشان می دهد که در ایران نیز در بخش کالاهای منتخب شیمیایی و پتروشیمی پنج محصول شامل، استایرن بوتادین رابر (SBR)، پلی پروپیلن (PP)، اوره، پلی اتیلن (PE) و پلی اتیلن ترفتالات (PET)، می شود. اما داده های اعلام شده بیانگر آن است که از مجموع محصولات منتخب شیمیایی و پتروشیمی هشت محصول، پلی استایرن، پلی کربنات (PC)، اپوکسی رزین (ER)، پلی بوتادین رابر (PBR)، و، اکریلونیتریل بوتادین استایرن (ABS)، بیشترین افت تولید را داشته اند. براساس داده های اعلام شده مجموع تولید کالاهای منتخب شیمیایی و پتروشیمی برابر با ۳۶ میلیون و ۷۵۶ هزار تن بوده که نسبت به مدت مشابه سال

پیش بینی

بینی ماه گذشته آن ها به ترتیب ۵۷/۵ و ۵۲/۵ دلار بر بشکه بود. بانک انگلیسی استاندارد چارترد نیز پیش بینی خود از نفت برنت را برای سال جاری از ۶۴ دلار بر بشکه به ۳۵ دلار رساند. گلدمن ساکس پیش بینی می کند که نفت تا سطح ۲۰ دلار بر بشکه نیز سقوط کند. بانک آو آمریکا، آی ان جی بانک و سی تی گروپ نیز به ترتیب پیش بینی ۳۰، ۳۳ و ۲۰ دلار در هر بشکه را برای سال جاری دارند. به گفته وال استریت ژورنال، نیمی از شرکت های حفاری نفت صنعت شیل در صورت باقی ماندن قیمت در همین سطح ورشکسته خواهند شد. علاوه بر این با توجه به این که این صنعت تاثیر قابل توجهی در اشتغال زایی چه به صورت مستقیم و چه از طریق درآمدزایی دولت های فدرال در ایالت های نفت خیز داشته است، چشم انداز افزایش آمار بیکاری نیز به همراه خواهد داشت. از طرف دیگر هر شهروند آمریکایی به طور متوسط ۱۰۷۲ دلار در سال ۲۰۱۷ برای سوخت موتوری هزینه کرده است. در حال حاضر بهای هر گالن (معادل ۳/۷۸۵ لیتر) بنزین در جایگاه های سوخت این کشور به ۲/۲۸ دلار رسیده است که ارزان ترین قیمت از سال ۲۰۱۷ است.

در نهایت با بررسی تمامی تحلیل های موسسات و فعالان این بخش می توان گفت متوسط قیمت نفت خام تا پایان سال ۲۰۲۴ در کانال های ۶۰ تا ۷۰ دلار بر هر بشکه خواهد بود، ۵ درصد از کارشناسان میانگین قیمتی نفت را در این بازه بالا ۱۰۰ دلار و ۱۶ درصد کمتر از ۵۰ دلار پیش بینی کرده اند.

منابع:

پایگاه اطلاع رسانی وزارت نفت - صندوق بین المللی پول - گزارش های اپک - فایننشیال تایمز - اس پی گلوبال - نشریه فوربس

بینی خود را از بهای نفت برای سال ۲۰۲۰ با کاهش ۱۵ تا ۲۰ دلاری رقم زدند. آخرین هفته ی اسفند بیشترین افت روزانه و بیشترین افت هفتگی قیمت ها حاصل شد. آژانس بین المللی انرژی پیش بینی کرد: که تقاضای نفت در سال جاری ۹۰ هزار بشکه در روز کاهش یابد. این پیش بینی ها به دنبال تبدیل شیوع ویروس کرونا از یک اپیدمی به یک پاندمی و نگرانی از تاثیر گسترده آن بر اقتصاد جهانی رخ داده است. اداره اطلاعات انرژی آمریکا در جدیدترین گزارش ماهانه خود برآورد کرد که بهای نفت برنت و نفت خام آمریکا در سال جاری میلادی حدود ۱۸ دلار معادل بیش از ۳۰ درصد کاهش خواهد یافت، به عبارت دیگر پیش بینی این اداره از متوسط بهای نفت خام در این کشور حدود ۳۸ دلار بر بشکه برای سال ۲۰۲۰ خواهد بود. همچنین اداره اطلاعات انرژی آمریکا متوسط تولید نفت آمریکا را در سال ۲۰۲۰ کمتر از ۱۳ میلیون بشکه در روز پیش بینی کرد. موسسه اعتبارسنجی پلاتس نیز بلافاصله بعد از شکست مذاکرات اوپک و متحدانش برآورد خود از بهای نفت را کاهش داد. اس اند پی گلوبال ریتینگ پیش بینی می کند که متوسط نفت برنت در سال جاری میلادی ۴۰ دلار و متوسط نفت خام آمریکا ۳۵ دلار بر بشکه باشد. خبرگزاری رویترز با برگزاری یک نظرسنجی از ۲۱ تحلیلگر به متوسط بهای ۴۲ دلار بر هر بشکه نفت برنت رسید. در حالی که در نظرسنجی ماه گذشته این خبرگزاری بهای این نفت شاخص بیش از ۶۰ دلار پیش بینی شده بود. بانک انگلیسی بارکلیز پیش بینی می کند که متوسط قیمت نفت خام آمریکا در سال جاری میلادی ۴۰ دلار و متوسط قیمت نفت برنت ۴۳ دلار بر بشکه باشد، این قیمت ها نیز به ترتیب ۱۴ و ۱۶ دلار از پیش بینی قبلی این بانک کمتر است. بانک آمریکایی مورگان استنلی پیش بینی کرده در فصل دوم سال ۲۰۲۰ قیمت نفت برنت ۳۵ دلار بر بشکه و نفت خام آمریکا ۳۰ دلار بر بشکه باشد. پیش

سال ۹۹ و همچنین سال های پیش رو برای آینده ایران بسیار پر تنش پیش بینی می شود، از این رو نظام تصمیم گیر یا سیاست گذار باید بودجه ۹۹ را در راستای منافع ملی تنظیم نماید و از سوی دیگر کارشناسان و اصحاب سیاست فارغ از منازعات سیاسی، صرفاً براساس منافع بلندمدت کشور، به این سند نگاه کنند. عوامل مخرب در تدوین این سند را می توان بی اعتنایی به قواعد اقتصادی، پنهان کردن مشکلات، امتناع از اصلاحات اساسی در بودجه، تسلیم شدن در برابر فشار گروه های ذینفع، سپردن امور به افراد نابلد و تصمیم گیری های ناهماهنگ و ناسازگار عنوان نمود که دولت را به ناترازی و کسری ساختاری و فزاینده مواجه خواهد کرد.

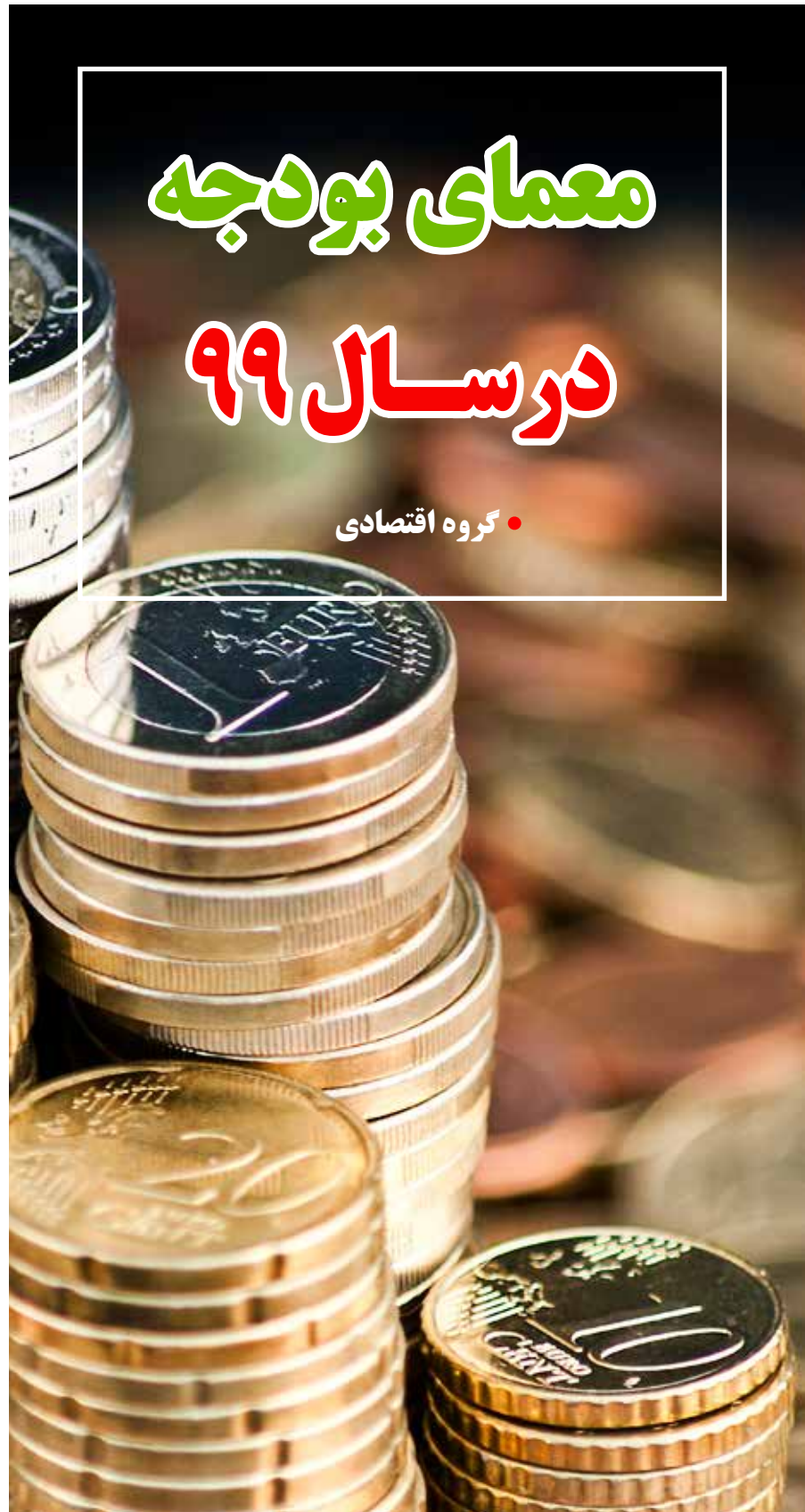
بودجه در تمامی کشورهای جهان یکی از کلیدی ترین مسائل و همواره با چالش های فراوانی همراه است، اما این بار در ایران چالش های این حوزه بسیار عمیق تر از دوران های پیش از این است، مهم ترین سند اقتصادی کشور برای سال آینده دارای حواشی بسیاری از قبیل انبوه پیامک های تهدید آمیز به اعضای کمیسیون تلفیق برای رد کلیات بودجه، انتقادات هدفمند از لایحه بودجه در فضای مجازی، شایعه تهدید به استعفاى رئیس جمهور در صورت رد کلیات و تکذیب این شایعه از سوی رئیس سازمان برنامه و بودجه مسائلی است که اجرایی شدن این سند را در بهترین حالت به تعویق خواهد انداخت. سازمان برنامه و بودجه معتقد است که منتقدان به دنبال بهره برداری سیاسی از روند بررسی بودجه به نفع انتخابات مجلس یازدهم هستند. اما از منظر اصحاب رسانه تقابل کارشناسی بر سر لایحه بودجه ۹۹، چندان رنگ و بوی حرفه ای ندارد، و بیشتر شبیه یک نزاع کارشناسی بین مدافعان لایحه بودجه و منتقدانش هستیم.

مهم ترین نکته ای که در بودجه ۹۹ مورد نقد کارشناسان قرار گرفته فروش سرمایه های دولت است، این حجم از فروش سرمایه چیزی را برای آیندگان نخواهد گذاشت، و به عبارتی دیگر دردی را دوا نخواهد کرد و در عین حال بر دردهای دیگر در سالیان نزدیک نیز اضافه خواهد کرد. نکته دیگر ایجاد حداکثر میزان استقراض که پایداری بودجه و اقتصاد ایران را نامتعادل خواهد کرد. از این رو بسیاری از منتقدان بر این باورند که منابع بودجه سال آینده صوری است و از همه مهم تر این که در بودجه سال ۹۹ آینده فروشی اتفاق افتاده است. تیم برنامه و بودجه نیز در پاسخ ترازی بودجه و تحقق منابع را عنوان می دارد. با این مسیر انتخاب شده بودجه ۹۹ در تسخیر منازعات سیاسی و انتخاباتی قرار خواهد گرفت و ثمره آن پیچیده تر شدن مسائل اقتصادی در سال ۹۹ خواهد بود.

معمای بودجه

درس سال ۹۹

• گروه اقتصادی

عدم اصلاحات پارامتریک و اصلاح قوانین مربوط به بازنشستگی افزایش ۴۵ درصدی وابستگی صندوق های بازنشستگی به بودجه ۹۹ نسبت به سال گذشته را رقم زد. بررسی ها نشان می دهد که در حدود ۷۷ هزار میلیارد تومان از اعتبارات هزینه ای بودجه، صرف کمک به پرداخت حقوق ۳ صندوق بازنشستگی کشوری، لشکری و فولاد می شود. این عدد یک پنجم از کل هزینه های عمومی دولت است. در این بررسی حجم حقوق شاغلان و بازنشستگان دستگاه های اجرایی حاکی از آن است که عمده هزینه های عمومی دولت را حقوق پرسنلی و حقوق بازنشستگان کشوری و لشکری خواهد داد. به عبارتی دیگر نزدیک به ۸۰ درصد از کل اعتبارات هزینه ای دولت، صرف حقوق پرسنلی و حقوق بازنشستگان و بنیاد شهید می شود. این رقم در سال ۹۷ معادل ۶۳/۴ درصد و در سال جاری ۷۰ درصد بود.

دولت معتقد است که بودجه تراز بسته شده و هیچ کسری نخواهد داشت ولی بررسی ها از بازارهای نفت و درآمد ارزی و هزینه کرد دولت در سال آینده نشان از آن دارد که دولت بالای ۵۰ هزار میلیارد کسری بودجه در سال آینده خواهد داشت، منتقدان بودجه ۹۹ نیز رقمی بین ۵۵ تا ۲۰۰ هزار میلیارد را برای کسری بودجه متصور شده اند، در این تحلیل برآورد دولت از میزان فروش نفت و فروش اموال و دارایی ها صحیح نیست. تلاش دولت برای توازن بودجه، عمدتاً به استفاده از استقراض از طریق اوراق یا صندوق توسعه ملی محدود شده و با وجود این، بازهم این هدف محقق نشده است و معادل نصف بودجه و بیشتر، کسری است که به طور صوری (به رغم استقراض و...) تراز شده است. بر همین اساس، دولت اصرار دارد که رقم فروش یک میلیون بشکه نفت و میعانات گازی در سال آینده قابل تحقق است و اگر هم کسری متوجه این بخش شود، قابل توجه نخواهد بود.

مسائل و مصائب بودجه ۹۹

تحلیل کسری بودجه ۹۹

میزان کسری بودجه	تحلیلگر
نصف بودجه	مرکز پژوهش های مجلس (گزارش بودجه به زبان ساده)
۱۶۰ هزار میلیارد تومان	نامه جمعی از کارشناسان اقتصادی به سازمان برنامه بودجه
۱۵۰ هزار میلیارد تومان	خبرگزاری فارس
۲۰۰ هزار میلیارد تومان	محمد حسینی (عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس)
۵۵ هزار میلیارد تومان	رییس دیوان محاسبات کشور
۱۳۱ هزار میلیارد تومان	مرکز پژوهش های مجلس (گزارش بررسی کلیات لایحه بودجه)
بدون کسری	سازمان برنامه بودجه

در روز و ۳۲۸ هزار رو ۵۰۰ میلیارد تومان در سال خواهد بود. یا اگر بخواهیم یارانه دولت را در تمامی حامل‌های انرژی محاسبه کنیم رقمی معادل ۶۰۰ تا ۷۰۰ هزار میلیارد تومان خواهد شد، که این رقم در برابر کسری بودجه ۵۵ تا ۲۰۰ هزار میلیاردی رقم قابل توجهی است. اگر دولت بتواند در مدیریت این یارانه‌های برای دهک‌های پایین جامعه راهکاری کارگشا را تبیین و تنظیم نماید، به راحتی می‌تواند بر ناترازی و تورم نیز غلبه نماید.

بودجه سال ۹۹ با تمام فراز و فرودها در غیاب بیش از ۹۰ نماینده و با ۱۱۴ رای منفی در صحن علنی مجلس رد شد، و مجلس دهمی‌ها دو بار مخالفت با کلیات بودجه را در کارنامه ثبت کرده‌اند،

ناترازی بودجه تأثیر مستقیم بر افزایش نقدینگی و افزایش نقدینگی نیز مولد تورم است. یا به عبارتی دیگر اگر سازمان برنامه و بودجه با طرحی صحیح بودجه تراز را برای سال مالی آتی رقم بزند و مانع رشد پایه پولی گردد تغییرات کم و در نتیجه افزایش نقدینگی را نخواهیم داشت. سوال این‌گونه مطرح می‌شود که چرا دولت دست به این کار می‌زند؟ در چند سال اخیر تمامی کارشناسان دولت را متوجه اشتباهات در سیاست‌های ارزی و پولی کرده‌اند، اما نکته اینجاست که دولت در شرایط رونق و وفور که بی‌انضباطی و تعمیق اشتباهات قبلی تبدیل به عادت شد، دست به کاری نزد و حال در شرایط سخت، سیاست‌گذاران چگونه می‌توانند دست به اصلاحات اساسی بزنند. شرایطی که منابع حاصل از فروش دارایی‌های بین‌نسلی ما یعنی «نفت خام»، صرف پوشاندن کسری عملیاتی ناشی از غلبه «هزینه جاری» بر «درآمدهای مالیاتی» می‌شود.

از یک سو با در نظر گرفتن این موضوع که در سال پیش رو به دلیل تحریم‌های جدید، درآمدهای حاصل از صادرات نفت در سال آینده ناگهان به «یک سوم» کاهش خواهد یافت، و دولت یک‌دفعه نمی‌تواند هزینه‌های خود را با تعدیل یک سومی مواجه سازد حال سریع‌ترین راهکار اجبار به جایگزین کردن جای خالی «درآمد»‌های از دست رفته نفتی است. از سوی دیگر با در نظر گرفتن تحریم‌ها و عدم امکان مبادله بانک مرکزی با ریال در شرایط کنونی، برداشت از صندوق ذخیره یا حساب باز کردن روی درآمدهای نفتی امری غیر قابل اجتناب است، بدیهی است این فرآیند افزایش خالص دارایی خارجی بانک مرکزی و در نتیجه تسریع رشد پایه پولی و تورم را دنبال خواهد کرد. این دو موضوع مطرح شده به همراه فروش ۸۰ هزار میلیاردی اوراق دولتی با رعایت ملاحظات فنی و سیاستی پیش‌نیاز آن مانند ایجاد «بازار عمیق بدهی» و «یکپارچه» برای کل دولت (نه جداگانه برای هر دستگاه دولتی) با سازو کار غلتاندن بدهی مانند کشورهای توسعه‌یافته، می‌تواند سیاست‌گذار بودجه‌ای را نه تنها برای سال پیش رو، بلکه برای سال‌های آینده نیز کمک‌رسانی کند. اما نکته اینجاست که سیاست‌گذار بودجه‌ای چگونه انتظار رفع کامل تحریم‌ها و جاری شدن نهر درآمدهای نفتی در بودجه را تا پایان سال ۹۹ دارد، که این حجم از تولید بدهی با نرخ‌های بالای بازپرداخت ۳۰ تا ۴۰ درصدی، را در سال ۱۴۰۰ در برنامه گذاشته است. یارانه‌ها نیز که به بهانه ارزان شدن کالاها و کیفیت معیشت بیشتر مردم تعریف شد موجب فشار مالی بر دولت و در نهایت دولت را به راهکار مالیات ترمیمی سوق داد. حال برای جلوگیری از حرکت به سمت تورم‌های بالاتر، دولت راهکاری به غیر از یارانه پنهان حامل‌های انرژی ندارد، و حتی دست دولت را برای کمک‌های معیشتی بیشتر به اقشار نیازمند باز می‌گذارد. مردم ایران روزانه در حدود ۷۵ میلیون لیتر بنزین مصرف می‌کنند که با احتساب قیمت ۱ دلار یا همان ۱۵ هزار تومان میزان هزینه کرد دولت برای این بخش روزانه به رقمی معادل هزار ۱۲۵ میلیارد تومان در روز می‌شود. اگر بنزین را به قیمت لیتری ۳ هزار تومان برآورد کنیم، یارانه دولت در این بخش روزانه ۹۰۰ میلیارد تومان

سپه و ملت، سالانه از محل ما به التفاوت ظرفیت نفت خام تولیدی (پس از کسر مصارف داخلی و صادرات ممکن در شرایط تحریم) به این بانک‌ها، نفت خام تحویل دهد. همچنین دولت مجاز است در سال ۹۹، با استفاده از زمین‌های در اختیار، در قالب مشارکت با بخش خصوصی با غیردولتی‌تهیدات لازم برای تولید و عرضه واحدهای مسکونی با اولویت الگوی مصرف فراهم کند.

پس از کش و قوس‌های فراوان گزارش تلفیق مستقیماً به شورای نگهبان رفت تا با حکم حکومتی برای بودجه ۹۹ تصمیم‌گیری شود، کمیسیون تلفیق لایحه بودجه سال ۹۹ را با حکم رهبری، برای تأیید نهایی به شورای نگهبان ارایه داد. این اولین بار است که لایحه بودجه با استناد به اصل ۸۵ قانون اساسی، مستقیماً از کمیسیون تلفیق به شورای نگهبان ارسال شد. این نخستین بار است که لایحه بودجه با استناد به اصل ۸۵ قانون اساسی، تنها با بررسی در کمیسیون تلفیق و نه صحن علنی، برای بررسی و تأیید نهایی به شورای نگهبان ارسال می‌شود. مهم‌ترین دلیل این اتفاق وضعیت کشور در مواجهه با اپیدمی ویروس کرونا و به تبع آن، تعویق و تعطیلی جلسات علنی مجلس شورای اسلامی است. مقام معظم رهبری نیز با هر دو پیشنهاد رئیس مجلس یعنی ارسال بودجه ۹۹ به شورای نگهبان و ادامه حضور سرپرست وزارت جهاد کشاورزی موافقت کردند. حال شورای نگهبان مطابق قانون، ۲۰ روز فرصت دارد تا این مصوبات را از منظر عدم مغایرت با قانون و شرع مورد بررسی قرار دهد.

که در طول تاریخ فقط دو بار تکرار شده است. پیش از این یک بار در سال ۹۶ برای بودجه ۹۷ و این بار دومین بار مخالفت مجلس به مصوب کمیسیون تلفیق است. رئیس مجلس با بیان اینکه «لایحه بودجه ۹۹ باید به کمیسیون تلفیق برگردد» گفت: ما هم اکنون مطابق قانون، سکوت پیشه می‌کنیم. لایحه بودجه ۹۹ به کمیسیون تلفیق بازخواهد گشت، اصلاح می‌شود و لایحه اصلاح شده در صحن علنی بررسی خواهد شد. لاریجانی تأکید کرد: ما تا پایان سال وقت زیادی نداریم و این لایحه باید به کمیسیون تلفیق ارجاع شود. در یازدهمین روز از اسفند ماه بخشی از معمای بودجه سال ۹۹ حل شد. اما کمیسیون تلفیق با هدف تأمین نظر نمایندگان قسمت‌هایی از لایحه بودجه ۹۹ را اصلاح کرد. مهم‌ترین بخش اصلاحات تبصره‌های مربوط به «یارانه‌ها» و «حقوق و دستمزد» بود. تلفیق در بازنگری تبصره ۱۴، برخلاف مصوبه اولیه خود مبنی بر ادغام دو یارانه نقدی و معیشت و اختصاص این یارانه به همه افراد، به روال امسال بازگشت و این دو یارانه را تفکیک کرد. بنابراین در سال آتی به ۷۸ میلیون نفر یارانه نقدی و به ۶۰ میلیون نفر یارانه معیشت پرداخت می‌شود. همچنین مقرر شد افزایش حقوق‌های زیر ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان کارمندان، بازنشستگان و معلمان در سال ۹۹ با در نظر گرفتن تفاوت تطبیق، به رقم ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان برسد. همچنین به شرکت ملی نفت ایران اجازه داده شد تا سقف بدهی ارزی سررسید شده این شرکت به بانک مرکزی و بانک‌های

مجموع بدهی‌های دولت تا پایان سال گذشته به رقم ۷۳۵/۹ هزار میلیارد تومان رسید، که ۶۰ درصد آن متعلق به خود دولت و مابقی برای شرکت‌های دولتی است. عمده طلبکاران دولت بانک‌ها هستند، بانک‌ها با ۲۷ درصد در کنار بانک مرکزی با ۲۴ درصد بزرگترین طلبکار دولت هستند. یا به عبارت دیگر بیش از نیمی از بدهی‌های دولت متعلق به بانک‌ها است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که میزان بدهی‌های دولت و شرکت‌های دولتی در پایان سال گذشته به حدود ۷۳۶ هزار میلیارد تومان رسیده است. صندوق تأمین اجتماعی و صندوق‌های بازنشستگی پس از بانک‌ها، و همچنین بدهی دولت به پیمانکاران دولت و مشاوران خصوصی که از محل بودجه طرح‌های تملک‌داری‌های سرمایه‌ای در سال‌های مختلف ایجاد شده است، تا پایان سال ۹۷ در حدود ۲۷ هزار میلیارد تومان است. تنها ۹ درصد از بدهی‌های دولت به صورت اوراق بهادار است که نشان از عمق کم بازار بدهی دارد و مابقی بدهی‌ها همچنان به صورت مبهم و حدودی برآورد می‌شود. در تبصره ۱۲، مجوز انتشار ۸ هزار میلیارد تومان اوراق صکوک اجاره با هدف مولدسازی دارایی‌های دولت بر پایه اموال غیرمنقول مازاد دستگاه‌های اجرایی صادر شده است. با این تفسیر، دولت، شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها در سال آینده می‌توانند ۱۰۹ هزار میلیارد تومان اوراق منتشر کنند که در مقایسه با سال ۹۸ این رقم معادل ۶۴ هزار میلیارد تومان بود. همچنین مجوز انتشار ۳ میلیارد دلار اوراق مالی-اسلامی به صورت ریالی-ارزی به شرکت‌های تابعه وزارت نفت داده شده است.

بدهی‌های دولت

نفت و بودجه ۹۹

در ادوار گذشته درآمد حاصل از صادرات نفت، میعانات گازی و گاز طبیعی بین دولت، صندوق توسعه ملی و شرکت ملی نفت تقسیم می شد. دولت نیز با توجه به این آورده آن را در بخش هزینه های خود وارد می نمود، مبنای محاسبه منابع نفتی حاصل ضرب قیمت نفت، نرخ تسعیر دلار در بودجه و حجم صادرات نفت بود. در بودجه سال ۹۹، صادرات یک میلیون بشکه در روز با قیمت ۵۰ دلار برای هر بشکه در نظر گرفته شده است که این رقم برابر ۲۲/۲۵ میلیارد دلار خواهد بود. سهم شرکت ملی نفت به میزان ۲/۶۵ میلیارد دلار، سهم شرکت ملی گاز ایران از این رقم ۰/۵۸ میلیارد دلار و سهم صندوق توسعه ملی برابر ۸/۰۱ میلیارد دلار خواهد بود. منابع بودجه عمومی دولت از منابع نفتی در لایحه، ۱۱/۰۱ میلیارد دلار (معادل ۴۸/۳ هزار میلیارد تومان) برآورد شد است. براساس ردیف ۳۱۷۰۵ استقراض دولت از صندوق توسعه ملی حدود ۳۰ هزار میلیارد تومان معادل ۳/۵۶ میلیارد دلار پیش بینی شده است. حال اگر عدم تحقق صادرات یک میلیون بشکه نفت و در نتیجه کاهش منابع حاصل از ۱۶ واحد درصد استقراض از صندوق صورت گیرد، آیا این عدد کاهش خواهد یافت یا صندوق مکلف است از محل سایر منابع این اعتبار را تامین کند.

شهرداری و بودجه ۹۹

۳۳۰ میلیارد تومان صرف اجرای پروژه های عمرانی شهر خواهد شد. رقم بودجه عمرانی سال آینده با رشد ۴۳ درصدی همراه است، در حالی که هزینه های نگهداشت شهر (خدمات شهری) در لایحه بودجه ۹۹ نسبت به بودجه مصوب سال جاری ۵۸ درصد رشد کرده است.

محسن هاشمی در حاشیه جلسه شورای شهر تهران گفت: بخش عمده ای از بودجه شهرداری صرف امور جاری و دستمزد می شود به گونه ای که از ۱۸ هزار میلیارد تومان، حدود ۱۰ تا ۱۲ هزار میلیارد تومان صرف امور جاری و دستمزد می گردد. وی افزود نکته قابل توجه دیگر آنکه بخش عمده منابع درآمدی پیش بینی شده در قالب متمم بودجه امسال شهرداری از محل انواع عوارض ساختمانی به ویژه فروش کاربری با یک واژه جدید تحت عنوان «ارزش افزوده ناشی از طرح های عمرانی و طرح های توسعه شهری» به دست خواهد آمد.

بودجه شهرداری در سال ۹۸ با ۳۵۹ میلیارد تومان کاهش از رقم ۵ هزار و ۶۵۹ میلیارد تومان به ۵ هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان رسید. شهرداری تهران کل هزینه اداره شهر در سال ۹۹ را با ۲۴/۹ درصد افزایش از ۲۴ هزار و ۱۸۰ میلیارد تومان به ۳۰ هزار و ۲۰۱ میلیارد تومان برآورد کرد، که البته حدود نیمی از این رقم بیش از ۱۴ هزار میلیارد تومان قرار است در پروژه های سرمایه گذاری شهری صرف شود. عوارض ساخت و ساز و فروش املاک با ۸ درصد افزایش رقمی نزدیک ۱۲ هزار میلیارد تومان و مالیات ارزش افزوده یکی از منابع قابل توجه بودجه است که با ۳۸ درصد افزایش از ۳ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان به ۵ هزار میلیارد تومان، کمیسیون ماده ۱۰۰ از محل «فروش تخلف ساختمانی» یک هزار و ۴۷۳ میلیارد تومان در سال ۹۹ پیش بینی شده است. و در مجموع ۴۷ درصد از بودجه سال آینده شهرداری تهران عمرانی است، به این معنا که ۱۴ هزار و

لایحه بودجه سال ۹۹ شهرداری تهران در یک نگاه (ارقام به میلیارد تومان)			
ارقام و پارامترهای بوجه	امسال	سال آینده	نرخ رشد
کل بودجه اداره شهر	۱۸۰ هزار	۳۰ هزار و ۲۰۱	۲۳/۹
سهم درآمدها و منابع نقد	حدود ۱۹ هزار و ۵۰۰ (سهم ۸۰ درصدی)	۳۰ هزار و ۲۰۱ یعنی معادل ۱۰۰٪ کل رقم بودجه نقد است	به دلیل ابهام نوشتاری بودجه ای نقد و غیر نقد در لایحه، قابل محاسبه نیست
سهم درآمدها و منابع غیر نقد	نزدیک به ۴ هزار و ۷۰۰ (سهم ۲۰ درصدی)	«صفر» در جداول لایحه اما در ماده واحده، اجازه تامین غیر نقد به میزان «۲۰ درصد کل بودجه» داده شده است (۶ هزار میلیارد تومان)	به دلیل ابهام نوشتاری بودجه های نقد و غیر نقد در لایحه، قابل محاسبه نیست
درآمد حاصل از مالیات ارزش افزوده	۳ هزار و ۵۰۰	۴ هزار و ۸۲۵	۳۸
درآمد حاصل از انواع عوارض ساخت و ساز و فروش املاک شهرداری	۱۰ هزار و ۹۳۳	۱۱ هزار و ۸۵۸	۸
درآمد حاصل از عوارض ساخت و ساز	۹ هزار و ۳۹۰	۱۰ هزار و ۱۶۹	۸
درآمد حاصل از صدور جواز تراکم	۵ هزار و ۲۸۹	۶ هزار و ۱۶۹	۸
درآمد حاصل از جرایم تخلفات ساختمانی کمیسیون ماده ۱۰۰	۳۵۰	یک هزار و ۳۷۳	۳۲۰
جایگزین درآمد تغییر کاربری (ارزش افزوده)	۳ هزار و ۷۵۰	۳ هزار و ۶۶	-۱۸
اعتبار پروژه های سرمایه ای (توسعه مطلوب شهر)	۱۰ هزار	۱۴ هزار و ۳۲۰	۴۳
هزینه مربوط به خدمات شهر (نگهداشت)	۳ هزار و ۵۰	۴ هزار و ۸۷۷	۵۸
حقوق و دستمزد و مزایا	۳ هزار و ۶۰۰	۴ هزار و ۸۳۱	۳۴

رئیس شورای شهر تهران اعلام کرد که قرار است از محل تبصره های متمم بودجه شهرداری برای توسعه ناوگان حمل و نقل عمومی معادل یک هزار و ۴۵۰ میلیارد تومان هزینه گردد، و یکی از این اولویت ها، در این بخش مترو بوده است دولت در ۸ سال گذشته رقمی حدود ۱۳۷۰ میلیارد تومان برای مترو هزینه کرده است. و پول تزریق شده به مترو توسط شهرداری تهران در طول همین ۸ سال رقمی بالغ بر ۱۲ هزار و ۷۰۰ میلیارد تومان بوده، که نشان دهنده سهم ۱۰ درصدی دولت در قبال سهم ۹۰ درصدی شهرداری تهران است. به عبارتی دیگر در ۸ سال گذشته، دولت از همان محل مصوبات حداقلی بودجه مترو ۴۴ درصد ردیف را تخصیص داده است و شهرداری تهران نیز توانسته به رغم تمام تلاش صورت گرفته برای تامین هزینه ها، حدود ۶۵ درصد بودجه مصوب مترو را تامین و پرداخت کند. نکته حایز اهمیت کاهش ۸۴ درصدی پول تزریق شده به شبکه حمل و نقل ریلی پایتخت از سال ۱۳۹۶ به این سو است اما کماکان از سال ۱۳۹۶ تا امروز، طول خطوط بهره برداری شده مترو از ۲۰۵ کیلومتر به ۲۳۷ کیلومتر افزایش یافته و تعداد ایستگاه های افتتاح شده نیز از ۱۰۹ به ۱۲۵ ایستگاه رسیده است. همچنین شهرداری بودجه سال آینده مناطق پربرخوردار و کم برخوردار از امکانات شهری را در ۱۱ حوزه توسعه شامل بودجه ای شامل توسعه گردشگری، توسعه و تجهیز فضاهای ورزشی، توسعه فضاهای فرهنگی، حمل و نقل عمومی، روان سازی ترافیک، تجهیز و توسعه پیاده راه ها، توسعه فضای سبز، زیباسازی، بهبود محیط زیست شهری، توسعه و نگهداری تاسیسات خدمات شهری، ایمنی و بحران تهیه و تدوین نموده است.

رئیس شورای شهر تهران اعلام کرد که قرار است از محل تبصره های متمم بودجه شهرداری برای توسعه ناوگان حمل و نقل عمومی معادل یک هزار و ۴۵۰ میلیارد تومان هزینه گردد، و یکی از این اولویت ها، در این بخش مترو بوده است دولت در ۸ سال گذشته رقمی حدود ۱۳۷۰ میلیارد تومان برای مترو هزینه کرده است. و پول تزریق شده به مترو توسط شهرداری تهران در طول همین ۸ سال رقمی بالغ بر ۱۲ هزار و ۷۰۰ میلیارد تومان بوده، که نشان دهنده سهم ۱۰ درصدی دولت در قبال سهم ۹۰ درصدی شهرداری تهران است. به عبارتی دیگر در ۸ سال گذشته، دولت از همان محل مصوبات حداقلی بودجه مترو ۴۴ درصد ردیف را تخصیص داده است و شهرداری تهران نیز توانسته به رغم تمام تلاش صورت گرفته برای تامین هزینه ها، حدود ۶۵ درصد بودجه مصوب مترو را تامین و

بودجه تجهیز مناطق اصلی شمال و جنوب پایتخت به خدمات رفاهی - سکونت (اعتبارات پیشنهادی شهرداری برای سال ۹۹ به میلیارد تومان)

منطقه	گردشگری	ورزشی	فرهنگی	حمل و نقل	خیابان	پیاده رو	فضای سبز	زیباسازی	زیست شهری	تاسیسات	ایمنی
۱	۷/۵	-/۷	۵/۱	۳/۶	۴۶/۹	۵/۹	۳۱/۴	۱۲/۲	۵/۹	۱/۷	۱۵
۳	-	-/۲	۶/۸	۲/۲	۳۴/۷	۲/۵	۱۱/۵	۹/۶	۱	-/۵	-
۴	-	۸/۷	۵/۱	۳/۱	۳۳/۲	۸/۱	۷۱/۳	۷/۹	-/۵	۹/۲	۲/۳
۵	-	۷/۳	۱۲	۴/۹	۳۰/۹	۴/۴	۱۹/۱	۵/۱	-/۶	۲/۳	۳/۸
۹	-	۲/۹	۲/۵	۱/۵	۱۰/۵	۶/۳	۵/۹	۱۲/۷	-/۳	-/۴	-
۱۰	-	۱/۵	۶/۷	۱/۶	۶/۴	۵/۴	۱۰/۶	۴/۵	-/۲	۱۵/۷	-
۱۱	-	-/۸	۵/۷	۲/۲	۱۰/۶	۶	۹/۴	۱۶	-/۶	-/۳	-
۱۲	-	۷/۲	۵۳/۴	۱۴/۵	۱۴	۲۶	۲۱/۵	۲۰/۷	-/۵	۲/۳	۳
۱۳	-	۱/۱	۱/۳	۱/۱	۱۰/۸	۱۸/۱	۲۲/۷	۳/۹	-/۵	۱/۵	۲/۵
۱۴	-	۱/۹	۱/۵	۳/۵	۲۱/۳	۴/۶	۸/۳	۴	-/۴	-/۹	-/۵
۱۵	-	۶/۷	۱۰/۶	۳/۱	۱۰	۳/۴	۱۹/۱	۶/۹	-/۴	-/۷	-
۱۶	-	۱/۵	۱۳	۱/۵	۱۹/۹	۳/۳	۱۳/۵	۹/۵	-/۸	-/۱	-
۱۷	۳/۷	۷	۶	-	۱۰	۳/۶	۹/۹	۱۰/۵	۱/۳	-/۲	-
۱۸	-	۵/۸	۱۰/۸	۲	۳۶/۹	۸/۷	۱۹/۴	۴/۷	۱/۶	۰/۶	۵
۱۹	-	۲/۷	۹/۴	۱/۱	۴۵	۳/۳	۲۵/۷	۳/۹	۱/۶	-/۷	-
۲۰	-	۵/۴	۳/۶	۲/۱	۲۴/۵	۹/۹	۳۹/۶	۴/۶	-/۷	۱	-
۲۲	-	۳/۷	۱۰	۱/۸	۳۳/۷	۲۶/۹	۶۴/۱	۱/۳	۱/۳	۲/۱	۱۱/۲

صنعت و معدن

این بخش نیز با رشد ۲۵ درصدی نسبت به سال قبل نشان از توجه دولت مردان به صنعت معدن است، البته با یک نگاه سریع می توان دریافت که انبساط این بخش با توجه به ایجاد ارزش افزوده و اشتغال زایی این بخش است. البته در سال گذشته میزان تخصیص منابع به این بخش پایین از ارقام مصوب بود و از این رو چالش هایی برای بخش معدن و صنایع معدنی کشور ایجاد شد که مهم ترین آن کند شدن روند اکتشافات معدنی، ایجاد و توسعه زیرساخت های معدنی، کاهش ایمنی معادن به ویژه معادن زیرزمینی زغال سنگ، تعطیلی یا کاهش ظرفیت تولید معادن کوچک و متوسط بود. بررسی ها نشان می دهد که این بخش با سهمی معادل ۱۸/۷ درصد از ارزش افزوده کل کشور در سال ۱۳۹۷، به عنوان یکی از بخش های پیشران کشور محسوب می شود. نیروی کار این بخش در سال ۱۳۹۷، حدود ۳۲ درصد از کل شاغلان کشور بود. این در حالی است که رشد اقتصادی این بخش در سال مذکور به دلیل شرایط خاص حاکم بر کشور منفی بوده است. بدیهی است در صورت حمایت و و مدیریت صحیح منابع مالی، بخش صنعت و معدن قابلیت تاثیرگذاری بیشتر بر مولفه های اقتصادی کشور را خواهد داشت.

هدفمندی یارانه در بودجه ۹۹

رشدی ۷۸ درصدی را نشان می‌دهد. این رقم معادل ۴۵ درصد بودجه عمومی دولت است. دلیل عمده این افزایش، سهمیه بندی و افزایش قیمت بنزین، کاهش مصرف داخلی و افزایش حجم صادرات بوده است. پرداخت یارانه نقدی و غیرنقدی خانوارها ۴۱/۱ هزار میلیارد تومان بود که این رقم در لایحه بودجه ۹۹ با افزایش ۴ درصدی مواجه شده و به رقم ۴۲/۸ هزار میلیارد تومان رسیده است. اختصاص ۴۲/۸ هزار میلیارد تومان برای پرداخت یارانه نقدی به این معنا است که در سال ۹۹ به طور میانگین، هر ماه امکان واریز یارانه نقدی برای ۷۸ میلیون و ۲۸۸ هزار نفر وجود خواهد داشت.

در سال‌های اخیر همواره شاهد تحلیل و بررسی چرایی و چگونگی پرداخت یارانه توسط تحلیلگران اقتصاد بودیم، و در سال‌های اخیر با توجه به کسری بودجه دولت و از طرفی افزایش بسیار بالای یارانه‌ها و تحریم‌های ظالمانه علیه ایران، مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی به بررسی تبصره «۱۴» لایحه بودجه ۹۹ که شامل منابع و مصارف موضوع قانون هدفمندی یارانه‌ها است و مقایسه آن با قانون بودجه ۹۸ پرداخته است. که در این گزارش ایراداتی اصولی به این موضوع گرفته شده است. در بودجه ۹۹ رقم ۲۵۰/۷ هزار میلیارد تومان برای یارانه‌ها پیش‌بینی شده که نسبت به رقم ۱۴۰/۷ هزار میلیارد تومان در قانون بودجه ۹۸،

چهار پله مالیاتی برای حقوق ۹۹

دولت با ایجاد پله پنجم، مصوب نمود از درآمد بالای ۱۸ میلیون ۳۰ درصد مالیات بگیرد که کمیسیون تلفیق با حذف آن، مالیات ۲۵ درصدی را در آخرین پله یا همان پله چهارم تصویب کرد. از این رو منتقدان نقد عدم عدالت در دریافت مالیات را عنوان می‌کنند. دولت در بند «الف» تبصره ۶ لایحه بودجه ۹۹، پیشنهاد دولت حذف مالیات بر درآمد سالانه ۳۶ میلیون تومان بود. که مورد موافقت نیز واقع شد. در ادامه بند «الف» تبصره ۶، پله‌های مالیات بر درآمد کارکنان دولتی و غیردولتی را مطابق با قوانین بودجه سال‌های ۹۷ و ۹۸ به صورت روش پنج پله ای (از ۱۰ درصد تا ۲۵ درصد) پیشنهاد کرده بود. بر این اساس درآمد ماهانه ۳ تا ۴/۵ میلیون تومان مشمول مالیات ۱۰ درصدی، درآمد ماهانه ۴/۵ تا ۷/۵ میلیون تومان مشمول مالیات ۱۵ درصدی، درآمد ماهانه ۷/۵ تا ۱۲ میلیون تومان مشمول مالیات ۲۰ درصدی و درآمد ماهانه ۱۲ تا ۱۸ میلیون تومان مشمول مالیات ۲۵ درصدی می‌شوند. همچنین دولت کارانه پزشکان (اعضای هیات علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی) را نیز مشمول مالیات پلکانی با مدل مذکور قرار داد. فلسفه تعریف پله مالیاتی، تحقق عدالت مالیاتی و نیز توزیع مجدد درآمد است. موضوعی که در کمیسیون تلفیق دچار کاهش شد.

منابع:

سازمان برنامه و بودجه - مرکز آمار ایران - وزارت کشور

جدول مالیات بر درآمد کارکنان دولتی و غیر دولتی در بوجه ۹۹			
مصوبه کمیسیون تلفیق در بند ب تبصره ۱۲		پیشنهاد دولت در بند الف تبصره ۶	
نرخ مالیات بر مازاد درآمد (درصد)	مجموع حقوق و مزایا و کارانه در ماه (میلیون تومان)	نرخ مالیات بر مازاد درآمد (درصد)	مجموع حقوق و مزایا و کارانه در ماه (میلیون تومان)
معاف	تا ۳	معاف	تا ۳
۱۰	۳ تا ۴/۵	۱۰	۳ تا ۴/۵
۱۵	۴/۵ تا ۷/۵	۱۵	۴/۵ تا ۷/۵
۲۰	۷/۵ تا ۱۲	۲۰	۷/۵ تا ۱۲
۲۵	بالای ۱۲	۲۵	۱۲ تا ۱۸
		۳۰	بالای ۱۸

یارانه معیشتی

پس از افزایش قیمت بنزین دولت تصمیم گرفت که بخشی از درآمدهای حاصل از این افزایش قیمت را در بسته های حمایتی (کمک های نقدی) تحت عنوان یارانه معیشتی برای اقشار کم درآمد یا دهک های پایین جامعه هزینه نماید. اولین یارانه معیشتی برای ۶۰ میلیون ایرانی یا ۱۸ میلیون خانوار تنظیم گردید، در این مرحله که مرحله اول یارانه معیشتی بود و به هر خانواده تک نفره ۵۵ هزار تومان، دو نفره ۱۰۳ هزار تومان، خانوار ۳ نفره ۱۳۸ هزار تومان، خانوار ۴ نفره ۱۷۲ هزار تومان و خانواده ۵ نفره و بیشتر ماهانه ۲۰۵ هزار تومان پرداخت شد. دهم دی ماه زمان پرداخت دومین مرحله از یارانه معیشتی بود که در این طرح به ۱۸،۱ میلیون نفر اختصاص یافت و در مرحله سوم هم ۷۵۷ هزار ۳۲۴ خانوار دیگر یعنی ۲ میلیون و ۲۴۷ هزار و ۹۴۷ نفر که اعتراض آن ها مجددا بررسی شده بود کمک معیشتی اول و دوم و سوم را به صورت همزمان دریافت کردند و در مرحله چهارم که دهم اسفندماه به حساب مشمولان واریز شد و آخرین یارانه معیشتی سال ۹۸ هم بود ۲۸۶ هزار و ۱۴۹ خانوار جدید به معیشتی بگیران اضافه شدند تا به این ترتیب حدود یک میلیون و ۷۵۰ خانوار به تعداد معیشتی بگیران از اول سال اضافه شود. سازمان برنامه بودجه در نظر دارد که اولین یارانه معیشتی را در ابتدای فروردین و به احتمال زیاد دهمین روز از این ماه به حساب مردم ایران واریز نماید. برخی از کارشناسان گمانه هایی راجع به ادغام یارانه های نقدی و معیشتی زدند که مجلس آن را منتفی اعلام کرد.

تصمیم یارانه معیشتی مانند حذف و یا ادامه یارانه ها موافق و مخالفان زیادی به همراه داشت، این تصمیم که بسیار ناگهانی گرفته شد از همان ابتدا با مخالفت شدیدی همراه بود. عمده مخالفت ها حاکی از آن بود که این نوع یارانه (بسته معیشتی) هم به سرنوشت یارانه نقدی دچار خواهد شد. و مبلغ ۵۵ هزار تومان یارانه معیشتی که به هر فرد پرداخت می شود نه تنها ارزشی ندارد بلکه با افزایش تورم بی ارزش تر هم می شود و علاوه بر آن با افزایش نقدینگی در دست مردم به تورم فعلی دامن هم می زند. برخی از کارشناسان معتقد بودند بهتر بود که همین شیوه، روشی صحیح برای رساندن یارانه ها به دست مردم است، البته برخی دیگر از تحلیلگران حوزه معیشت مردم پیشنهاد مدیریتی صحیح تر برای پرداخت یارانه بودند، به این شکل که با توجه به این نکته که در سالیان گذشته خانوارهای ایرانی توسط دولت شناسایی و در ۱۰ گروه یا دهک تقسیم بندی شدند، بهتر بود که هزینه بنزین به صورت سرانه بین مردم تقسیم می شد و مردم تصمیم می گرفتند که با یارانه خود به چه شکلی برخورد نمایند، البته این نکته نیز در اینجا مستتر است که برخی از خانواده های مرفه ۲ یا چند خودرو دارند که از مزایای بنزین ارزان بیشتر استفاده می کنند و برخی دیگر حتی یک خودرو هم ندارند، به عبارتی دیگر در حال حاضر پرداخت یارانه بنزین به افرادی که خودرو دارند پرداخت می شود که با طرح معیشتی بخشی از آن در حال مدیریت شدن است.

بازار پول

• گروه اقتصادی

تورم استانی

بر اساس گزارش مرکز آمار ایران قبل از آغاز فصل زمستان تورم در روستاها بالاتر از شهرها ثبت شده است، استان ایلام معادل ۴۸/۶ درصد بیشترین تورم را در بین استان‌ها داشت، پس از استان ایلام استان‌های لرستان و خراسان جنوبی با ۳۵ درصد در رتبه‌های بعدی هستند. و کمترین ارتفاع تورم در فارس و قم ثبت شد. در همه استان‌ها به جز زنجان، تورم خوراکی‌ها بالای ۵۰ و غیر خوراکی‌ها ۳۳/۴ درصد بود. و در استان کهگیلویه و بویراحمد نرخ تورم خوراکی‌ها، در سطح ۶۶ درصد گزارش شد. در ۳ استان قزوین، سمنان و آذربایجان شرقی تورم ماهانه در مناطق روستایی کمتر از مناطق شهری بود، تورم ماهانه مصرف کننده در مناطق روستایی استان سیستان و بلوچستان، معادل ۸ درصد ثبت شد. پس از سیستان، مناطق روستایی بوشهر با ثبت نرخ تورم ماهانه ۶/۸ درصدی بیشترین فشار را از جانب رشد قیمت‌ها تحمل کرده‌اند. اهالی روستاهای آذربایجان غربی، کرمان، هرمزگان و گلستان نیز رشد بالای ۵ درصد در شاخص قیمت‌ها را در آذر ماه تجربه کرده‌اند. مهم‌ترین عامل جهش تورم افزایش کالاهای خوراکی کمتر، غیرخوراکی و خدمات بیشتر بوده است

در ایران ۳ میلیون و ۶۵ هزار خانوار توسط زنان مدیریت می‌شود یا به عبارتی دیگر زنان سرپرستی بیش از ۱۲ درصد خانواره ایرانی را به عهده دارند، از سال ۷۵ تا ۹۲ بیش از ۵۰ درصد به این آمار اضافه شده است، ۱۳ درصد این خانوارها شاغل و بیش از ۵۵ درصد آن‌ها خانوارهایی هستند که شغل یا منبع درآمدی ندارند. و نیازمند توان افزایشی به منظور بهبود شرایط معیشتی هستند. بهترین راهکاری که می‌توان برای این اقشار تعریف نمود بیمه مستمري زنان خانه دار است، که علاوه بر کمک به ارتقای امنیت روحی و روانی زنان در اداره زندگی و کاهش دغدغه‌ها آن‌ها، می‌تواند به عنوان پشتوانه محکمی برای حمایت از آن‌ها در شرایط سخت آینده و در دوران کهولت و از کارافتادگی محسوب شود. این طرح را بیمه ملت به صورت انحصاری در صنعت بیمه برای حمایت از این قشر آسیب پذیر ارائه می‌دهد. با وجود این که این بیمه نامه به نام زنان خانه دار نام گذاری شده، اما محدودیت شغلی برای این زنان وجود ندارد و هر بانویی از ۱۸ تا ۶۰ سال، فارغ از دارابودن شغل یا سایر بیمه‌ها همچون تأمین اجتماعی و خدمات درمانی، می‌تواند نسبت به خرید این بیمه نامه اقدام کند. بانوان ایرانی با بیمه شدن در این طرح، همانند تمام مشاغل، تحت پوشش بیمه مستمري قرار گرفته و با پرداخت ۱۳ تا ۳۰ سال حق بیمه، تا پایان عمر از حقوق مستمري بهره مند می‌شوند.

زنان سرپرست خانوار

وام بانکی

افزایش چشمگیری نیز داشته است مبلغ ۲۰ میلیون مازاد را تامین می‌کنیم. اما در فاصله ای کوتاه تر از یک ماه مسعود سلطانی فر وزیر ورزش و جوانان در حاشیه مراسم انعقاد تفاهم نامه همکاری با موضوع ایجاد و توسعه تعاونی های جوانان در وزارت ورزش و جوانان اعلام کرد که از ابتدای سال ۹۹ وام ازدواج ۱۰۰ میلیون تومانی به زوجین پرداخت خواهد شد. همچنین افزود با تاکید بر اینکه پوست اندازی اقتصاد تعاونی در کشور آغاز شده است، از اختصاص ۱۰۰ میلیارد تومان از محل منابع بانک توسعه تعاون برای ایجاد و توسعه تعاونی های جوانان خبر داد. محمد شریعتمداری در مراسم امضای تفاهم نامه همکاری با محمد سلطانی فر، وزیر ورزش و جوانان با موضوع ایجاد و توسعه تعاونی های جوانان که در محل وزارت ورزش و جوانان برگزار شد، اظهار کرد: انتخاب جوانان اندیشمند در عرصه مدیریت تحولی در کشور رقم می‌زند و داروی شفابخشی برای مشکلات است. وی با بیان این که حضور جوانان در عرصه مدیریت نه تنها در شعار بلکه در عمل نیز باید رخ دهد.

در ۹ ماه نخست سال جاری، بانک ها بیش از ۶۲۶/۳ هزار میلیارد تومان تسهیلات پرداخت کرده اند که به نسبت مدت مشابه سال گذشته که حدود ۱۴۳/۹ هزار میلیارد بود رشد ۲۹/۸ درصدی داشته است. میانگین رقم تسهیلات داده شده به افراد حدود ۸۵/۹ میلیون تومان بوده است. در گزارش بانک مرکزی آمار تسهیلات پرداختی بانک ها و موسسات اعتباری به تفکیک بخش های اقتصادی منتشر می‌شود. بخش بندی انجام شده در این گزارش شامل ۵ بخش کشاورزی، صنعت و معدن، مسکن و ساختمان، بازرگانی، خدمات و متفرقه است.

وزیر تعاون و رفاه اجتماعی در مراسم اختتامیه سومین کنفرانس حکمرانی و سیاست گذاری عمومی گفت: که ۴۰ درصد مردم ایران نتوانسته اند وامی بگیرند و از ۲۵ میلیون خانوار ایرانی تنها ۱۰۰ هزار خانوار وام بالای ۱۰۰ میلیون تومان دریافت کرده اند. وی خاطر نشان کرد: تا زمانی که به موضوع فقر در ایران به عنوان یک موضوع لوکس نگاه شود و با فقرا عکس گرفته شود به نتیجه نخواهیم رسید. وی تصریح کرد: دامنه فقر کشور در استان های شرقی و دامنه زاگرس و گستره بیکاری به این دو منطقه از دیرباز اختصاص داشته و تنها در این ۵ سال اخیر نرخ رشد اشتغال در استان های دامنه زاگرس و شرقی بهبود یافته است. شریعتمداری با بیان اینکه باید از ثروتمندان مالیات بگیریم و منابع آن را میان فقرا باز توزیع کنیم، تاکید کرد: در گذشته تلاشی برای تقویت پایه های مالیاتی نمی شد اما اخیرا دولت تلاش هایی در این زمینه کرده است که منابع حاصل از آن را باز توزیع خواهد کرد. وی به طرح یارانه نقدی اشاره کرد و گفت: دو هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان منابع این طرح را ساماندهی کردیم و توانستیم ۲۵۰ هزار خانوار را از یارانه ۴۵ هزار تومانی حذف کنیم که ۸۰ هزار فقره اعتراض به دست ما رسید و پس از بررسی تنها ۱۰ درصد توانستند ادعای خود را ثابت کنند که نشان داد آزمون وسع ما از سایر کشورها، کارآمدتر است.

کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی در جلسه کمیسیون تلفیق مجلس و در حین بررسی بند «الف» تبصره ۱۶ لایحه بودجه ۹۹ مصوب کرد مبلغ وام ازدواج از ۳۰ میلیون تومان به ۵۰ میلیون تومان افزایش یابد. این کمیسیون با توجه به افزایش تورم و بالا رفتن هزینه های ازدواج، از محل منابع قرض الحسنه بانک ها که در یک سال گذشته

بازار باز استارت خوره

فراهم سازی بسترها و الزامات سخت افزاری و نرم افزاری مورد نیاز تشکیل شده است. داشتن ابزار عملیات بازار باز، امر مهمی است به این دلیل که استفاده از «عملیات بازار باز» و همچنین برقراری دامنه نرخ سود (کریدور نرخ سود) از جمله مهم ترین مولفه های چارچوب جدید سیاست گذاری پولی به حساب می آید. ابزارهای عملیاتی پیش بینی شده جهت جذب یا تزریق نقدینگی به بازار بین بانکی با هدف پیگیری موضع سیاست پولی بانک مرکزی در چارچوب جدید سیاست گذاری پولی، شامل خرید و فروش قطعی اوراق بهادار دولتی، توافق بازخرید منطبق با شریعت بر مبنای دارایی پایه اوراق بهادار دولتی و ارز، اعطای اعتبار در قبال وثیقه (اوراق بهادار دولتی، طلا و ارز) و همچنین سپرده پذیری بانک مرکزی از بانک ها و موسسات اعتباری غیربانکی (منطبق با شریعت) است. بانک ها و موسسات اعتباری غیربانکی می توانند حسب اعلان درخصوص انجام عملیات بازار باز نسبت به مدیریت نقدینگی (کمبود یا مازاد) خود در بازار بین بانکی اقدام کنند. در این راستا بانک مرکزی در یک دستورالعمل ۸ بندی الزامات مشارکت بانک ها در عملیات بازارباز را اعلام کرد. این دستورالعمل، پیش نیازهای لازم برای حضور بازیگران بازار پول در عملیات بازار باز را دارد. در این بخشنامه، نحوه مشارکت بازیگران بازار پول، نحوه درخواست، سیدگردانی، عرضه و تقاضا، تعیین نرخ بازار و ثبت سفارشات برای شرکت در حراج مشخص شده است. بانک مرکزی با توجه به این ابزار در نظر دارد یک کریدور مشخص برای نرخ سود در بازار تعریف کند و همچنین جریان نقدینگی را براساس اطلاع از موقعیت فروش و خرید، در بازار بین بانکی تنظیم کند.

در پنجاه و نهمین مجمع عمومی سالانه بانک مرکزی در روز ۲۶ دی ماه با حضور حسن روحانی عملیات بازار باز اجرایی شد. عملیات بازار باز، ابزار سیاست پولی غیرمستقیمی است که نقش تنظیم کننده مقدار ذخایر بانکی از طریق نرخ بهره را بر عهده دارد و بانک های مرکزی را قادر می سازد که از طریق این ابزار با خرید و فروش اوراق بهادار دولتی، اوراق قرضه دولتی، توافق های بازخرید و اسناد خزانه در قبض و بسط پول، نرخ بهره، نقدینگی و تورم را مدیریت نماید. سرانجام عملیات بازار باز با صدور اطلاعیه رسمی توسط بانک مرکزی با هدف مدیریت نرخ سود در بازار بین بانکی و کنترل نقدینگی آغاز شد، بانک مرکزی در این اطلاعیه عنوان نموده است: «اجرای چارچوب جدید سیاست گذاری پولی با هدف مدیریت نرخ سود در بازار بین بانکی و نهایتاً کنترل نقدینگی و مهار تورم و فراهم کردن بستر لازم برای سیاست پولی مبتنی بر هدف گذاری تورم با استفاده از ابزارهای کوتاه مدت غیرمستقیم سیاست پولی است.» در واقع هدف غایی این ابزار، کنترل نرخ تورم و هدف گذاری تورمی عنوان شده است. رویه ای که تمام بانک های مرکزی دنیا نیز از آن بهره می برند. در این بخشنامه تاکید شده است: «به قانون پولی و بانکی کشور و مصوبه مورخ ۱۰ مهر ۱۳۹۷ شورای عالی هماهنگی اقتصادی و قانون بودجه سال ۱۳۹۸، دستورالعمل «انجام عملیات بازار باز و اعطای اعتبار در قبال اخذ وثیقه توسط بانک مرکزی (به همراه اصلاحات آن در مورخ ۳ دی ماه ۱۳۹۸) توسط شورای محترم پول و اعتبار تصویب شد. بخش سوم این اطلاعیه اشاره دارد به: «کمیته اجرایی عملیات بازار باز در تاریخ ۳۱ شهریور سال ۱۳۹۸ به دستور رئیس کل بانک مرکزی با

برخی از بندهای دستورالعمل از قرار ذیل می باشد.

- مدیریت پورتنفوی و نگهداری اوراق بهادر منتشره توسط خزانه داری کل کشور
- اداره خزانه داری کل متولی عملیات در بانک ها است
- تعیین معیار عرضه و تقاضا ذخایر بانک توسط بانک مرکزی
- موضع نقدینگی هر بانک یا موسسه اعتباری باید توسط ادارات خزانه داری کل بانک ها و موسسات اعتباری تعیین شود
- هنگامی که اداره خزانه داری هر بانک پیش بینی مازاد نقدینگی را داشته باشد، می تواند این مازاد را در قیل دریافت اوراق بهادار دولتی از بانک ها و بانک مرکزی مبادله کند
- مکانیزم اجرای عملیات بازار باز تشریح شده است. براساس این بند، انجام عملیات بازار باز و موضع بانک مرکزی درخصوص خرید یا فروش اوراق بهادار دولتی و نرخ سود سیاستی (نرخ سود یک شبه در بازار بین بانکی) از طریق سامانه بازار بین بانکی توسط بانک مرکزی اطلاع رسانی می شود.
- عملیات بازار باز نیز موافق و مخالفانی دارد، در پی برگزاری گردهمایی نشست در کمیسیون بازار پول و سرمایه اتاق ایران، طرح اصلاح قانون بانکداری مورد بررسی و تبادل نظر قرار گرفت ابراهیم شیبانی رئیس پیشین بانک مرکزی با بررسی طرح جدید بانکداری، نقاط مثبت آن را کم و نقاط منفی آن را بالا عنوان کرد. وی تاکید کرد نوع تدوین آن به گونه ای است که اگر اصلاحاتی در آن انجام

نشود، بانک مرکزی را با مشکلاتی مواجه می کند. شیبانی معتقد است فاصله اجرا تا عمل در این دستورالعمل بسیار متفاوت خواهد بود. طهماسب مظاهری، یکی دیگر از روسای کل پیشین بانک مرکزی نیز گفت نظام بانکی در رنج است و مشتریان این نظام نیز رنجور شده اند و اگر این طرح در شور دوم مجلس تصویب شود هیچ کدام از عوامل رنجوری برطرف نمی شود. به گفته او نظام بانکی کشور با مشکلات اساسی رو به رو است که طرح جدید بانکداری راه حلی برای این مشکلات ندارد و حتی برخی از مواد این طرح آخرین رمق نظام بانکی را می گیرد. پرویز عقیلی کرمانی، مدیر عامل بانک خاورمیانه، با اشاره به این که این موضوع قبلا به صورت تاسیس یک بانک تخصصی نیز مطرح شده بود اما او به شدت با آن مخالفت کرده است، علی سعدوندی نیز اعتقاد داشت عملیات بازار باز با تثبیت نرخ ارز اجرایی نمی شود و برای عملیات بازار باز نیاز به بانک مرکزی مستقل داریم. ولی الله سیف رئیس کل پیشین بانک مرکزی که خود جزء شورای سیاستگذاری بازار باز است در نشست عنوان کرد در این که قوانین فعلی نقص های اساسی دارند و لازم است براساس تجربیات و دستاوردهای روز در سایر کشور ها، مورد بازنگری و اصلاح قرار گیرند تردیدی نیست ولی قبل از هر اقدامی باید همه ایرادها و نواقص به دقت مورد شناسایی قرار گرفته و احصا شوند و مطمئن شویم در طرح ارائه شده کلیه آن ها به صورت دقیق و مناسب لحاظ شده اند.

مالیات بر درآمد

کشورهایی که به منابع عظیم معدنی یا انرژی دسترسی ندارند، با مالیات تمامی بودجه یک سال خود را تحصیل می نمایند، اما در کشورهای دسترسی های نامحدود به منابع انرژی دارند این موضوع همواره به تعویق می افتد، یا به عبارت دیگر درآمدها از آن مسیر سهل الوصول تر است و اجازه تعمق و تفکر در یک چهارچوب منسجم را نمی دهد. اما در ایران پس از تشدید تنش ها و افزایش تحریم ها گویا دیگر راهی به جز رسیدن به مالیات نیست، بررسی های نشان می دهد که در سال آتی شاید بخش عظیمی از درآمدهای نفتی ما دستخوش این تنش ها گردد، و کسری بودجه دولت را سبب شود. بدیهی است که در ساختار جدید تمامی ظرفیت های اثرگذاری درآمدها و هزینه های دولت بر سیاست های اقتصادی و اجتماعی کشور مورد توجه

حساسیت بیشتری داشته باشد، بلکه به پرداخت کنندگان مالیات نیز پاسخگو باشد و بدانند که درآمد های او رابطه ای مستقیم با میزان پاسخگویی و کارایی وی دارد. سیاست گذار نمی تواند انتظار داشته باشد که مردم فقط هزینه های او را تأمین کنند و بر فرآیند گزینش وی و عملکرد او کمترین نظارت را داشته باشند. با توجه به تهیه، تدوین و مصوب نمودن بودجه در پایان سال، پیشنهاد هایی درباره اخذ مالیات مطرح می شود که به نظر بسیار سطح و با عمق یک ساله و تنها برای تأمین مالی و مخارج دولت در سال ۹۹ تبیین شده است، اما جا دارد که دولت برای مالیات یک برنامه جامع ۵ یا ۱۰ سال را تعریف نماید.

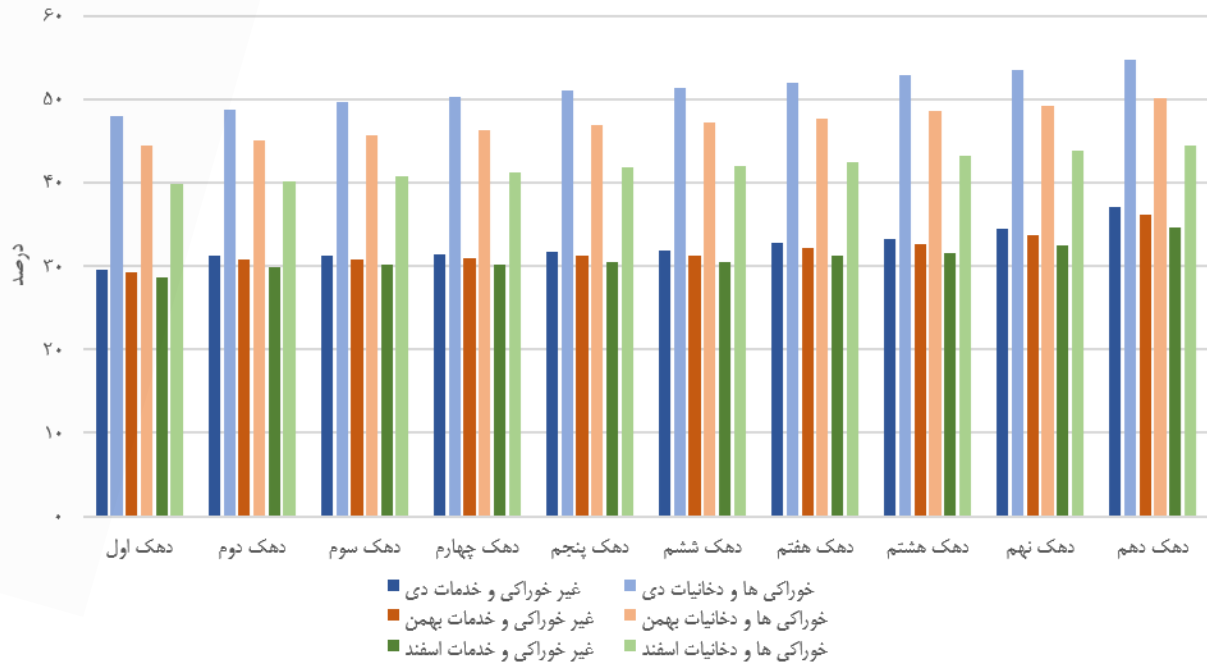
واقع خواهد شد، و در نهایت به پایداری نظام مالی باید اندیشیده شود، منظور از پایداری نظام مالی، تعادل پایدار و بلندمدت و نه برابری همیشگی درآمدها و هزینه ها است. یا به عبارت دیگر تراز بودن درآمد با هزینه ها. اما جایگزینی اقتصاد نفتی با اقتصاد مالیاتی حساسیت های بیشماری دارد، مالیات بر خلاف نفت، منبع ثابتی نیست که تنها دغدغه سیاست گذار استخراج و فروش آن باشد. حجم مالیات بسیار به نتیجه رفتار، گفتار و پندار سیاست گذار بستگی دارد و اثر منفی هرگونه سوءتدبیر اقتصادی، اجتماعی و سیاسی به سرعت بر درآمدهای مالیاتی منعکس می شود. علاوه بر این سیاست گذار باید نسبت به هزینه های خود نه تنها

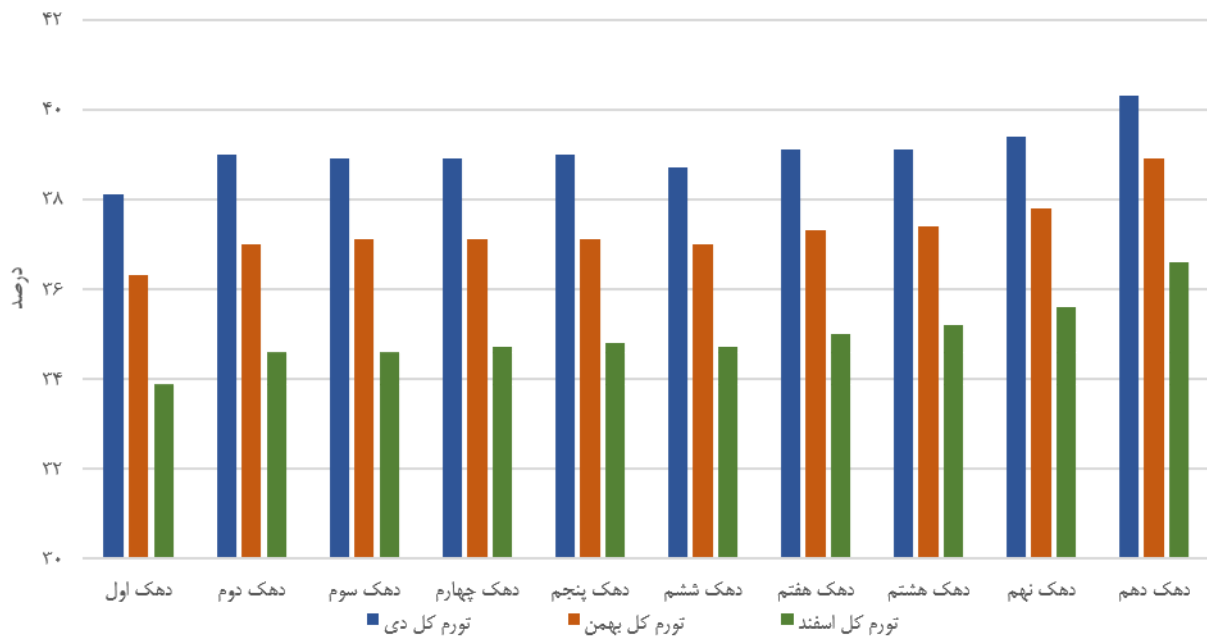
شاخص قیمت مصرف کننده کل کشور

به گزارش مرکز آمار ایران در زمستان محدوده تغییرات تورم دوازده ماهه در گروه عمده «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» به ترتیب ماه دی، بهمن و اسفند بین ۴۸، ۳۷ و ۳۹/۸ درصد برای دهک اول تا ۵۴.۷، ۳۸/۹ و ۴۴/۵ درصد برای دهک دهم بود. نرخ تورم کل کشور در فصل زمستان ۱۳۹۸ به ترتیب ماه برابر ۳۸،۶، ۳۶/۳ و ۳۳/۹ درصد بود که در دهک‌های مختلف هزینه‌ای به ترتیب در بازه ۳۸.۱ تا ۳۸/۹ و ۳۶/۶ درصد برای دهک اول تا ۴۰.۳، ۵۰/۱ و ۴۴/۵ درصد برای دهک دهم نوسان داشت. محدوده تغییرات تورم دوازده ماهه در گروه عمده «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» بین ۴۸، ۳۷ و ۳۹/۸ درصد برای دهک اول تا ۵۴.۷، ۳۸/۹ و ۴۴/۵ درصد برای دهک دهم بود. هم‌چنین اطلاع‌مذکور در مورد گروه عمده «کالاهای غیر خوراکی و خدمات» بین ۲۹.۶، ۲۹/۲ و ۲۸/۶ درصد برای دهک اول تا ۳۷.۰، ۳۶/۲ و ۳۴/۶ درصد برای دهک دهم بود. فاصله تورمی دهک‌ها نیز در فصل زمستان به ترتیب ماه به ۲/۲، ۲/۶ و ۲/۷ درصد رسید.

نرخ تورم گروه‌های عمده بر اساس دهک‌ها هزینه‌ای در زمستان ۱۳۹۸

نرخ تورم کل بر اساس دهک‌ها هزینه‌ای در زمستان ۱۳۹۸

تزریق پول

بخش محسوب نمی‌شود. و نگاه سوم بر این باور است که برای حمایت از بخش حقیقی اقتصاد، نیاز به تزریق پول نیست. برای حمایت پولی از تولید می‌توان سه نگاه داشت، خلق پول از هیچ، تزریق به تولید و گرفتن نرخ بهره، هدایت پول موجود و گرفتن نرخ بهره و در نهایت هدایت پول موجود، بدون گرفتن بهره، که بهترین روش موجود، هدایت پول و نگرفتن بهره از تولید کننده است. رشد پایه پولی در پایان پاییز ۹۸ به ۲۸/۴ درصد رسید، این رقم از دی ماه سال ۹۱ بی سابقه بود، مهم ترین دلیل این رشد ۷ ساله رشد خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی بود. بر این اساس آخرین داده‌های پولی که توسط بانک مرکزی منتشر شده است، رقم پایه پولی در انتهای آذر به ۳۱۴/۲ هزار میلیارد تومان رسید. پایه پولی حاصل جمع «خالص بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی»، «خالص دارایی خارجی»، «خالص بدهی دولتی» و «خالص سایر اقلام ترازنامه» است.

نقش پول در ایجاد رونق اقتصادی مادامی می‌تواند تأثیر مثبت داشته باشد که از طریق سیاستگذار و در برنامه‌ای مدون و با درایت صورت پذیرد تا در فعالیت‌های مولد اقتصادی موجب رونق و تولید شود اما اتریشی‌ها در مکتب اقتصادی خود معتقد هستند که حمایت از بخش حقیقی اقتصاد بدون خلق پول امکان پذیر است. پول یک تحصیل‌گر در حوزه اقتصاد است اما چگونگی خلق پول مهم است، بررسی‌ها نشان می‌دهد که هرچه حجم پول و نرخ رشد آن بالا باشد، نرخ تورم نیز بالاتر خواهد بود، بنابراین «پول مانند غذا است، به نحوی که تا یک حدی باعث رفع گرسنگی می‌شود و عرضه بیش از ظرفیت، باعث چاقی خواهد شد. در نگاهی دیگر عواملی نظیر منابع، دانش، فناوری و نیروی کار بر سمت عرضه اقتصاد اثر گذارند، اما عواملی مانند پول نمی‌توانند مانند عوامل سمت عرضه بر تولید اثر گذار باشد. بنابراین جریان متعارف اقتصاد معتقد است پول نقشی جدی در اقتصاد ندارد و یک عامل قوام

پیش‌بینی سال ۹۹

سال جدید سالی با انجماد اقتصادی متأثر از ویروس کرونا به همراه کسری بودجه، رشد متغیرهای پولی و تداوم تحریم‌ها نیاز به تفکر و تعمق در تمامی رفتارهای آینده دولت دارد. نحوه جبران کسری بودجه اگر با اتکا به شیوه‌هایی مانند برداشت ریالی از منابع صندوق توسعه ملی، افزایش تنخواه گردان خزانه، مالیات از بانک مرکزی، تحمیل تکالیف به بانک‌ها و نظایر آن باشد نتیجه‌اش تورم خواهد بود. چنانچه در سال آینده، دولت بخواهد به بهانه تنظیم بازار و کنترل قیمت‌ها، اقدام به تشدید نظارت‌ها و قیمت‌گذاری و برخورد با بنگاه‌های اقتصادی کند، ظرفیت تولید کشور و بنگاه‌های اقتصادی با مشکلات جدی مواجه خواهند شد و آسیب‌های غیرقابل جبرانی خواهند دید. در سال ۱۳۹۹، مشروط به برخی اصلاحات جدی در ساختار بودجه دولت، اجتناب از فشار به منابع بانک مرکزی، حذف نظام دوبرخی ارز، تسهیل مقررات کسب و کار، کاهش فشار بر بنگاه‌ها، افزایش انعطاف در بازارها و اجتناب از سرکوب قیمت‌ها، می‌توان امید داشت که اقتصاد کشور از شرایط بحرانی عبور کند.

منابع:

صندوق بین‌المللی پول - مرکز آمار ایران - بانک مرکزی ایران

سردار دل‌ها

• گروه اجتماعی

قاسم سلیمانی که بود؟

وی از سال ۱۳۵۵ و به کمک رضا کامیاب شروع به فعالیت انقلابی کرد، کامیاب مناسبات آشنایی سلیمانی را با سید علی خامنه ای فراهم آورد و در هفتمین روز از مرداد ۱۳۶۰ توسط سازمان مجاهدین خلق ترور شد. سلیمانی پس از پیروزی انقلاب به سپاه پاسداران ملحق شد و در همان ابتدای کار به عنوان مربی در سپاه مشغول به کار شد، اولین مأموریت وی کمک به اداره و حفاظت شهر مهاباد در برابر جدایی طلبان بود و پس از فائق آمدن بر آن فرمانده پادگان قدس سپاه کرمان شد. ایشان با شروع جنگ ایران و عراق گردانی متشکل از نیروهای رزمی کرمان را تشکیل داد که در ادامه به تیپ زرهی و در نهایت به لشکر ۴۱ ثارالله تبدیل شد، که متشکل از نیروهای سه استان کرمان، سیستان و بلوچستان و هرمزگان بود، و به لشکر «خط شکن» معروف بود که در عملیات های والفجر هشت، کربلای چهار و کربلای پنج مشارکت داشت.

قاسم سلیمانی متولد بیست اسفند ۱۳۳۵ در قنات ملک روستایی طایفه ای، کوهستانی، لرنشین در دهستان جواران بخش هنزا شهرستان رابر استان کرمان است، سلیمانی یک افسر عالی رتبه ایرانی بود که در طول جنگ ایران و عراق و پس از آن تا سال ۱۳۷۶ فرمانده لشکر ۴۱ ثارالله کرمان بود، در این زمان سلیمانی طی جنگ با عراق از فرماندهان عملیات های والفجر هشت، کربلای چهار و کربلای پنج بود از سال ۱۳۷۶ به دستور فرمانده کل قوا به فرماندهی نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی نایل آمد، ایشان در مقام فرمانده نیروی قدس سپاه نقش مهمی در تقویت قدرت نظامی حزب الله لبنان، خروج اسرائیل از جنوب لبنان، جنگ افغانستان، شکل دهی به فضای سیاسی عراق پس از سرنگونی صدام حسین، تغییر روند جنگ داخلی سوریه و مقابله با داعش در عراق و سوریه داشته است و تا زمان شهادتش توسط ارتش ایالات متحده به دستور دونالد ترامپ در این سمت برای ایران خدمت گذاری کرد.

داعش و حکومت داعشی در این کره خاکی خواهد بود و دو ماه بعد و در پایان آبان ۹۶ سلیمانی در پیامی به سید علی خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی از پایان داعش خبر داد.

در جنگ داخلی سوریه نیز در پی شدت گرفتن بحران داخلی و مخالفان سوری، سلیمانی برای کمک به بشار اسد حضور یافت. از سال ۲۰۱۱ با شروع جنگ داخلی سوریه، سلیمانی به همراه نیروهای لشکر فاطمیون و تیپ زینبیون برای حمایت از بشار اسد وارد کارزار شدند. به نوشته روزنامه هآرتس، یک عضو ارشد شورای ملی سوریه علت حضور سرتیپ پاسدار قاسم سلیمانی، فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران ایران به سوریه برای «فرماندهی اتاق جنگ» با هدف سرکوب معتزضان مخالف حکومت بشار اسد عنوان کرد. همچنین مفسران سیاسی معتقد بودند نقش سلیمانی در جلوگیری از موفقیت کودتاچیان در جریان کودتای نافرجام ۲۰۱۶ ترکیه کلیدی بود و ایشان به تنهایی جلوی طرح آمریکایی- صهیونیستی- سعودی برای براندازی حکومت ترکیه را گرفت.

سلیمانی اولین فرماندهی بود که به نشان ذوالفقار دست یافت، وی پیش از این در سال ۱۳۸۹ به درجه سرلشگری رسیده بود. سلیمانی در حمله پهباد آمریکایی به فرودگاه بغداد در بامداد جمعه ۱۳ دی ۱۳۹۸ ترور شد. در این حمله ابومهدی المهندس از فرماندهان گروه شبه نظامی عراقی حشد الشعبی به همراه ۸ تن دیگر کشته شدند. در این حمله تروریستی، ۱۰ نفر به شهادت رسیدند که پنج نفر آن ها ایرانی بودند، سردار سرتیپ پاسدار حسین جعفری نیا، سرهنگ پاسدار شهرد مظفری نیا، سرگرد پاسدار هادی طارمی و سروان پاسدار وحید زمانیان از جمله اسامی نیروهای ایرانی اعلام شده است که در حمله تروریستی به شهادت رسیدند.

وزارت دفاع ایالات متحده آمریکا اعلام کرده که دستور این حمله هوایی را دونالد ترامپ، رئیس جمهوری و فرمانده کل قوای این کشور صادر کرده است. سه روز پیش از ترور سلیمانی و در پی حمله هایی که به سفارت آمریکا در بغداد انجام شد، ترامپ گفته بود که ایران بابت این رویداد بهایی سنگین خواهد پرداخت و تأکید کرده بود که این موضوع هشدار نیست، تهدید است. آمریکا در ترور سلیمانی بدون اجازه از کشور ثالث و بدون اعلام جنگ از سمت ایران دست به این اقدام زد که از منظر نظامی این عمل ترور نامیده می شود.

پس از جنگ تحمیلی لشکر ۴۱ ثارالله به کرمان بازگشت و درگیر جنگ در مرزهای شرقی و با اشخاص مسلح و قاچاقچیان مواد مخدر شد، که این ماموریت تا سال ۱۳۷۶ به طول انجامید. در پی افزایش تنش های طالبان در افغانستان سلیمانی به فرماندهی نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منصوب شد. وی به دلیل تجربه جنگ داخلی کردستان و هشت سال جنگ با عراق و نیز مبارزه با باندهای مواد مخدر در مناطق مرزی ایران و افغانستان گزینه بسیار مناسبی برای این جایگاه بود. سلیمانی در عراق در پی به اسارت گرفتن تنی چند از ایرانیان طی حمله ای به مقرر فرماندهی نظامیان آمریکا در کربلا که در بین مراکز فرماندهی پلیس عراق واقع بود، به ساختمان اصلی فرماندهی نفوذ کرد که این عملیات «برجسته ترین و پیچیده ترین عملیات در طول چهار سال جنگ» در عراق توصیف شد. در ۲۲ دسامبر ۲۰۱۰، جیمز جفری (سفیر آمریکا در عراق) و لوید آستین (فرمانده ارشد نظامیان آمریکا در عراق)، در بیانیه ای تشکیل دولت جدید عراق به رهبری نوری المالکی را تبریک گفتند. البته آن ها خودشان می دانستند که در واقع سلیمانی آن ها را از عراق بیرون کرده است. در سال ۲۰۱۱ موفق الریعی سیاست مدار و وزیر سابق امنیت ملی عراق در مصاحبه ای با روزنامه الشرق الاوسط، سلیمانی را «بدون شک قدرت مندترین مرد در عراق» خواند. همچنین پس از یورش پیکارجویان دولت اسلامی عراق و شام یا همان داعش در ژوئن ۲۰۱۴ (خرداد ۱۳۹۳) به شمال عراق و تصرف برخی از شهرهای این کشور از جمله موصل و تکریت و از هم پاشیدن ارتش عراق و ناتوانی نیروهای مسلح این کشور در نبرد با داعش و پس از جدی شدن خطر تصرف بغداد (پایتخت عراق) توسط این گروه تروریستی، روزنامه ساندی تایمز انگلیس، وال استریت ژورنال و نیویورک تایمز مدعی شدند ایران فرماندهی ارتش از هم فروپاشیده عراق را برعهده گرفته تا با نیروهای گروه تروریستی داعش مقابله کند. قاسم سلیمانی فرمانده سپاه قدس ایران، عملیات دفاع از بغداد پایتخت عراق را در مقابل حملات نیروهای گروه تروریستی داعش، فرماندهی می کرد. در روز پنجشنبه ۳۰ شهریور ۱۳۹۶ قاسم سلیمانی طی سخنرانی در مراسم چهلمین روز کشته شدن مرتضی حسین پور شلمانی با یادآوری پیامش به مناسبت کشته شدن محسن حججی و وعده انتقام در آن، بیان داشت که «کمتر از سه ماه دیگر اعلام پایان

تبعات ترور قاسم سلیمانی

قیمت نفت و طلا به بیشترین سطح خود در چهار ماه اخیر رسیدند، در این روز نفت خام برنت بیش از ۳/۵۶ درصد به ازای هر بشکه رشد کرد و به قیمت ۶۹/۷۷ دلار رسید. نفت خام وست تگزاس اینترمدیت نیز ۳/۴۰ درصد رشد کرد و به قیمت ۶۳/۲۸ دلار به ازای هر بشکه رسید. نرخ طلای آتی نیز بیش از ۱/۶ درصد رشد داشت و به قیمت ۱۵۵۱ دلار به ازای هر اونس رسید. همچنین ارزش شاخص دلار که به عنوان یک دارایی جانشین برای پناه گاه های امن محسوب می شود نیز افزایش یافت. شاخص ارز آمریکا با افزایش ۰/۱ درصدی در روز جمعه در کنار سایر ذخایر امن مانند ین ژاپن و فرانک سوئیس افزایش یافت و به ۹۶/۹۴ رسید. ین ژاپن نیز که یکی دیگر از ذخایر امن است بیش از ۰/۳۸ درصد افزایش ارزش را تجربه کرد. بیت کوین نیز بالغ بر ۲/۸ درصد افزایش را نشان داد. ارزش سهام آرامکو نیز به کمترین سطح از زمان عرضه اولیه خود رسید. ارزش سهام این شرکت در بورس داخلی در این بازه افتی معادل ۱/۷ درصدی داشت.

همزمان با ترور افزایش ۴ درصدی بهای طلای سیاه در بازار جهانی رقم خورد. ایجاد اختلال در تولید حدوداً ۶/۷ میلیون بشکه ای در روز ایران و عراق، یکی از مهم ترین نگرانی ها در پی تشدید تنش ها میان ایران، عراق و آمریکا است. تحلیلگران عقیده دارند ترور سردار سلیمانی از سوی نیروهای آمریکایی می تواند حداقل تا یک ماه آینده منجر به واکنش های متقابل ایران و آمریکا در منطقه شود. اکثر رسانه های جهانی در روز جمعه اعلام کردند که به دنبال اقدام تنش آمیز آمریکا در بغداد، اغلب بازارهای جهانی دچار وضعیت قرمز شدند. بازارهای سهام در نقاط مختلف دنیا از جمله آلمان، انگلستان و چین با کاهش ارزش شاخص خود روبه رو شدند. از سوی دیگر بازارهایی که خاصیت پناهگاه های سرمایه ای در شرایط نااطمینانی ژئوپلیتیک را دارند، با افزایش تقاضا روبه رو شدند، طلا، ین ژاپن و بیت کوین از جمله پناهگاه هایی بودند که روز جمعه میزبان سرمایه های نگران بودند و افزایش ارزش داشتند. DAX آلمان نزدیک به ۱/۵ درصد و شاخص STOXX۶۰۰ نزدیک به ۰/۴۵ درصد فرو ریخت و شاخص FTSE ۱۰۰ انگلستان نزدیک به ۰/۰۶ درصد از ارزش خود را از دست داد. در بازارهای آسیایی شاخص CSI۳۰۰ چین نزدیک به ۰/۲ درصد کاهش پیدا کرد و شاخص بورس شانگهای ۰/۰۵ درصد افت کرد. شاخص آتی S&P ۵۰۰ با افت نزدیک به یک درصدی و شاخص آتی نزدک با کاهش ۱/۱۲ به وقایع روز جمعه مصادف با ترور در خاورمیانه واکنش نشان دادند.

دلایل ترور سردار سلیمانی

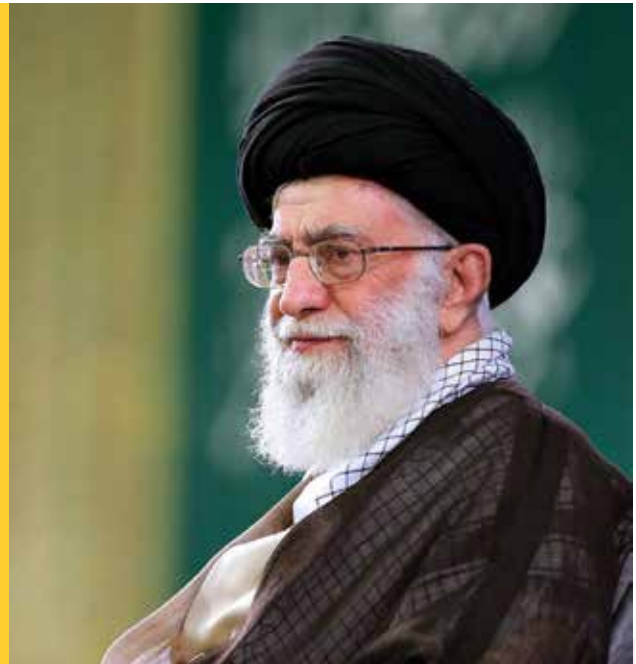
سردار آسمانی همواره در مقابل مردم خندان و در مواجهه نظامی قدرتمند بود، در حل تنش های سیاسی نادر و در ایجاد امنیت قادر بود، با کشیدن روسیه به بازی خاورمیانه، داعش را شکست داد و سرزمین های عراق و سوریه را بازگرداند، ارتش ملی عراق را پایه ریزی نمود و در فرماندوم کردستان به نفع دولت مرکزی عراق واسطه گری نمود، به واقع سلیمانی یکی از نوابغ سیاسی و جنگی در عصر حاضر بود. این مقام محترم نظامی در جریان های سیاسی نیز بی طرف و همواره شعار ایرانی را بر زبان داشت و با هیچ حزب و جناحی مشکلی نداشت، از این رو بود که تمامی جناح های ملی و مذهبی و گروه های سیاسی ایشان را از صمیم قلب دوست داشتند. سلیمانی با دقت و ظرافت خاص در کنار تدبیر در مقام دفاع از تمامیت ارضی ایران از هیچ کوششی دریغ نکرد. او لازمه دولت-کشور

برای رهایی از استیضاح و رای آوردن در کنگره و افزایش اعتماد و افکار عمومی با ایجاد تصویری سیاه از سلیمانی و افکار آتی او دست به این اقدام زده است، و از سوی دیگر تنش های خاورمیانه و عدم محوریت عملکرد اسرائیل در منطقه موجب کم شدن مخاطرات این کشور خواهد شد. البته نمی توان از نقش ریاض نیز غافل بود، عربستان نیز پس از مشکلاتی که برای اقتصاد این کشور با حمله به آرامکو رخ داده بود همواره به دنبال ایجاد تنش در منطقه بود.

قدرتمند را سازوبرگ نظامی و خرد راهبردی امنیتی می دانست و این مورد را با هماهنگی کامل با نخبگان سیاست داخلی و خارجه عملیاتی می ساخت. تواضع و اطاعت شخصیتی کارزماتیک از او ایجاد کرد که توانسته بود نه تنها در ایران بلکه در کشورهای همسایه و حتی در میان دشمنان خویش به بزرگی و خردمندی یاد شود. بسیاری از تحلیلگران سیاسی معتقد بودند که از یک سو ترامپ

متن پیام حضرت آیت الله خامنه‌ای بعد از شهادت قاسم سلیمانی بدین شرح بود

بسم الله الرحمن الرحيم

ملت عزیز ایران

سردار بزرگ و پرافتخار اسلام آسمانی شد. دیشب ارواح طیبه شهیدان، روح مطهر قاسم سلیمانی را در آغوش گرفتند. سال‌ها مجاهدت مخلصانه و شجاعانه در میدان‌های مبارزه با شیاطین و اشرار عالم و سال‌ها آرزوی شهادت در راه خدا، سرانجام سلیمانی عزیز را به این مقام والا رسانید و خون پاک او به دست شقی‌ترین آحاد بشر بر زمین ریخت. این شهادت بزرگ را به پیشگاه حضرت بقیه الله ارواحنا فداه و به روح مطهر خود او تبریک و به ملت ایران تسلیت عرض می‌کنم. او نمونه برجسته‌ای از تربیت شدگان اسلام و مکتب امام خمینی بود، او همه عمر خود را به جهاد در راه خدا گذراند. شهادت پاداش تلاش بی‌وقفه او در همه این سال‌ها بود. با رفتن او به حول و قوه الهی کار او و راه او متوقف و بسته نخواهد شد ولی انتقام سختی در انتظار جنایتکارانی است که دست‌پلید خود را به خون او و دیگر شهدای حادثه دیشب آلودند. شهید سلیمانی چهره بین‌المللی مقاومت است و همه دل‌بستگان مقاومت خونخواه اویند. همه دوستان و نیز همه دشمنان بدانند خط جهاد و مقاومت با انگیزه مضاعف ادامه خواهد یافت و پیروزی قطعی در انتظار مجاهدان این راه مبارک است. فقدان سردار فداکار و عزیز ما تلخ است ولی ادامه مبارزه و دست یافتن به پیروزی نهایی کام قاتلان و جنایتکاران را تلخ‌تر خواهد کرد.

ملت ایران یاد و نام شهید عالی مقام سردار سپهبد قاسم سلیمانی و شهدای همراه او به ویژه مجاهد بزرگ جهان اسلام جناب آقای ابومهدی المهندس را بزرگ خواهد داشت و اینجانب سه روز عزای عمومی در کشور اعلام می‌کنم و به همسر گرامی و فرزندان عزیز و دیگر بستگان ایشان تبریک و تسلیت می‌گویم.

سیدعلی خامنه‌ای

۱۳ دی ماه ۱۳۹۸

سردار سرتیپ قآنی به فرماندهی نیروی قدس سپاه منصوب شد

بسم الله الرحمن الرحيم

در پی عروج شهید عالی مقام سردار پرافتخار حاج قاسم سلیمانی رضوان الله علیه، فرماندهی نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را به سردار سرافراز سرتیپ اسماعیل قآنی که در شمار برجسته‌ترین فرماندهان سپاه در دفاع مقدس بوده و در طول سال‌ها متمادی در نیروی قدس در کنار سردار شهید در منطقه خدمت کرده است، می‌سپارم. برنامه آن نیرو عیناً همان برنامه دوران فرماندهی شهید سلیمانی است. از همه همکاران آن نیرو حضور و همکاری آنان را با سردار قآنی خواهانم و توفیق و تأیید و هدایت الهی را برای ایشان مسألت می‌کنم.

زندگی نامه سردار قآنی

اسماعیل قآنی متولد ۱۷ مرداد ۳۶ در مشهد است، او در دوران پیروزی انقلاب جوانی ۲۰ ساله بود ایشان فعالیت نظامی خود را از سال ۱۳۵۸ و با عضویت در سپاه پاسداران آغاز نمود، اوایل سال ۵۹ برای آموزش به تهران آمد. به گفته خودش، با شهید خادم الشریعه موسس تیپ ۲۱ امام رضا(ع) و شهید چراغچی فرمانده تیپ امام رضا(ع) در یک کلاس آموزشی در پادگان سعدآباد پادگان امام علی(ع) امروزی آموزش دیدند. بعد از آموزش به مشهد رفته و در مرکز آموزش سپاه به عنوان کادر مشغول به فعالیت می شود. با وقوع حوادث کردستان، اواسط سال ۵۹ راهی منطقه کردستان می شود. و در طول ۸ سال دفاع مقدس جزء فرماندهان میانی سپاه بود، وی از سال ۱۳۶۲ تا ۱۳۶۶ فرمانده لشکر ۲۱ امام رضا و همچنین از سال ۱۳۶۶ تا پایان جنگ فرماندهی لشکر ۵ نصر را به عهده داشت، قآنی به مدت یک سال از سال ۱۳۸۵ نیز معاون اطلاعات ستاد مشترک سپاه پاسداران بود، دوستی وی با شهید سردار سلیمانی از سال ۶۱ و در جلسات مناطق علميای شروع شد و تا

امروز استمرار یافته بود. در فاصله سال های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۸ جانشین فرمانده نیروی قدس بود. به نظر می رسد انتصاب سردار قآنی به عنوان فرمانده سپاه قدس، حاوی پیام روشنی است، آن که سیاست سپاه قدس در آینده، ادامه مسیر سردار سلیمانی خواهد بود. برایان هوک رئیس گروه اقدام ایران در وزارت امور خارجه ایالات متحده آمریکا در مصاحبه با روزنامه شرق الاوسط در حاشیه اجلاس مجمع جهانی اقتصاد در داووس، تهدید کرد چنانچه اسماعیل قآنی، همان سیاست قاسم سلیمانی را پیش بگیرد و دست به کشتن آمریکایی‌ها بزند، به سرنوشتی مشابه سرنوشت او دچار خواهد شد. سخنگوی وزارت امور خارجه روسیه این اظهارات را غیرقابل قبول خواند و گفت چنین اظهاراتی خارج از حقوق و قانون است و نمایندگان کشورها حق بیان چنین تهدیداتی را ندارند. وزارت امور خارجه ایران نیز این تهدید را «علنی سازی رسمی و پرده برداری آشکار از تروریسم هدمند و دولتی ایالات متحده آمریکا» دانست.

مراسم وداع با سردار سپهبد قاسم سلیمانی و همراهانش در کاظمین عراق با حضور خیل عظیم مردم عراق تشییع شد. در این مراسم با حضور در کنار مردم، مسئولان عراقی و ایرانی حاضر بودند، ایرج مسجدی، سفیر و سایر اعضای سفارت و عادل عبدالمهدی، نخست وزیر عراق، هادی العامری جانشین ابو مهدی المهندس، عمار حکیم رئیس جریان حکمت ملی عراق، همام حمودی رئیس مجلس اعلای اسلامی و نوری المالکی نخست وزیر اسبق عراق از مقامات شاخص در این مراسم بودند.

در ایران نیز مراسم تشییع پیکر سردار در خوزستان و شهر اهواز با حضوری کم نظیر برگزار شد و پس از آن آئین تشییع پیکرهای این شهدا در مشهد مقدس و در جوار بارگاه ملکوتی ثامن الحجج (ع) برگزار شد. و در نهایت پیکر پاک شهدا برای اقامه نماز به دانشگاه تهران رسید، پس از اقامه نماز توسط رهبر انقلاب از دانشگاه تهران به سمت میدان آزادی تشییع شد. آخرین

وداع با شکوه
با سردار سلیمانی

وداع با سردار سلیمانی در روز ۱۷ دی ماه و در کرمان صورت پذیرفت، در نخستین ساعات روز پیکر مطهر شهیدان سردار سپهبد حاج قاسم سلیمانی و سردار پورجعفری از همراهان وی وارد فرودگاه بین‌المللی آیت‌الله هاشمی رفسنجانی کرمان شد و مراسم وداع با این شهدای سرافراز با حضور صدها هزار نفر از مردم کرمان و شهرهای مختلف کشور از میدان آزادی این شهر برگزار شد.

مراسم تشییع پیکر سردار سلیمانی پیام‌های بسیار عمیقی را برای تمامی جهانیان و مشخصاً دشمنان ایران صادر نمود، بسیاری از مردم که تا چند روز قبل با موضوعات افزایش قیمت بنزین، ناکارآمدی برخی از سیاست‌ها یا مسئولین رو در روی هم قرار گرفته بودند، حالا در کنار هم ایستاده‌اند. ایرانیان به طرز شگفت‌انگیزی با هدف مشترک و تشخیص دقیق مصالح ملی حاضر شدند. و مهم‌ترین پیامی که از این حضور مخابره شد توانایی تفکیک امور عارضی و اساسی توسط ملت شریف ایران است، به شکلی که اگر پای کیان میهن و امنیت ملی در میان باشد بر خطاهای تکنیکی دولت چشم پوشیده و یک صدا همگی سرباز وطن خواهند شد. امید است که دولت نیز با تدبیر برای مردم کار کند.

پارلمان عراق حکم خروج را صادر کرد

نقض خطرناک حاکمیت و امنیت عراق به سازمان ملل و شورای امنیت شکایت کند.

ترامپ نیز در واکنش به این تصمیم در اظهاراتی توهین‌آمیز عراقی‌ها را به اعمال تحریم‌های سنگین تهدید کرد و گفت: ما در عراق یک پایگاه هوایی بسیار استثنایی و گران‌قیمتی داریم. ساخت آن میلیاردها دلار هزینه برده است... ما عقب نشینی نمی‌کنیم، مگر اینکه پول آن به ما پرداخت شود.

نیروی‌های آمریکا در عراق ۵ هزار، در اردن ۳ هزار، در کویت ۱۴ هزار، عربستان ۳ هزار، امارات ۵ هزار، قطر ۱۱ هزار، عمان یک هزار، سوریه یک هزار، بحرین ۷ هزار نفر می‌باشد. برخی از فعالان سیاسی تخمین می‌زنند که آمریکا نزدیک به ۷۰ هزار نیرو در خاورمیانه داشته باشد. جمعه چهارم بهمن ماه شهروندان عراقی در پی فراخوان مقتدی صدر، روحانی بانفوذه شیعه و رهبر جریان صدر در عراق به خیابان‌های بغداد، پایتخت، آمدند تا از خروج نیروهای آمریکایی مستقر در این کشور حمایت کنند.

پارلمان عراق پس از جریان‌ات حادث شده در روز یکشنبه ۱۵ دی ماه جلسه فوق‌العاده‌ای برای تصویب قطعنامه خروج نیروهای خارجی از عراق و بررسی تحولات این کشور را برگزار کرد و در این جلسه ۱۶۸ نماینده حضور یافتند. پس از سخنان عادل عبدالمهدی جلسه رای‌گیری آغاز شد و پارلمان عراق به ملزم ساختن دولت جهت پایان دادن به هرگونه حضور نیروهای خارجی در عراق رای داد.

۱- الزام دولت عراق به لغو درخواست کمک از ائتلاف بین‌المللی (به سرکردگی آمریکا) به منظور پایان عملیات نظامی و جنگی در عراق و تحقق پیروزی. دولت عراق همچنین باید در راستای پایان دادن به هرگونه حضور نیروهای خارجی در خاک این کشور و جلوگیری از استفاده از حریم هوایی آن به هر دلیلی اقدام کند.

۲- فرمانده کل نیروهای مسلح به نمایندگی از دولت عراق باید تعداد تکنیسین‌ها و مربیان خارجی را که به آن‌ها احتیاج دارد، محل سکونت، وظایف و مدت قراردادهای آن‌ها را اعلام کند.

۳- وزیر خارجه به نمایندگی از دولت عراق باید علیه آمریکا به اتهام

استراتژی جنگ دور از خانه

ژنرال جورج اسمیت پاتن مبدع استراتژی جنگ خارج از مرز کشور یک قهرمان همیشگی در ذهن آمریکایی‌ها خواهد ماند. آمریکا همزمان با جنگ جهانی دوم به این استراتژی رسید که به هیچ عنوان اجازه درگیری در سرزمینش را به کسی ندهد. ویتنام، کره، افغانستان و عراق نمونه‌های آشکار این استراتژی بوده است. ایران نیز با تحلیل دقیق استراتژی آمریکا بین دفاع در مرزهای جغرافیایی و استراتژی دفاع در خارج از مرزها. استراتژی دفاع در خارج از مرزها را به فرماندهی قاسم سلیمانی پیش گرفت. این ژنرال ایرانی با مدیریت و هدایت هوشمندانه بی‌بدیل خود و با توجه به تحریم‌های ایران توانست به سرعت قدرت و محبوبیت خاصی پیدا نماید به شکلی که ژنرال‌های آمریکایی نیز اذعان داشتند که تسلط و نیوغ نظامی او همتایی ندارد. اما مهم‌ترین تفاوت ژنرال ایرانی با استراتژی آمریکایی تلاش برای ثبات و حاکمیت کشورها بود نه کشورگشایی و سلطه بر کشورها، یا به عبارت دیگر استراتژی ایران حذف دست اندازی و کشورگشایی آمریکا در منطقه بود. و این موضوع مانایی ژنرال ایرانی را در تمامی ادوار تضمین خواهد کرد. زینب سلیمانی دختر سردار شهید سلیمانی گفت: پدرش بزرگ‌ترین مرد راهبردی در محاسبه قدرت و رفتار دشمن بود. اسماعیل هنیه، رئیس دفتر سیاسی جنبش مقاومت اسلامی حماس هم شهید قاسم

سلیمانی را شهید قدس نامید. علی شمخانی دبیر شورای عالی امنیت ملی نیز درحاشیه این مراسم تاکید کرد: انتقام سخت را در عمل نشان خواهیم داد. سردار سرلشکر فآنی فرمانده سپاه قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در نخستین گفت‌وگوی خود با صدا و سیما گفت: قول ما پیمودن راه شهید سلیمانی با همان استحکام و با توکل بر خداست. سردار امیرعلی حاجی زاده فرمانده نیروی هوافضای سپاه گفت: انتقام شهید سلیمانی با چهار شلیک موشک و سقوط یک پایگاه حتی با کشتن ترامپ هم پایان نمی‌پذیرد، یعنی این‌ها ارزش خون این شهید را ندارد و تنها چیزی که می‌تواند خون بهای شهید سلیمانی باشد. ازاله کامل آمریکا از منطقه است. شری آمریکا باید از سر ملت‌های مظلوم منطقه کم شود. سیدعباس عراقچی معاون سیاسی وزارت امورخارجه هم درباره تهدیدات مداوم رئیس‌جمهوری آمریکا علیه ایران گفت: ترامپ نتیجه ماجراجویی خود را در منطقه خواهد دید و تصویب خروج نیروهای آمریکایی از عراق آغاز آن است. امیر موسوی فرمانده کل ارتش جمهوری اسلامی ایران گفت: آمریکایی‌ها باید بفهمند کار خطایشان چه عاقبتی برایشان دارد. امیرحاجی وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح گفت: با تمام توان راه سردار شهید حاج قاسم سلیمانی را ادامه خواهیم داد.

رهبر معظم انقلاب حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در نماز جمعه تهران، با تجلیل از حضور معجزه‌گون ملت ایران در تشییع پیکر مظهر حاج قاسم سلیمانی و یارانش و همچنین تجلیل از پاسخ‌کوینده سپاه در حمله به پایگاه آمریکایی‌ها در عین‌الاسد را دو یوم‌الله درس‌آموز و تعیین‌کننده خواندند و افزودند: ملت باطن خود یعنی استقامت در مقابل شیاطین را در این حضور نشان داد و تنها راه ادامه این مسیر عزت‌آفرین، قوی‌تر شدن ایران در همه زمینه‌هاست. وی افزود حضور عاشقانه و اشک و اندوه مردم در تشییع حاج قاسم سلیمانی و هم‌زمان شهیدش و تازه شدن روحیه انقلابی ملت را نتیجه ملموس اخلاص سردار بزرگ ایرانیان و شهیدان همراهش خواندند.

واکنش‌ها به ترور سردار سلیمانی

شایسته عنوان نمود. در بیش از هفتاد شهر در آمریکا فعالان ضد جنگ در واکنش به ترور سلیمانی و افزایش تنش بین ایران و آمریکا دست به تظاهرات زدند. خواسته مردم آمریکا در این واکنش‌ها «عدم جنگ با ایران»، «خروج از عراق»، «خروج ایالات متحده آمریکا از خاورمیانه» و «عدم تحریم ایران» بود.

عادل عبدالمهدی نخست وزیر عراق به شهادت سردار سلیمانی و ابومهدی المهندس را محکوم نمود و افزود: ترور مقامات بلندپایه عراقی یا ترور مقامات کشوری دوست نقض آشکار حاکمیت عراق به شمار می‌رود. وی خاطر نشان کرد که رسماً از پارلمان خواسته ایم که برای اتخاذ اقدامات ضروری نشستی فوق العاده برگزار نماید. آیت الله سیستانی در واکنش به این اقدام آمریکا گفت که آنچه در نزدیکی فرودگاه بغداد رخ داد، تجاوزی بی رحمانه بود. وی تأکید کرد: ترور ابومهدی المهندس و سردار سلیمانی نقض حاکمیت عراق و قوانین بین المللی است. آیت الله سیدکاظم حسینی حائری از مراجع تقلید عراق، ادامه حضور نظامیان آمریکا در خاک این کشور را حرام شرعی اعلام کرد. همچنین حزب الدعوة عراق نیز در بیانیه‌ای ضمن محکوم کردن ترور شهید سردار سلیمانی و ابومهدی المهندس، از دولت بغداد خواست تا در روابط با آمریکا بازنگری کند. سیدحسن نصرالله، دبیرکل حزب الله لبنان در بیانیه‌ای بر قصاص قاتلان سردار سلیمانی تأکید کرد و رهبر جریان صدر عراق در پیامی به مجاهدان و به ویژه جیش المهدی و تیپ‌های «الیوم الموعود» آماده باش داد.

امیلی دی مونچالین وزارت امورخارجه فرانسه گفت این اقدام آمریکا درست همان چیزی بود که از آن هراس داشتیم. دولت آلمان نیز خواستار احتیاط و تنش زدایی در منطقه شد. دومینیک راب، وزیر امورخارجه انگلیس در واکنش به اقدام تروریستی آمریکا در بیانیه‌ای خواستار تنش زدایی از سوی تمام طرفین شد و تأکید کرد که درگیری بیشتر به نفع ما نیست. امورخارجه چین نیز در واکنش به این اقدام خواستار خویشتن داری آمریکا و ایران شد. ریانوویستی رئیس کمیته امورخارجی سنای روسیه در این خصوص گفت انتقام ترور سردار سلیمانی مدت زیادی طول نمی‌کشد.

پنتاگون در بیانیه‌ای با اعلام این موضوع که ترامپ دستور ترور این سردار ایرانی را صادر کرده بود، عنوان نمود که این مقام ارشد ایرانی قصد حمله به دیپلمات‌های آمریکایی و دیگر نیروهای نظامی و منطقه‌ای را داشته است. واشنگتن پست به روایت از مقامات آمریکایی اعلام کرد که سردار قاسم سلیمانی، فرمانده سپاه جمهوری اسلامی ایران به همراه ابومهدی المهندس و همراهانشان هدف پهنادهای آمریکایی در فرودگاه بین المللی بغداد قرار گرفته است. در این بیانیه آمده است: این حمله برای خنثی سازی برنامه‌های آینده ایران انجام گرفته است. جان بولتون، مشاور سابق امنیت ملی آمریکا مدعی شد که نقشه ترور سلیمانی از مدت‌ها پیش در حال برنامه ریزی بود. یک مقام ارشد عضو کنگره آمریکا گفت که کنگره آمریکا در جریان عملیات تروریستی علیه سردار سلیمانی نبود. به نوشته «اینديا تودی»، ایلویوت انگل، رئیس کمیته روابط خارجی کنگره آمریکا در این باره گفت که عملیات تروریستی علیه سردار سلیمانی بدون هیچ گونه اطلاع قبلی یا مشورت با کنگره صورت گرفت. و افزود فشار آوردن با اقدامی به این شدت، بدون مشارکت دادن کنگره، مشکلات قانونی جدی به بار آورده و مقابله با اختیارات کنگره است که شاخه‌ای برابر با دولت آمریکا است.

نشریه فارن پالیسی به نقل از استفان والت، استاد روابط بین الملل دانشگاه هاروارد نوشت: خطای استراتژیک دولت آمریکا در اقدام به ترور سردار قاسم سلیمانی رقم خورد و تصریح کرد: ترامپ، پمپئو، وزیر خارجه و اسیر، وزیر دفاع او بازیکنان شطرنجی هستند که تنها به نخستین حرکت فکر می‌کنند و به دلیل نگاه کوتاه بینانه نمی‌توانند این حقیقت مسلم در عرصه سیاست بین الملل را دریابند که نوبت حرکت طرف مقابل هم فرا می‌رسد. برنی سندرز، سناتور دموکرات آمریکا نیز این اقدام را خطرناک و تشدید کننده اوضاع دانست که ایالات متحده را به جنگ فاجعه بار دیگری در خاورمیانه نزدیک تر می‌کند. ایشان عنوان کرد: ترامپ قول داده بود که به جنگ‌های بی پایان عراق و افغانستان پایان دهد. بنیامین نتانیاهو، نخست وزیر رژیم صهیونیستی در واکنش به عملیات تروریستی آمریکا، آن را به عنوان «حق دفاع از خود» تفسیر کرد. و وزیر دفاع آمریکا این اقدام را

حشمت‌الله فلاحت‌پیشه عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی سلیمانی را رهبر جنبش ضدتروریسم و ضدفتنه معرفی نمود و اعتقاد داشت که تلاش ترامپ برای گذر از استیضاح و رسوایی‌های گذشته و تغییر شرایط خود دست به این اقدام زد. مجتبی ذوالنوری، رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس نیز عنوان کرد: قطعاً آمریکا از این پس خواب راحتی در منطقه نخواهد داشت. محسن رضایی، دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام گفت: اسرائیل فکر نکند که خودش را پنهان کرده، زیرا انگشت ایران به سمت اسرائیل نیز نشانه رفته است. علی لاریجانی رئیس مجلس شورای اسلامی ترور سپهبد سلیمانی را جنایتی هم‌ردیف کودتای ۲۸ مرداد ماه عنوان کرد.

تحلیل کارشناسان از ترور سردار سلیمانی

سفیر سابق آمریکا در اسرائیل در دوره کلینتون مارتین ایندایک بود که ایشان یکی از طراحان اصلی مذاکرات در خاورمیانه است در مقاله ای در نشریه فارن افرز تحریر کرد: استراتژی ترامپ در این منطقه چون کلافی سردرگم و شکست خورده است. وی اشاره کرد به جنگ اعراب و رژیم صهیونیستی در دهه ۷۰ میلادی، هنری کیسینجر، وزیر وقت خارجه آمریکا سیاست انعقاد صلح و موازنه بین قدرت های منطقه را با حضور آمریکا در پیش گرفت، که منجر به نفوذ حداکثری آمریکا در منطقه شد و تا دهه ۹۰ به طول انجامید اما پس از شکست مذاکرات صلح بین فلسطین و رژیم صهیونیستی در ابتدای سال ۲۰۰۰ و پی آمد آن حمله آمریکا به عراق در سال ۲۰۰۳ و اشغال این کشور، در طی ۲۰ سال گذشته قدرت و نفوذ آمریکا در منطقه رو به زوال رفته است.

وزیر امور خارجه ایران محمد جواد ظریف در گفت و گو با هفته نامه اشپیگل در خصوص تنش ها با آمریکا پس از ترور سردار سلیمانی عنوان کرد: که از این پس مذاکره ای با آمریکا صورت نمی پذیرد مگر آن که آمریکا تغییر رویه دهد و تحریم ها را بردارد. وی تاکید کرد: «از نظر ما مهم نیست چه کسی در کاخ سفید می نشیند. چیزی که اهمیت دارد نحوه رفتار آن ها است. دولت ترامپ می تواند گذشته اش را جبران کند، تحریم ها را بردارد و به میز مذاکره بازگردد. ما کماکان بر سر میز مذاکره هستیم. آن ها میز را ترک کردند. آمریکا آسیب بزرگی به مردم ایران زده است. روزی که آن ها برای جبران کاری بکنند، خواهد آمد. ما صبر زیادی داریم».

تهران - کی یف

یک فروند هواپیمای مسافربری بامداد روز ۱۸ دی ماه ۱۳۹۸ حدود ۶ دقیقه بعد از برخاستن از فرودگاه امام خمینی (ره)، در منطقه ای غیرمسکونی در نزدیکی شهر جدید پرند سقوط کرد. مقصد این پرواز، اوکراین بود. همه ۱۷۶ مسافر و خدمه این هواپیمای بوئینگ کشته شدند. هواپیمای بوئینگ ۷۳۷-۸۰۰ متعلق به شرکت هواپیمایی اوکراین اینترنشنال با علامت ثبت UR-PSR که با شماره پرواز ۷۵۲ در ساعت ۶:۱۲ از فرودگاه امام خمینی (ره) به مقصد کی یف پرواز کرده بود.

سرانجام مقامات ایران در بیانیه هایی این گزارش ها و خبرها را تایید کردند. ابتدا ستاد کل نیروهای مسلح در اطلاعیه ای تایید کرد که بر اثر بروز خطای انسانی و غیرعمد، هواپیمای خطوط هوایی اوکراین مورد اصابت قرار گرفته است. و پس از آن رئیس جمهوری در بیانیه ای ضمن ابراز تاسف از خطای انسانی رخ داده که منجر به سقوط هواپیمای اوکراینی شد، اعلام کرد: مسبب این اشتباه نابخشودنی مورد پیگرد قانونی قرار گرفته و نتایج به استحضار ملت شریف ایران و خانواده های قربانیان خواهد رسید. سید علی خامنه ای رهبر معظم انقلاب به محض اطلاع از خطای فاجعه بار صورت گرفته در سامانه پدافند کشور، ظهر جمعه دستور تشکیل فوری جلسه شورای عالی امنیت ملی و بررسی موضوع را صادر کرد. و در نهایت در پیامی با ابراز همدردی عمیق و مجدد با خانواده های داغدار، ستاد کل نیروهای مسلح را مامور پیگیری کوتاهی ها یا تقصیرهای احتمالی در این حادثه و مراقبت برای عدم امکان تکرار چنین سانحه ای کردند. از سوی دیگر پس از این حادثه مساله پاسخگویی دولت بابت سیاست و عملکردشان در صدر مطالبات مردم قرار گرفته است. اما موضوع شفافیت در سیاست گذاری و صداقت در بیان حقایق سال هاست مورد توجه تحلیلگران بی طرف اقتصاد ایران قرار دارد.

حواشی پیرامون این سقوط به علت دیر کرد در توضیحات مقامات ایرانی و دو دسته گی در برخورد با این جریان موجب تشویش اذهان عموم گشت، رسانه ها پرسش های متعدد به دنبال چرایی ماجرا بود و مردم پیگیر، مجموعه عوامل فنی و عملیاتی در هواپیما یا برخورد شیء خارجی؟ کارشناسان معتقدند که پاسخ به این ابهامات را تنها می توان از طریق جعبه سیاه، استخراج و آنالیز اطلاعات پرواز و مکالمات درون کابین هواپیما بدست آورد. در همین حال به دنبال سقوط این هواپیمای اوکراینی پنج شنبه شب برخی از منابع وزارت دفاع آمریکا ادعا کردند که هواپیمای اوکراینی بر اثر شلیک موشک به آن سقوط کرده است. مسافران این پرواز ۱۴۷ ایرانی، ۱۱ اوکراینی، ۱۰ افغان، ۹ کانادایی، ۴ سوئدی و یک انگلیسی بودند که ۶۳ نفر آن شهروند کانادا بودند و مقصد بعدی ۱۳۸ نفر از مسافران به کانادا بود. از همین رو دولت کانادا نیز پنج شنبه شب ادعای آمریکا، مبنی بر احتمال شلیک موشک به هواپیمای اوکراینی را تکرار کرد و «جاستین ترودو» نخست وزیر این کشور مدعی شد که عامل سرنگونی این هواپیما، شلیک اشتباهی موشک بوده است. از این رو ایران آمادگی خود را برای حضور کارشناسان شورهای که اتباع آن ها در این سانحه دلخراش جان خود را از دست داده اند و همچنین حضور هیاتی از کارشناسان اوکراین، کانادا و شرکت بوئینگ برای بررسی این سانحه اعلام کرد.

موشک باران پایگاه عین الاسد

دبیر شورای عالی امنیت ملی نیز گفت: ایران با اتخاذ تصمیم راهبردی درخصوص حمله موشکی به نماد اقتدار نظامی آمریکا در عراق، ابهت پوشالی واشنگتن را فرو ریخت و نقطه عطفی در روند فرار نظامیان آمریکا از عراق و سپس منطقه رقم زد. سخنگوی سپاه پاسداران با بیان اینکه امروزه آمریکایی‌ها و صهیونیست‌ها تمام قد در مقابل ملت ایران مشغول به توطئه هستند، بیان کرد: دشمنان نظام جمهوری اسلامی از هیچ توطئه‌ای علیه نظام خودداری نکردند.

کنگره آمریکا نیز قطعنامه‌ای را مصوب کرد که ترامپ وادار شود پیش از هرگونه اقدام نظامی دیگر علیه ایران، از کنگره مجوز دریافت کند، مصوبه‌ای که پاسخی صریح به تشدید خصومت‌ها با تهران بدون دریافت مجوزهای قانونی از کنگره است. این طرح با ۲۲۴ رای مثبت در برابر ۱۹۴ رای منفی و به نوعی کاملاً حزبی تصویب شد تا اختیارات ترامپ برای آغاز جنگ محدود شوند.

ترامپ مدعی شده بود هرگونه واکنشی را به سختی پاسخ می‌دهد ولی پس از موشکباران بزرگ‌ترین پایگاه نظامی خود هیچ تهدید نظامی علیه ایران مطرح نکرد و حتی در بخشی از سخنان خود تأکید کرد که برقراری امنیت در خاورمیانه بدون مشارکت ایران مقدور نیست. بدین ترتیب دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده عقب نشینی آشکاری از مواضع خود داشت و لحنی ملایم‌تر از گذشته به خود گرفت. وی گفت: «به اطلاع مردم آمریکا می‌رسانم که هیچ آمریکایی در حمله شب گذشته آسیب ندید. همه سربازان ما سلامت هستند و تنها آسیب‌های جزئی به تجهیزات وارد شده است. وی خاطر نشان کرد: ما با استفاده از یک سامانه هشدار که خیلی خوب جواب داد، توانستیم سربازان خود را به موقع نجات دهیم. ترامپ مدعی شد که در دولت من داعش کاملاً شکست خورد و قلمرو داعش سقوط کرد. مبارزه ما با داعش به نفع ایران نیز خواهد بود و ما باید روی این هدف مشترک و روی اولویت‌های مشترک دیگر کار کنیم.

حمله موشکی ایران به بزرگ‌ترین پایگاه آمریکایی‌ها به جهان نشان داد که دوره قدرت مایمی آمریکایی‌ها به پایان رسیده و از طرفی به آمریکا و متحدانش ثابت شد که موشک‌های نقطه‌زن ایران با هدف دفاع ملی و بسیار دقیق هستند، این اولین بار پس از جنگ جهانی دوم بود که کشوری به خود اجازه حمله به مواضع آمریکا را داده بود.

منابع: پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت دفاع

ایران همزمان با مراسم تدفین سردار سلیمانی در بامداد ۱۸ دی ماه عین‌الاسد را موشک باران نمود، نیروی هوافضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، عملیات «شهید سلیمانی» را با رمز مقدس یا زهرا(س)، و با شلیک ده‌ها فروند موشک زمین به زمین فاتح ۳۱۳ با برد ۵۰۰ کیلومتر و قیام با برد ۸۰۰ کیلومتر، به پایگاه «عین‌الاسد» واقع در استان الانبار عراق را صورت داد. مهم‌ترین پیام‌های این عملیات را می‌توان اول مصمم بودن ایران در به‌کارگیری تمامی ظرفیت‌های خود برای دفاع از منافع دوم برخلاف اظهار نظر ترامپ به رخ کشیدن ظرفیت بالای بازدارندگی ایران و سوم این‌که ایران در پی کشور گشایی یا سلطه جویی نیست و تنها به دنبال امنیت و آرامش منطقه است. فرمانده نیروی هوافضای سپاه سردار سرتیپ پاسدار امیرعلی حاجی زاده، در تشریح ابعاد و جزئیات این عملیات مهم گفت: «می‌توانستیم آسایشگاه و محل استقرار نیروها را هدف قرار دهیم، اما به دنبال کشتن افراد نبودیم.» وی تأکید کرد: که بعد از جنگ جهانی دوم سابقه نداشته که تیری علیه آمریکا شلیک شود و کشوری مسئولیت آن را بپذیرد. وی تصریح کرد: «۱۳ فروند موشک در این عملیات علیه پایگاه متجاوزان آمریکایی شلیک شد اما ما حتی پیش‌بینی شلیک چند هزار موشک در صورت حماقت آمریکایی‌ها را کرده بودیم.» سردار حاجی زاده هدف قرار دادن ۵۲ مرکز فرهنگی ایران را یک بلوف آمریکایی دانست و ادامه داد: «آمریکایی‌ها عمدتاً با انجام عملیات روانی و رسانه‌ای و مرعوب‌سازی کار خود را پیش می‌برند، اما برابر اقتدار و قدرت واقعی ایران اسلامی کاری از پیش نبردند.» وی خاطر نشان کرد: «آمریکایی‌ها نه تنها به خاطر منافع کشورهای منطقه بلکه برای منافع خود نیز نتوانستند کاری از پیش ببرند، ملت‌های منطقه باید تصمیم بگیرند مانند پارلمان عراق خروج آمریکایی‌ها را دنبال کنند. پنتاگون یک ماه پس از این حمله اعلام کرد ۱۰۹ آمریکایی دچار آسیب مغزی شدند این گزارش در حالی منتشر شد که ترامپ تأکید داشت که نیروهای آمریکایی آسیبی ندیده‌اند. اعلام آمار جدید از آن جهت حائز اهمیت است که حاکی از افزایش ناگهانی آسیب دیدگان حمله به عین‌الاسد است. پیش‌تر پنتاگون اعلام کرده بود که ۶۴ نفر از سربازان آمریکایی دچار آسیب‌های مغزی شده‌اند. حسن روحانی، رئیس‌جمهوری ایران در سخنرانی روز ۲۲ بهمن تأکید کرد: مردم انتقام را خواستند و نیروهای مسلح سخن مردم را به کرسی نشاندند. شمخانی

بازار طلا

خزانه گواهی سکه

محمد سلطانی نژاد، مدیر عامل بورس کالا در مراسم راه اندازی خزانه گواهی سکه بانک ملت با قدردانی از دست اندرکاران بانک ملت عنوان کرد: آغاز فعالیت بورس کالا با حضور بانک ملت بوده و هم اکنون نیز بالغ بر ۷۰ درصد تراکنش های معاملات این بورس در بانک ملت انجام می شود. مدیرعامل بورس کالا، با اشاره به راه اندازی خزانه گواهی سکه طلا از سوی بانک ملت، این خزانه را چهارمین خزانه سکه طلای پذیرفته شده در بورس کالا ذکر کرد و افزود: ظرفیت این خزانه در حال حاضر ۱۵۰ هزار سکه است. وی راه اندازی این خزانه را در راستای سیاست بانک ملت مبنی بر طراحی یک سوپرمارکت مالی برای ذی نفعان بانک عنوان کرد. مهم ترین امتیاز خزانه گواهی سکه این است که سکه و طلا از چرخه اقتصادی کشور خارج نمی شود و می تواند به چرخه اقتصاد کشور کمک کند.

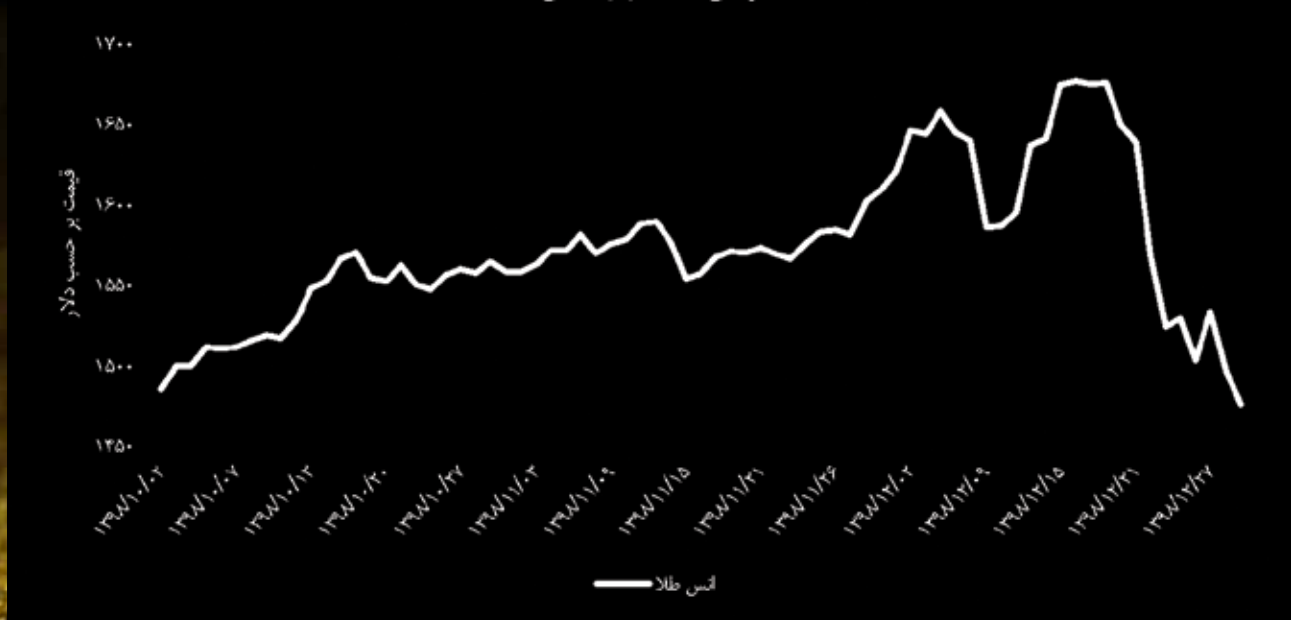
• گروه اقتصادی

پیش بینی آینده اونس در سال ۲۰۲۰

ANZ گروه بانکداری استرالیا و نیوزیلند در گزارشی پیش بینی کرد که در سال ۲۰۲۰ بخش فلزات گران بهاء برای دومین سال پیاپی عملکرد بهتری از سایر گروه های دارایی و کالایی خواهد داشت، دانیل پاولونیس تحلیلگر RJO Futures، جان وپر مدیر موسسه Walsh Trading و مارک لیوویت تحلیلگر اقتصادی پیش بینی کردند با توجه به کاهش تنش های آمریکا و چین طلا با کاهش قیمت روبه رو خواهد شد. کالین شیزنسکی تحلیلگر ارشد موسسه مدیریت دارایی SIA کاهش تنش بین ایران و آمریکا و چین و آمریکا را عنوان کرده و پیش بینی برگشت طلا به محدوده ۱۴۵۰ تا ۱۵۵۰ را مطرح کرد.

اما موسسه Phoenix Futures and Options، فیل فلین تحلیلگر گروه Price Futures، جیم ویکوف تحلیلگر تکنیکال کیتکو و چارلی ندوس تحلیلگر اقتصادی گفت به نظر من قیمت طلا طی هفته آینده صعودی خواهد بود. وی افزود: بانک های مرکزی جهان همچنان به خرید طلا ادامه می دهند و رشد تقاضای فیزیکی می تواند موجب افزایش قیمت طی هفته آینده شود. اوله هانسن نیز عنوان کرد نااطمینانی ژئوپلیتیک تاثیر کوتاه مدتی بر بازار طلا خواهد داشت، اما این موضوع به این معنا نیست که سرمایه گذاران دست از سرمایه گذاری در بازار طلا بردارند.

قیمت اونس طلا در زمستان ۱۳۹۸

عملکرد طلا در

۲۰۱۹

افزایشی آن بررسی گردد. مهم‌ترین عوامل افزایشی فلز زرد و فلزات گران‌بها در سال ۲۰۱۹ را می‌توان کاهش سه مرتبه‌ای نرخ بهره فدرال رزرو عنوان نمود. تحلیلگران آینده طلا را در در مسیر کاهشی و افزایشی بررسی نموده‌اند:

عوامل کاهشی فلز زرد در سال آتی: اولین دلیل را می‌توان عدم کاهش نرخ بهره فدرال رزرو عنوان کرد، بررسی‌ها نشان می‌دهد که در سال آینده فدرال رزرو دست به کاهش مجدد نرخ بهره نخواهد زد. جرومی پاول، رئیس فدرال رزرو در نشست کمیته بازار باز، تصریح کرد که کاهش نرخ بهره فعلاً در دستور کار نیست و کاهش بیشتر نرخ بهره به شواهد اقتصادی بسیار بیشتری نسبت به آنچه در سال ۲۰۱۹ رخ داده است نیاز دارد. دومین دلیل انتشار آمار مثبت اقتصادی آمریکا است که موجب بالا رفتن ارزش اوراق و با بالا رفتن نرخ بازدهی این اوراق رقابت را برای طلا سخت خواهد کرد. دلیل سوم ثبات در نرخ رشد جهانی است. اگر نرخ رشد جهانی در سال پیش رو ثبات گیرد و اروپا و آسیا بتوانند، رشد اقتصادی را تجربه کنند، باز هم می‌توان تقاضای کمتر را برای طلا متصور شد. عامل چهارم انعقاد فاز اول توافق نامه تجاری بین آمریکا و چین است، توافق احتمالی بین مقامات پکن و واشنگتن، باعث کاهش در سطح تنش‌های اقتصادی و حذف شدن تعرفه‌های سنگین بین دو کشور خواهد شد و این مانع بزرگ را از پیش

میزان بازدهی سالانه را ثبت کرد که در آخرین روز سال میلادی، بالاتر از مرز ۱۵۰۰ دلاری به کار خود پایان داد. برای این جریان می‌توان دلایل مختلفی را برشمرد، اما افزایش نااطمینانی‌ها در اقتصاد جهانی که هسته مرکزی آن را جنگ طولانی مدت تعرفه‌ای بین آمریکا و چین تشکیل می‌دهد، در کنار کاهش نرخ بهره توسط بانک‌های مرکزی و ترس ناشی از رکود جهانی اقتصاد در آینده نزدیک مهم‌ترین دلایل افزایش است. مهم‌ترین سوالی که در ذهن پدید می‌آید ادامه این روند در سال ۲۰۲۰ است، پیش‌بینی‌ها نشان از آن دارد که شرایط طلا در سال آینده بسیار متفاوت از سال ۲۰۱۹ نخواهد بود و دلایل این ادعا دلاری در مبادلات جهانی، ریسک‌های اقتصاد کلان، انتخابات ریاست جمهوری آمریکا، افزایش پوپولیسم و تضعیف دلار آمریکا می‌باشد. برای رسیدن به پاسخی صحیح باید پیشینه این بازار و دلایل مسیر

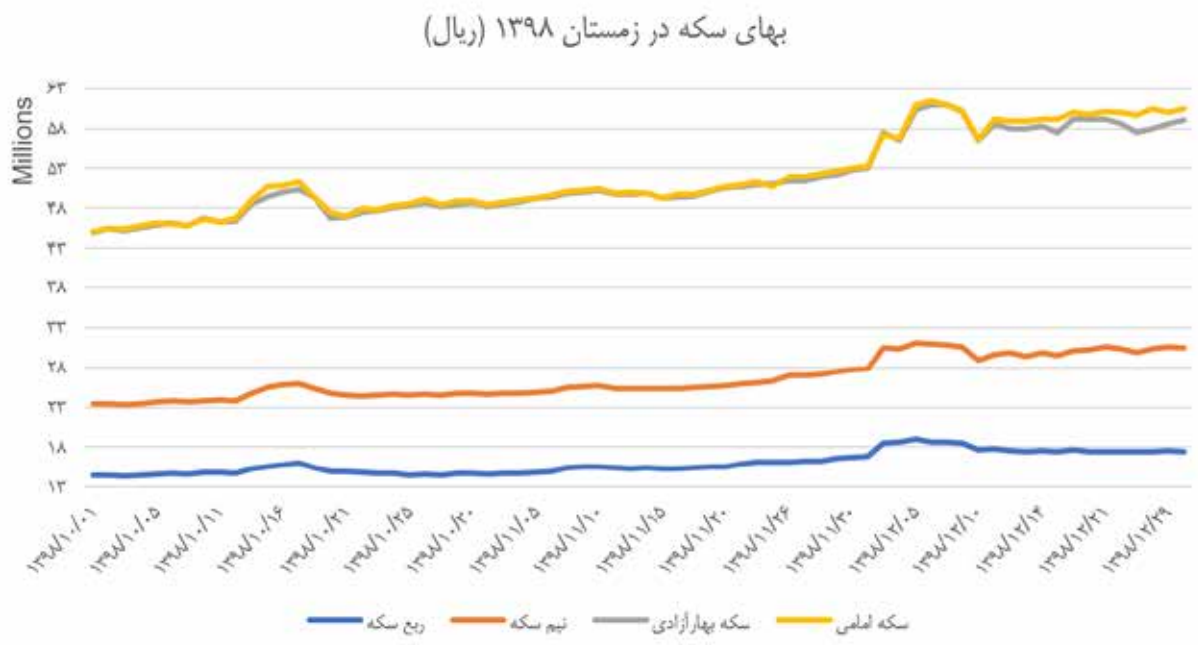
روی تجارت جهانی برخواهد داشت. دلایل افزایش و ادامه روند صعودی طلا را نیز این گونه می توان مطرح نمود که در صورت تداوم تنش های تجاری بین آمریکا و چین و در ادامه رکود اقتصادی در جهان و در نتیجه فشار بر مقامات فدرال رزرو برای کاهش مجدد نرخ بهره انتظارات افزایشی شدن قیمت فلز زرد است.

بهای سکه بهار آزادی در زمستان

سلیمانی رقم خورد و دیگری ابتدای اسفند ماه بود که مهم ترین دلیل آن را می توان افزایش چشمگیر بهای جهانی طلا عنوان نمود. سکه امامی اولین روز زمستان را در کانال ۴ میلیون ۵۰۰ هزار تومان شروع کرد در این روز بهای سکه بهار آزادی ۴ میلیون و ۴۹۹ هزار تومان بود و بهای هر نیم سکه ۲ میلیون و ۳۴۹ هزار تومان و بهای ربع سکه یک میلیون و ۴۵۰ هزار تومان بود، در پی ترور سردار سلیمانی تمامی بازارهای جهانی شک هفتگی را به خود گرفتند ولی پس از این شک طلا مجدد به مسیر افزایش خود ادامه هر سکه بهار آزادی در ۱۳ دی ماه به بهای ۴ میلیون ۶۴۰ هزار تومان معامله می شد که در پی این جریان مرز ۵ میلیون تومان را شکست، و پس از یک هفته و در نهایت مسیر افزایشی خود را از ۴ میلیون ۷۴۰ هزار تومان مجدد آغاز نمود، ۴ مسیر متفاوت را می توان برای رشد سکه ترسیم کرد.

۱- نفوذ بازار ساز ارزی و مقابله فعالانه او با نوسان گیران

قیمت ۳ میلیون و ۹۰ هزار تومان و یک میلیون ۸۶۴ هزار تومان معامله شدند. معامله گران باور داشتند رشد بیشتر طلای جهانی می تواند منجر به شکسته شدن این مرز شود. فعالان نیز رشد دو روز آخر سکه را تحت تاثیر افزایش بهای طلای جهانی می دانستند. رکوردشکنی اونس پس از عبور از مرز هزار و ۶۰۰ دلار، عامل اصلی شکستن سقف ۱۶ ماهه توسط سکه تمام بهار آزادی بود. پس از توفان نوسانی ابتدای اسفند ماه وضعیت باثبات تری داشتند، پس از آن رفتار هیجانی فضا کمی آرام تر شد و شاخص ارزی نیز در مسیر تعدیل قرار گرفت، اما رفتار سکه مجدد در مسیر افزایشی ولی با شیب ملایم به کار خود تا پایان اسفند ماه ادامه داد.

کرونا ویروس مانند یک ویروس جهانی اغلب کشورهای جهان را زیر

۲- نوسانات افزایشی طلای جهانی

۳- عدم حساسیت نسبت به معاملات سکه وجود

۴- افزایش طبیعی قیمت سکه.

سکه از بیستم دی ماه مسیر افزایشی را آغاز کرد و بدون نوسان ولی در مسیر افزایشی در اولین روز اسفند در کانال ۵ میلیون ۳۳۰ هزار تومان قرار گرفت. قیمت سکه تمام بهار آزادی را تحت تاثیر افزایش طلای جهانی قرار گرفت. سکه بهار آزادی در واکنش به عبور قدرتمند اونس از مرز هزار و ۶۰۰ دلار، سکه در ۵ روز اول اسفند ماه سکه با بیش از ۸۰۰ هزار تومان از ۵ میلیون و ۳۳۰ هزار تومان به ۶ میلیون ۱۴۱ هزار تومان رسید که این افزایش یک روزه در زمستان رقم نخورده بود، همچنین نیم سکه و ربع سکه نیز به ترتیب به

کرونا ویروس به کمک طلا می آید؟

سلطه خود گرفت، تحلیلگران معتقدند که تحولات نگران کننده درباره گسترش این ویروس موجب افزایش تقاضای سرمایه گذاری در پناهگاه های امن از جمله طلا خواهد شد. و از همین رو فلز گران بهاء در کوتاه مدت با میل صعودی همراه خواهد بود. ولی نکته حایز اهمیت و نگران کننده کاهش رشد اقتصادی چین در اثر انتشار ویروس کرونا است که تبعات زیادی برای اقتصاد جهانی به همراه خواهد داشت. و به این ترتیب اونس بر قله ۸ ساله خود ایستاد بهای این فلز به بالاترین سطح خود از انتهای سال ۲۰۱۲ میلادی رسید که بیش از ۸ سال از آن می گذرد. قیمت هر اونس از این فلز گران بهاء به سقف ۱۶۵۰ دلاری صعود کرد.

بازار ارز

• گروه اقتصادی

بررسی آخرین فصل سال و همچنین، با مطالعه رویکرد دولت برای سال آینده (بودجه ۹۹) به راحتی می‌توان دریافت که چالش‌های اقتصادی و مهم‌تر از همه چالش نرخ ارز در مسیری مشابه با سال ۹۸ قرار خواهد گرفت، البته یقیناً نوسانی نظیر سال ۹۷ را هیچ کارشناسی پیش‌بینی نمی‌کند، در مقابل ثبات اقتصادی را نیز هیچ کارشناس یا تحلیلگری پیش‌بینی نمی‌کند. طبق برنامه‌های اعلامی از سوی بانک مرکزی و دولت مشخص است که دولت در سال ۹۹ به دنبال حفظ سیاست دو نرخی ارز است و این مقدمه‌ای برای برهم خوردن تعادل اقتصادی و ثمره آن کمبود منابع ارزی و ایجاد تنگنای ناشی از تحریم‌ها در جریان ورودی و نقل و انتقال ارزی خواهد بود. دولت مبلغ ۱۰ میلیارد دلار برای واردات دارو و کالاهای اساسی بر مبنای دلار ۲۲۰۰ تومانی را در دستور کار قرار داد، که این تخصیص پتانسیل بروز تنش قیمت در بازار دو نرخی ارز و ایجاد رانت ارزی در سال آینده همچنان حفظ خواهد شد. دولت می‌تواند این پارانه را به شکل دیگری و با شناسایی اقشار کم‌درآمد و با رقم بسیار پایین‌تری هزینه نماید جایی که درآمدهای نفتی نیز در سال آینده در پرده‌ای از ابهام قرار خواهد داشت.

نوسانات زمستانه ارز

۹۰۰ تومان بازگشت که این نوسان با همین ترتیب برای یورو نیز رخ داد. البته نشانه‌هایی در بازار مبنی بر تلاش بازارساز برای به ثبات رساندن قیمت‌ها مشاهده می‌شود. ولی قیمت به ندرت توان ریزش به زیر مرز ۱۳ هزار تومانی را از خود نشان داد و شرایط عبور این ارز برای شکست سطح ۱۳ هزار و ۵۰۰ تومانی نیز در معاملات وجود نداشت.

در دی ماه بیشترین ارزشی که برای هر پوند انگلیس پرداخت شد رقمی معادل ۱۸ هزار ۳۹۰ تومان در تاریخ ۱۰/۱۷ بود، که نوسان نسبتاً شدیدی را نسبت به شروع فصل نشان می‌داد، همتی نسبت به این نوسان‌ها واکنش نشان داد و عنوان کرد که با امکانات خوبی که در اختیار داریم هیچ نگرانی درخصوص وارد شدن شوک ارزی به بازار وجود ندارد و مردم نگران افزایش ناگهانی قیمت ارز نباشند. عبدالناصر همتی درخصوص آخرین وضعیت بازار ارز و افزایش قیمت آن گفت: مردم هیچ نگرانی درخصوص قیمت ارز نداشته باشند، بانک مرکزی به طور کامل بر بازار نظارت دارد. طرح این موضوع توسط همتی برای فعالان و تحلیلگران چنین برداشتی را ایجاد نمود که سیاستگذار به دنبال سه تاکتیک جدید برای مدیریت بازار است، تاکتیک‌های نظیر تعدیل قیمت، کنترل ریال، تعامل بیشتر با صرافی و صادرکنندگان و ایجاد بازار متشکل ارزی که هر کدام از این تاکتیک‌ها اگر به درستی ایجاد شود می‌تواند بخشی از مشکلات ارزی کشور را حل نماید.

نرخ ارز در سه ماهه پایانی سال ۹۸ روند افزایشی با شیب ملایم را دنبال کرد. هر دلار در اولین روز از دی ماه با قیمتی معادل ۱۲ هزار ۹۸۷ تومان معامله شد. در این زمان هر یورو ۱۴ هزار ۲۵۰ تومان و هر پوند به رقمی معادل ۱۷ هزار ۲۰۸ تومان رسید، به گفته فعالان، در این روزها رفتار بازار ارز عمدتاً رفت و برگشتی شده است و ابهام زیادی در میان معامله‌گران در مورد روند آینده قیمت دلار وجود دارد. کمتر کسی این روزها با اطمینان از افزایش یا کاهش قیمت دلار در بازار صحبت می‌کند و به دلیل آن که تصویر مشخصی از آینده بازار ندارند، سعی می‌کنند با احتیاط اقدام به خرید و فروش ارز کنند. در این شرایط دو دیدگاه کاملاً متفاوت کاهشی و افزایشی در بین فعالان وجود دارد. دسته اول معتقدند که بازار ساز به دنبال ثبات و در نهایت کاهش قیمت برای رسیدن به هدف کاهش رفتار سودآوری در ارز است و دسته دوم معتقدند که دلار دو ریسک مهم را پیش روی خود قرار دارد. اول، احتمال رفتن ایران به لیست سیاه FATF در بهمن ماه و دیگری تقاضایی که معمولاً در نزدیکی آغاز تعطیلات چینی به بازار وارد می‌شود.

همان‌طور که در نمودار قیمت ارز در زمستان مشاهده می‌شود قیمت پوند نوسان بیشتری را نسبت به دلار و یورو تجربه کرده است. دلار در چهاردهمین روز از دی ماه به مرز روانی ۱۳ هزار تومان خود را رساند و فقط در سه روز آن هم در آخرین روز از دی ماه و دو روز اول بهمن به کانال ۱۲ هزار

بازار متشکل ارزی

فروش ۴- شفافیت در عملکرد عرضه و تقاضا عنوان کرد، در حالی که در وضعیت فعلی، برای بازارساز حجم واقعی تقاضا و عرضه چندان دقیق نیست. سوالی که مطرح می شود این است که بازارساز قرار است با چه مکانیزمی مداخله و بازار را به سمت اهدافش هدایت کند؟ آیا قرار است بازارساز حضور پررنگی داشته باشد؟ یا نرخ ها بیشتر تحت مکانیزم عرضه و تقاضا تعیین می شوند؟ همتی در مجمع عمومی سالانه بانک مرکزی با اشاره به پیش بینی برخی از کارشناسان و تحلیلگران مبنی بر افزایش نرخ دلار تا ۴۰ هزار تومان، عنوان کرد: چهار گامی که بانک مرکزی برای مقابله با این اتفاق طرح ریزی نموده است مانع بروز این اتفاق خواهد شد. طرح اول تغییر نقش بانک مرکزی از تزریق کننده ارز به بازارساز، طرح دوم کنترل مبادلات ریالی، طرح سوم مقابله با شایعات در فضای مجازی و طرح چهارم افزایش انگیزه بازگشت ارز به کشور مجموعه اقدامات بانک مرکزی بوده است. همتی راه اندازی بازار دوم را یکی از عوامل مقابله با نوسانات بازار ارز دانست. نکته مهم وزن دهی به متغیرهاست، اگر متغیرهای اقتصادی با کارشناسی صحیح وزن دهی شوند می توان بر مشکلات اقتصادی و نظام پولی بانکی کشور فائق آمد. به عنوان مثال در سال ۹۶ با عواملی مانند ناترازی نظام بانکی و رشد های بالای نقدینگی از یک سو و تحریم های آمریکا از سوی دیگر، فضا برای تحریک انتظارات ایجاد شد، و با شدت گرفتن حملات سفته بازانه به بازارها، بی ثباتی در اقتصاد کلان رقم خورد. و این عدم تعادل اقتصادی که با نرخ ارز آغاز شد با دادن

برای نخستین بار در بهمن ماه سال ۹۷ بود که رئیس بانک مرکزی خبر ایجاد بازار متشکل ارزی را اعلام کرد، اما راه اندازی آن بارها به تعویق افتاد، بررسی ها نشان می دهد که مهم ترین دلیل عدم راه اندازی این بازار عدم هماهنگی نرم افزاری بین بانک ها و صرافی هاست. رئیس بانک مرکزی در اسفند ماه ۹۷ عنوان کرد: که این بازار در اردیبهشت ۹۸ راه اندازی خواهد شد و این قول به عید قربان و در نهایت در مرداد ماه بانک مرکزی به آینده نزدیک بدون تاریخ اکتفا کرد. اما معاملات آزمایشی از همان موقع صورت پذیرفت و حدود ۳۵ صراف معاملات زیر هزار دلار را در این بازار ثبت نمودند، و در ادامه نیز معاملاتی با ارقام بالاتر نیز در این بازار ثبت شد. بازار متشکل ارزی، راهکاری است برای تعامل بانک مرکزی با بانک ها و صرافی ها به شکلی که دیگر بازیگران خرد نمی توانند در این بازار وارد شوند، در این بازار قیمت ها با میزان عرضه و تقاضا صورت می گیرد و شباهت هایی با بورس دارد. لیست عرضه کنندگان و متقاضیان بر اساس بالاترین قیمت پیشنهادی لیست خواهد شد. در بازار فعلی معاملات هم به شکل نقد و هم به شکل حواله صورت می گیرد، در حالی که در بازار متشکل تنها معاملات نقدی انجام خواهد گرفت. بانک مرکزی برای تسهیل و تعمیق عملکرد این بازار سقف خرید و فروش نقدی ارز در بازار متشکل ارزی را از ۱۰ هزار دلار به ۵۰ هزار یورو یا معادل آن به سایر ارزها تغییر داد. مهم ترین اهداف بازار متشکل ارزی را می توان ۱- تعیین نرخ ارز با مرجعیت داخلی ۲- بر خط بودن بازار ۳- سرعت در خرید و

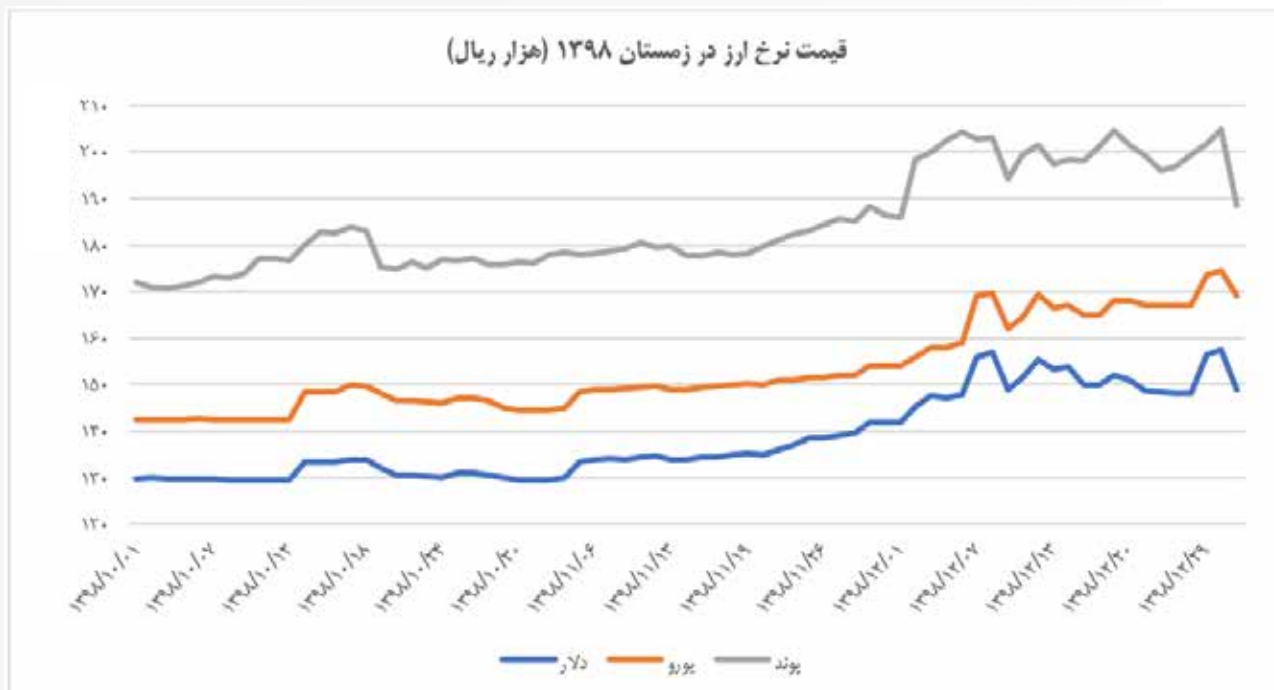
دوباره به کانال ۱۲ هزار ۹۰۰ تومان برگشت، هر دلار در سی ام دی ماه به قیمت ۱۲ هزار ۹۵۴ تومان معامله شد، و تنها دو روز اول بهمن ماه در این کانال مقاومت کرد و پس از آن در سومین روز از بهمن به رقم ۱۳ هزار تومان رسید و تا پایان اسفند هیچ گاه به این رقم باز نگشت. یا به عبارت دیگر این کمترین رقم معامله شده در بهمن ماه بود. قیمت هر یورو نیز در آغاز بهمن ماه در کانال ۱۴ هزار رو ۴۵۰ تومان و پوند در کانال ۱۷ هزار و ۶۰۰ تومان بود، که آن‌ها هم نیز به تبعیت از دلار مسیر افزایشی را در این ماه دنبال کردند، دلار در این ماه و در آخرین روز به رقم ۱۴ هزار و ۱۹۹ تومان، یورو ۱۵ هزار ۳۹۹ تومان و هر پوند ۱۸ هزار ۶۵۲ تومان معامله شد.

افزایش قیمت دلار و رسیدن به کانال ۱۴ هزار تومان و مشایعت سکه تمام بهار آزادی به پیشروی آن در کانال ۵ میلیون تومانی تحلیل‌های متفاوتی را در نزد فعالان این دو بخش رقم زد، افزایش‌های پیاپی دلار و سکه در این ماه و عبور از سطح‌های حمایتی شائبه شکل‌گیری فضای جدید را در برداشت. تحلیل‌گران بازار ارز بر این باورند که فضای بازار ارز نسبت به گذشته تغییرات محسوسی کرده است. از نظر آن‌ها، بار دیگر خبرهای سیاسی مورد توجه معامله‌گران قرار گرفته و جوسازی‌هایی که در فضای مجازی در مورد تصمیم FATF می‌شود، شایعه‌های سیاسی که پیرامون استعفای رئیس‌جمهور تضعیف شاخص سهام تهران افزایش نرخ حواله درهم بر قیمت‌ها اثر افزایشی داشته است.

شوک منفی عرضه وارد شده به اقتصاد ایران علاوه بر شکل دادن مسیر فزاینده نرخ تورم شروع به شکل دادن رکود در فعالیت‌های اقتصادی را در پیش گرفت. حال اگر این روند بدون وزن دهی صحیح رقم بخورد، هیچ‌امیدی به موفقیت این عوامل نخواهد بود. همتی مدعی شد که در سال ۹۸ جریان‌ات کارشناسی شده موجب ثبات در بازار ارز شده است و در بخشی از سخنانش عنوان کرد که بانک مرکزی با تکیه بر توان و تخصص کادر خود و با به کارگیری مراحل ذیل توانست مشکلات ارزی را در سال ۹۸ مدیریت نماید:

- حذف تقاضای سفته‌بازی تا سرحد امکان
- تزریق مستمر از محل ذخایر ارزی
- تسهیل بازگشت ارزهای حاصل از صادرات
- امکان تامین نیازهای وارداتی بخش تولید و همچنین نیازهای اساسی مصرفی
- کاهش امکان نوسان شدید و آسیب‌پذیری نرخ ارز از تحولات سیاسی خارجی

در ماه دوم زمستان مسائل سیاسی بسیاری مانند ۲۲ بهمن و انتخابات مجلس عوامل نوسان ساز این بازار معرفی شدند ولی در نهایت بهمن نسبت به ماه دی از نوسان شدیدی بهره نبرد ولی در یک مدار افزایشی از ابتدای ماه قرار گرفت و آرام آرام خود را به کانال ۱۴ هزار تومان رساند، در اولین روز از ماه بهمن دلار

می کند.

در ۵ روز پایانی سال مسیر دلار با مسیر پیش بینی های فعالان بازار کاملاً متفاوت رقم خورد، تعداد زیادی از معامله گران باور داشتند، این ارز در آخرین هفته سال، سوختی ندارد که به این ارز برای افزایش بیشتر قیمت کمک کند، آن ها اعتقاد داشتند، روند روزهای آخر بازار در هفته گذشته نیز نشان می داد که هیجان از بازار رخت بر بسته است و قیمت با یک شیب آرام در جاده کاهشی حرکت می کند. و مهم ترین دلیل آن ها نیز خروج تقاضای ارز مسافرتی، جوسازی پیرامون کاهش بیشتر قیمت نفت و نگرانی های ایجاد شده پیرامون شیوع ویروس کرونا است. درست است که ویروس کرونا، تقاضای مسافرتی را از بازار حذف کرده است، ولی می تواند منجر به ورود تقاضای احتیاطی به بازار شود. به عبارت دیگر گسترش ویروس کرونا می تواند آثار متناقضی بر بازار ارز داشته باشد، از یک سو تقاضای مسافرتی را حذف کند، از سوی دیگر تقاضای احتیاطی را بالا ببرد یا حتی سمت عرضه ارز را دچار مشکل کند. این انتظارات کاهشی به اندازه ای در بازار در انتهای هفته گذشته فعال شد که بخشی از معامله گران رو به خالی فروشی آوردند.

اما این پیش بینی نیز حاصل نشد و دلار در بیست و ششمین روز از اسفند در کانال ۱۵ هزار و ۶۰۰ تومان قرار گرفت، هر دلار در ۲۵ اسفند، با رقمی معادل ۱۴ هزار ۸۰۳ تومان معامله رشد و با رشدی بیش از ۸۰۰ تومان در یک روز در روز ۲۶ اسفند رقمی بالغ بر ۱۵ هزار و ۶۵۰ تومان برای هر دلار پرداخت شد. مهم ترین

مسیر دلار در اسفند ماه کاملاً متفاوت با بهمن ماه رقم خورد نوسانات شدید این ماه با مسیر افزایش ماه قبل کاملاً متفاوت بود، جایی که در یک روز شاخص ارزی جهش یا فرود حدود ۸۰۰ تومانی را تجربه کرد، این پرنوسان ترین کاهش قیمت دلار از آذر ۹۷ بود. فعالان معتقدند، دلار تحت تاثیر عوامل هیجانی رشد کرده بود و با خروج این متغیر از بازار، دلار دیگر به کانال ۱۵ هزار تومانی باز نخواهد گشت، که این پیش بینی ها تا پایان اسفند محقق نشد و نوسان ها به دو دلیل مهم تأثیر مسائل سیاسی و ویروس کرونا دائماً در نوسان قرار گرفت.

بازار ساز انتظار داشت که با ابزارهایی که عنوان نموده بود، بر بازار مسلط باشد و مسائل سیاسی و داخلی را مدیریت نماید حال سوال این گونه مطرح می شود که سیاست گذار در این امر موفق بوده است؟ دلار در پائیز نیز حدود ۱۵ درصد افزایش قیمت را تجربه کرد، و در زمستان در صورتی که ورود آن به کانال ۱۵ هزار تومانی را نیز نادیده بگیریم، بالای ۱۳ درصد افزایش قیمت را به ثبت رساند. دلار در ۱۰ روز میانه اسفند ماه در یک دامنه مشخص نوسان کرد و توان عبور از سطح ۱۵ هزار و ۵۰۰ تومانی را از خود نشان نداد، در این بازه کاهش حجم معاملات بسیار مشهود بود که این امر موجب روند کاهشی قیمت شد، بازار ساز در این بخش با تکنیک خستگی معامله گران سعی بر کنترل یا کاهش نوسانات را داشت. در واقع از دیدگاه این دسته، بازارساز سعی می کند با محدود نگه داشتن دامنه نوسانات و ایجاد مانع برای عبور دلار از سطح مقاومتی، سفته بازان را از کسب سود نا امید

دلیلی را که می توان برای این رشد تصور کرد مرز شکنی نرخ حواله درهم عنوان کرد. نرخ حواله درهم در این زمان از مرز ۴ هزار و ۳۰۰ تومانی عبور کرد و موجب شد که انتظارات معامله گران بزرگ داخلی تحت تاثیر قرار بگیرد. البته از ورود خالی فروشان ارزی به عنوان خریدار، نیز نباید به سادگی گذشت. آن ها ناچار بودند برای تامین ارز وعده داده شده به بازار مراجعه کنند. خالی فروشانی که دلار را روز قبل با قیمت ۱۵ هزار و ۴۹۰ تومان فروخته بودند، بیش از ۸۰۰ تومان روی هر دلار ضرر کردند. و به این ترتیب به خاطر وعده داده شده به بازار مراجعه کردند و تقاضای لحظه ای به رشد بازار کمک کرد. به این ترتیب در بیست و ششمین روز اسفندماه، دلار به بالاترین قیمت در سال ۹۸ رسید و از قیمت سکه در کانال ۶ میلیون تومانی نیز حمایت شد. همتی رئیس کل بانک مرکزی در یک پیام اینستاگرامی به نوسانات هفته جاری بازار ارز واکنش نشان داد، وی گفت: نوسان کنونی قیمت دلار از سوی عوامل واقعی و بنیادی حمایت نمی شود و این افزایش ناشی از سفته بازی بازیگران و معامله گران فردایی از یک سو و استفاده از آربیتراژ قیمتی از سوی دیگر است. مهم ترین درس هایی که می توان از نوسانات ارزی گرفت این است که اگر سیاست گذار بخواهد همچنان با بی توجهی به رعایت سازگاری در اتخاذ سیاست های کلان اقتصادی به ویژه سیاست های پولی و ارزی پافشاری نماید و از سوی دیگر رشد بالای نقدینگی به دلیل بی انضباطی مالی دولت و عدم تعادل های موجود در نظام بانکی را جدی نگیرد و این دو موضوع را با عامل سوم رویکرد غلط سیاست گذار بر لنگر کردن نرخ ارز اسمی برای کنترل تورم در کنار عدم استقلال بانک مرکزی قرار دهد هرگز نمی توان بر نوسانات ارزی فائق آید، موضوعی که در سال های اخیر وجود داشته و حل نشدن مشکلات اقتصاد کلان کشور ثمره آن بوده است.

منابع:

اتحادیه طلا و جواهر
بانک مرکزی ایران
اقتصاد آنلاین
دنیای اقتصاد

کرونا ویروسی

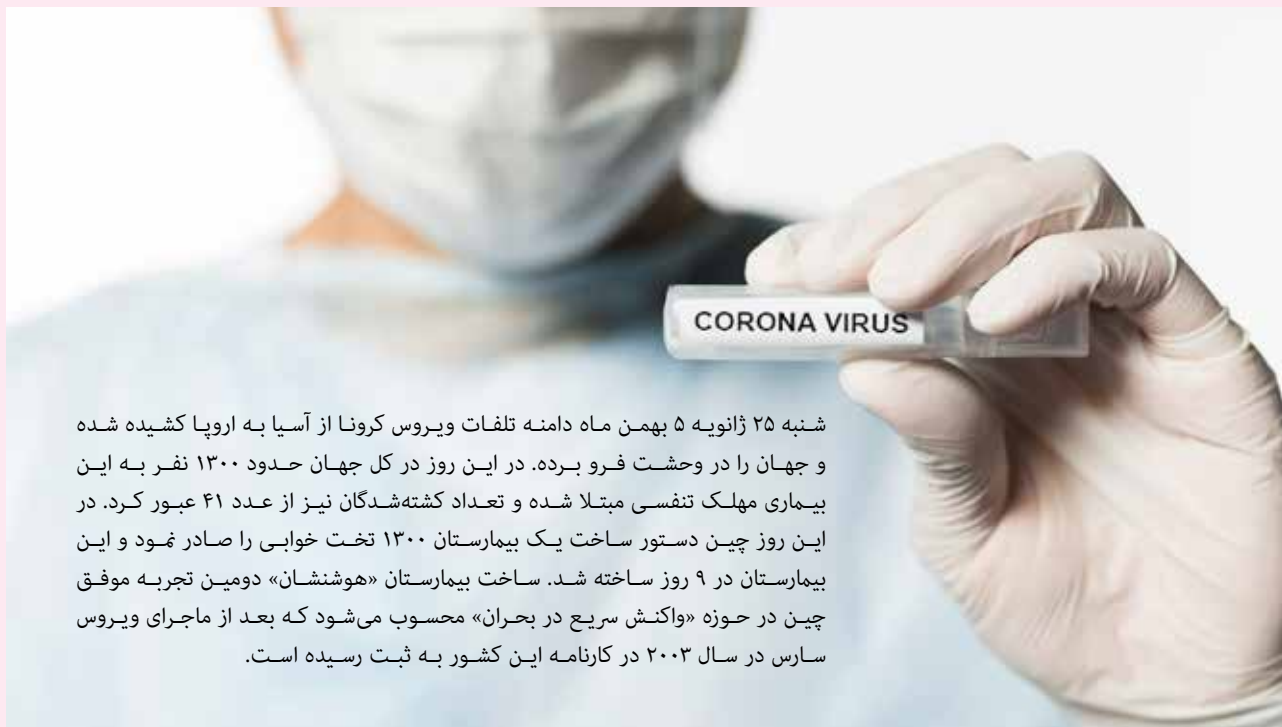
COVID-19

• گروه اقتصادی

سارس در چین شیوع پیدا کرد و جان ۷۷۴ نفر را گرفت. مورد مشابهی نیز با نام ویروس مرس (MERS)، در سال ۲۰۱۲ همه‌گیر شد که تاکنون ۲۷ کشور این بیماری را گزارش داده‌اند، اما کانون اصلی آن عربستان بود. آمار تلفات این ویروس توسط سازمان بهداشت جهانی ۸۵۸ نفر عنوان شد. چین اولین کشوری بود که با این ویروس در آستانه سال نو چینی مواجه شد و در مدت بسیار کوتاهی کمتر از ۳ ماه حدود ۲۰۰ کشور درگیر این ویروس شدند. مدیر علمی در موسسه ولکام تراست مایک تونر در مصاحبه‌ای با سی‌ان‌ان عنوان کرد که یکی از پیامدهای دنیای متصل همین شیوع سریع بیماری‌ها است که سرعت انتقال آن نسبت به ۵۰ سال گذشته چندین برابر شده است. دولت چین جمعه چهارم بهمن برای جلوگیری از شیوع این ویروس مرگبار، شهروندان ۱۱ شهر با جمعیتی بیش از ۳۲ میلیون نفر را قرنطینه کرد. اما کمی برای این کار دیر شده بود، چون ۸ کشور دیگر (ویتنام، ژاپن، هنگ‌کنگ، ماکائو، سنگاپور، عربستان، آمریکا و تایوان) به این بیماری مرموز مبتلا شده‌اند.

مالاریا، آنفلوآنزای خوک، ابولا در غرب آفریقا، سارس و ده‌ها ویروس یا اتفاق دیگر در مسیر زندگی بشری قرار گرفت ولی هیچ‌گاه هیچ ویروسی نتوانسته بود به این قدرت و شدت شیوع پیدا کند و آسیب‌های جبران‌ناپذیری را در اقتصاد و اجتماع به بار آورد. ویروس سارس ۷۷۴ نفر را به کام مرگ کشاند، طاعون ژوستینین ویروسی بود که در امپراتوری بیزانس (روم شرقی) حدود ۱۵۰۰ سال پیش جان حدود ۱۰ درصد از مردم جهان را گرفت. در قرن بیستم میلادی آنفلوآنزای اسپانیایی پس از پایان جنگ جهانی اول دامن‌گیر کشورهای مختلف شد و جان بیش از ۲۰ میلیون نفر از مردم جهان را گرفت. تفاوت این بیماری‌ها و ویروس‌های همه‌گیر در قرون گذشته و ویروس‌های همه‌گیر جدید مانند کرونا را باید در تفاوت سطح خسارات جانی و مالی جست‌وجو کرد. در حالی که تعداد تلفات ویروس‌های عصر جدید مانند سارس و کرونا، قابل قیاس با موارد مشابه در گذشته نیست، اما خسارات مالی ویروس‌های همه‌گیر دوران جدید می‌تواند بسیار گسترده‌تر از دوران گذشته باشد. در دوره جدید نیز، در سال ۲۰۰۲ ویروس

شنبه ۲۵ ژانویه ۵ بهمن ماه دامنه تلفات ویروس کرونا از آسیا به اروپا کشیده شده و جهان را در وحشت فرو برده. در این روز در کل جهان حدود ۱۳۰۰ نفر به این بیماری مهلک تنفسی مبتلا شده و تعداد کشته‌شدگان نیز از عدد ۴۱ عبور کرد. در این روز چین دستور ساخت یک بیمارستان ۱۳۰۰ تخت خوابی را صادر نمود و این بیمارستان در ۹ روز ساخته شد. ساخت بیمارستان «هوشنشان» دومین تجربه موفق چین در حوزه «واکنش سریع در بحران» محسوب می‌شود که بعد از ماجرای ویروس سارس در سال ۲۰۰۳ در کارنامه این کشور به ثبت رسیده است.

بازداشت شود. با مرگ این پزشک موجی از همدردی به راه افتاده و سرنوشت او برای بسیاری از شهروندان به نمادی از عملکرد دیرهنگام و غیرشفاف مسوولان بدل شده است.

در ۲۷ ژانویه ۵ قاره جهان درگیر کرونا شد در این روز چین ۶۸۸ نفر مبتلا به کرونا و ۵۶ فوتی را ثبت کرد. و در یازدهمین روز از بهمن ماه بیش از ۹ هزار نفر درگیر این ویروس شدند. نیویورک تایمز در ۱۴ بهمن از پنهان کاری ۵۰ روزه چینی‌ها خبر داد براساس این گزارش، میان شناسایی اولین بیمار مبتلا به این ویروس تا قرنطینه در ووهان حدود ۷ هفته فاصله بوده است. دولت چین نه تنها پس از اطلاع از بروز این بیماری به پنهان کاری دست زده، بلکه عامل افزایش این ویروس را به همراه ۸ نفر دیگر در بازداشت قرار داده بود. در این روز این بیماری جان ۳۰۴ نفر را گرفته است و حدود ۱۴ هزار و ۳۸۰ نفر نیز به این ویروس آلوده شده‌اند. و در ۱۵ بهمن آخرین پرواز چین به ایران برای انتقال ایرانیان رقم خورد. در این روز اولین تلفات غیر چینی در فلیپین اتفاق افتاد.

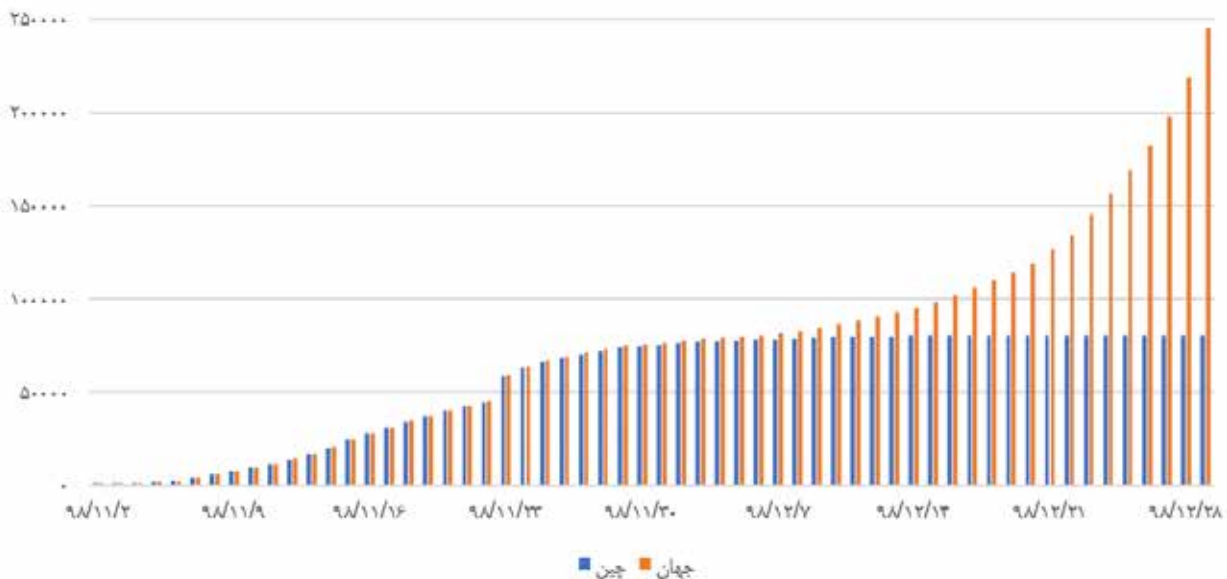
دکتر «لی ون‌لیانگ»، عامل افزایش کرونا در ساعات پایانی پنج‌شنبه ۱۷ بهمن درگذشت. این چشم پزشک ۳۴ ساله چینی ۳۰ دسامبر برای نخستین بار از طریق شبکه «ویبو» نسبت به شیوع «ویروس مشابه سارس» به همکاران خود هشدار داده بود. پلیس «ووهان» پس از این رویداد او را تهدید کرده بود که ممکن است به علت «تشویش اذهان عمومی و انتشار اطلاعات کذب»

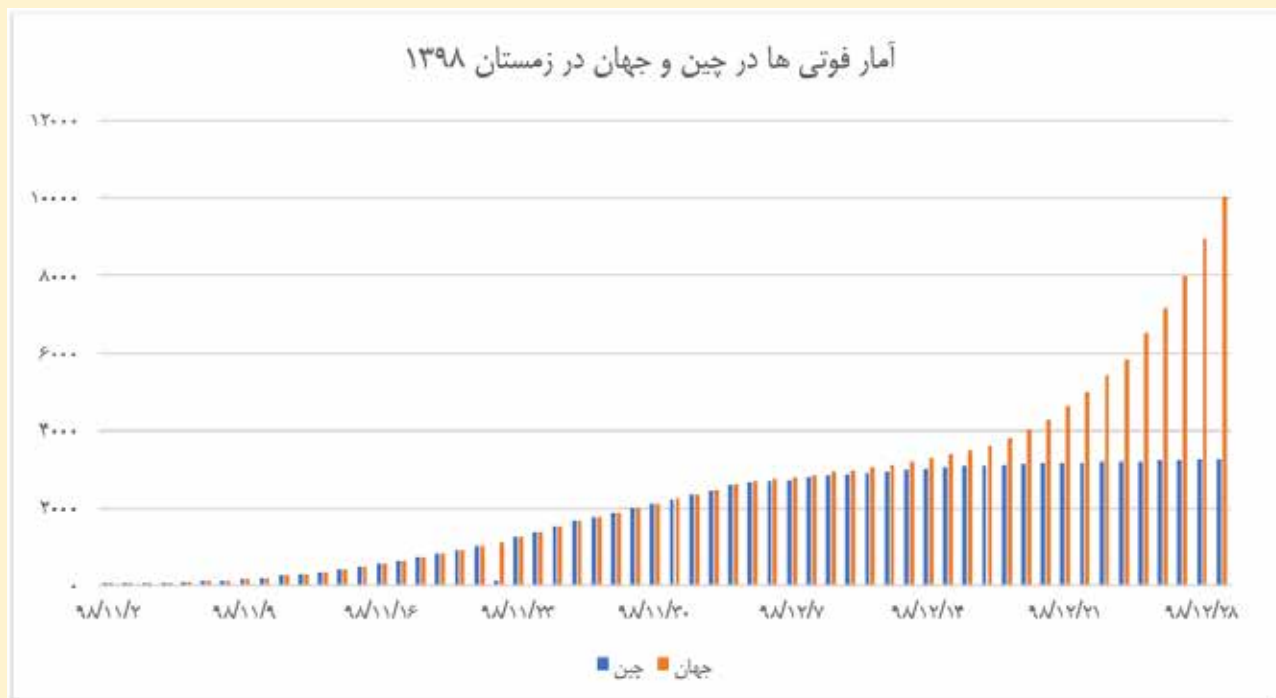
دوشنبه ۲۱ بهمن‌ماه ۲۴۷۸ مورد جدید از مبتلایان به ویروس کرونا در چین مورد شناسایی قرار گرفت و این باعث شد کل تعداد مبتلایان در جهان به ۴۲۶۳۸ نفر و تعداد کشته‌های ویروس به ۱۰۱۶ نفر رسید.

در هفته اول اسفند ماه بخش بزرگی از جمعیت دنیا در وضعیت جنگ با دشمن مشترک قرار گرفت، آمار مبتلایان در ایتالیا به مرز ۱۳۰ نفر رسید و در کره جنوبی نیز سرعت شیوع ویروس، شتاب گرفته است. اما دنیا چگونه با این ویروس در حال جنگ است؟ متدهای «قرنطینه شهری»، «قرنطینه خانگی»، «قرنطینه بیمارستانی»، «آموزش گسترده» و «کنترل شدید بر مرزها» در دستور کار تمامی دولت‌ها جنگ زده قرار گرفته است. ایالات متحده تست افراد مشکوک را در منزل قرنطینه خانگی می‌کند. اما در ایتالیا و ایران فرد مشکوک به قرنطینه بیمارستانی می‌رود. ایتالیایی‌ها با دو هفته تاخیر به خواب عمیق یا به عبارت دیگر به قرنطینه و توقف کامل تمامی فعالیت‌های داخلی و حتی خارجی شدند. چین به دلیل حجم بالای شیوع، در ابتدا شهر منشأ کرونا قرنطینه شد و پس از آن، در دیگر شهرها قرنطینه خانگی مبتلایان را پیش گرفت.

آمار مبتلایان به ویروس کرونا در چین و جهان در زمستان ۱۳۹۸

تأثیر کرونا بر اقتصاد جهانی

کارشناسان معتقدند تأثیرات چشمگیر شیوع این ویروس بر اقتصاد جهانی و بخصوص صنعت تکنولوژی، غیرقابل چشم‌پوشی است. اوایل ماه فوریه بود که شرکت‌کنندگان بزرگ کنگره جهانی موبایل یک به یک از شرکت در آن کنار کشیده و صرف‌نظر کردند تا در نهایت برگزاری این رویداد مهم صنعت ارتباطات به کلی لغو شود. بعد از آن، شرکت‌کنندگان در نمایشگاه‌های تجاری صنعت گیم یعنی PAX East و GDC هم از ترس شیوع ویروس کرونا غرفه‌هایشان را تحویل داده و از شرکت در آن‌ها صرف‌نظر کردند. روز جمعه هم شرکت فیس‌بوک از لغو کنفرانس توسعه‌دهندگان FA خودش خبر داد، کنفرانسی که قرار بود در ماه می برگزار شود. در نهایت حالا شنیده می‌شود که حتی بازی‌های المپیک توکیو هم که قرار است در ماه‌های جولای و آگوست امسال برگزار شود، در خطر لغو شدن قرار دارد. فوربس نوشت کرونا موجب افول سلطه اقتصادی چین و از دست رفتن موقعیت برتر این کشور در عرصه تولید جهانی شد.

سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه (OECD) پیش‌بینی رشد اقتصادی جهان را در پی انتشار کروناویروس خطرناک‌ترین ریسک از زمان بحران مالی ۲۰۰۸ عنوان کرد و در سناریوی رشد اقتصادی جهان را تا سطح بی‌سابقه ۱/۵ درصد کاهش داد.

بازار سهام

در ابتدای اسفند ماه و شروع کرونا با توجه به هراس سرمایه از شرایط نامطلوب بازارهای سهام در چین و آمریکا کاهش نرخ داشته ولی شاخص‌های اروپایی رشد قیمت را تجربه کردند، شاخص‌های سهام بورس شانگهای بیش از ۳ درصد در هفته گذشته کاهش نرخ داشتند که بخش اعظم افت قیمت‌ها به روز پایانی هفته گذشته بازمی‌گردد. کاهش نرخ روز جمعه در بورس‌های آمریکا نیز موجب شد تا اسنادی ۵۰۰ و داو جونز هر کدام افت قیمت‌هایی بیشتر از یک درصد را در هفته گذشته ثبت کنند. شاخص‌های اصلی بازار کالا در جهان نیز چیزی از سقوط آزاد نرخ کم ندارند. این وضعیت را می‌توان در آمارهای شفاف‌تر جست‌وجو کرد آن‌هم در شرایطی که شاخص GSCI از روزهای اوج خود در ۶ ژانویه، تاکنون ۱۴/۴ درصد افت نرخ داشته و البته از ابتدای ژانویه نیز تاکنون افت ۱۰/۸ درصدی را تجربه کرد. هفته دوم اسفند برای بازار سهام جهانی از زمان بحران مالی سال ۲۰۰۸ میلادی بدترین دوره ۷ روزه محسوب شد. وضعیت وال‌استریت، به همراه دو شاخص مهم داو جونز و نزدک کامپوزیت، بازار سهام ایالات متحده را ظرف چند روز با بیش از ۱۰ درصد ریزش مواجه کرده و وارد قلمرو اصلاح شدند. شدیدترین اصلاح بازار از زمان رکود بزرگ دهه ۱۹۳۰ میلادی در انگلستان، رخ داده و شاخص‌های اروپایی دیگر نیز وارد محدوده اصلاح شده‌اند. فدرال رزرو در بیانیه‌ای نرخ بهره را نیم درصد کاهش داد که این اقدام اولین مکانیزم دفاعی سیاست پولی در برابر بحران ناشی از کرونا بود ولی برخلاف انتظار بازارها برخلاف جهت پیش‌بینی شده حرکت کردند. بازار سهام، شاخص دلار و اوراق وارد سراسی پرنوسانی شدند. شاخص دلار حدود ۰/۵ درصد نزول کرد. دلار در برابر ین ژاپن و فرانک سوئیس نیز نزولی شد تا در برابر پناهگاه‌های امن ارزی به‌طور کامل عقب نشسته باشد. در مقابل اونس طلا با رشد هفتگی نزدیک به ۴ درصد بر شاخص دلار آمریکا چیره شد.

نفت

اولین روزهای سال ۲۰۲۰ مصادف بود با اوج‌گیری نگرانی از تنش‌های ژئوپلیتیک. ترور سردار قاسم سلیمانی و رویارویی مستقیم بین ایران و آمریکا و پاسخ موشکی ایران به این اقدام و در پی آن قیمت نفت در مسیر افزایشی قرار گرفت و بهای برنت در هشتم ژانویه تا مرز ۷۲ دلار بر بشکه پیش رفت. اما هراس کرونا موجب سقوط طلای سیاه شد به شکلی که در نفت برنت از ابتدای فصل زمستان که در کانال ۶۶ دلار قرار داشت تا آخر اسفند ماه به رقم بی سابقه ۲۷ دلار تنزل پیدا کرد این کاهش بی سابقه نفت که در یک دهه گذشته رقم نخورده بود تأثیر مستقیم کرونا و ویروس بر کسب و کارها بود. معاملات بورس انرژی ایران هم اثر گذار بوده و حجم داد و ستد در این بازار را با محوریت معاملات صادراتی با کاهش جدی مواجه کرده است. این رخداد به وضوح اثرگذاری قیمت‌های جهانی نفت و فرآورده‌های نفتی بر معاملات بورس انرژی را نشان می‌دهد. باسف بزرگ‌ترین شرکت تولیدکننده محصولات شیمیایی این کشور و جهان در این باره اعلام کرده است که شرکت‌های خودروسازی که مشتری‌های مهمی برای صنایع شیمیایی هستند تحت تأثیر این ویروس روزهای بدی را پشت سر می‌گذارند و این به معنای تعدیل سود و تولید و حتی شاید نیروی انسانی برای این شرکت باشد.

پالایشگاه‌ها

به دنبال کاهش مسافرت‌های جاده‌ای و هوایی در چین، ظرفیت تولید پالایشگاه‌های آسیایی کاهش یافت و در ماه اول پالایشگاه‌های چینی با ۷۰ درصد ظرفیت خود کار کردند. تحلیلگران مورگان استنلی در یادداشتی اعلام می‌کنند که ضربه اصلی در پی انتشار این ویروس به تقاضای محصولات پالایشگاهی خواهد بود.

حمایت اقتصادی

اختیار این افراد قرار بگیرد. تصمیم مهم دیگر دولت، پرداخت وام یک تا ۲ میلیون تومانی بدون درخواست تضمین و با کارمزد ۴ درصد برای ۴ میلیون خانوار کم درآمد بود. کریستالینا جورجیوا، رئیس «صندوق بین‌المللی پول» و دیوید مالپاس، رئیس «بانک جهانی» در بیانیه‌ای مشترک به منظور رسیدگی به تراژدی‌های انسانی و چالش‌های اقتصادی اظهار آمادگی کردند که به کشورهای فقیر که نظام سلامت ضعیف و مردم در معرض خطر دارند، مشارکتی فعال داشته باشند. ما از حداکثر ظرفیت موجود ابزارهایمان، شامل تامین مالی اورژانسی، مشاوره‌های سیاستی و کمک‌های فنی استفاده خواهیم کرد. به خصوص ما تسهیلات تامین مالی سریعی داریم که می‌تواند به کشورها در زمینه پاسخگویی به طیف گسترده‌ای از نیازها کمک کند.

چین برای حمایت از اقتصاد خود در برابر کرونا نرخ بهره ریپو (repo) را به ۲/۴ و ۲/۵۵ درصد کاهش داد و ۱۲۰۰ میلیارد یوآن، معادل ۱۷۴ میلیارد دلار، نقدینگی به بازارها تزریق کرد. ایران نیز از بسته پیشنهادی خبر داد که برای جبران زیان کسب و کارهای کوچک از ویروس کرونا طراحی شده است. سیاستگذار در بخش «مالیات»، «استمهال وام‌های بانکی» و «بیمه تامین اجتماعی» شرایط ویژه‌ای در نظر گرفته تا مشاغل خرد آسیب دیده از کرونا، نابود نشوند. البته این بسته تنها شامل کسب و کارهای خرد نیست و سیاست‌گذار برای آسیب‌دیدگی بخش‌هایی که در تجارت خارجی به دلیل کرونا صدمه دیده‌اند، مشوق‌های مشابهی تعریف کرده است. در ۲۵ اسفند دولت اعلام کرد: ۴ بسته حمایتی از ۲۰۰ تا ۶۰۰ هزار تومان برای ۳ میلیون خانوار با درآمد بسیار کم است و قرار است اولین بسته، در پایان اسفند در

طلا

طلا به عنوان بازار امن در شرایط بحرانی و به دلیل نگرانی‌های ناشی از شیوع ویروس کرونا، روند افزایشی را آغاز نمود، و در تاریخ نوزدهم اسفند به قیمت ۱۶۷۵ دلار معامله شد، ولی این رقم بالاترین رقم تا انتهای اسفند ماه بود و اونس نیز مانند تمامی بازارها دچار کاهش کمی نظیر بود و در آخرین روز از اسفند ماه اونس با قیمت ۱۴۷۶ دلار به کار خود پایان داد.

محصولات انرژی خورشیدی

اغلب پنل‌های خورشیدی دنیا در چین ساخته می‌شوند، اختلال در روند ساخت آن‌ها به این صنعت در کل جهان ضربه وارد می‌کند. بوتلیتی دایو که صنایع همگانی مانند برق و... را پوشش می‌دهد هفته قبل هشدار داد اپیدمی کرونا در چین درحال تبدیل شدن به موضوعی نگران‌کننده به خصوص در رابطه با تولید در چین می‌شود. هشت استان در چین اعلام کرده‌اند فعالیت‌های صنعتی خود را متوقف کرده‌اند؛ موضوعی که شرکت‌های متعدد تولید پنل‌های خورشیدی را متاثر می‌کند.

گردشگری

ورود ویروس کرونا به ایران و تبدیل شدن آن به یک اپیدمی، بازار توریسم را با رکود بی‌سابقه‌ای مواجه کرده و منجر به بروز دو موضوع چالش برانگیز شده است. از این رو اکثر تورهای عید به دلیل ممنوعیت پروازها به ایران و برعکس، لغو شده و اغلب خریداران بلیت‌های نوروزی اعلام انصراف کرده‌اند، اما آژانس‌ها قادر به بازگرداندن وجوه دریافتی نیستند. همچنین شرکت‌های هواپیمایی نیز مشمول هزینه‌های بیشماری شدند.

حمل و نقل

زنجیره تولید تا حد زیادی بر حمل و نقل آزاد هوایی متکی است و بسیاری از کالاهای چینی به‌طور معمول توسط هواپیماهای مسافربری جابه‌جا می‌شوند با انتشار این ویروس کرونا تعداد پروازهای مسافربری کاهش یافت و خلل در زنجیره تولید و عرضه ایجاد شد. به عنوان مثال شرکت هیوندای موتورز کره جنوبی به دلیل تمام شدن مایحتاج مورد نیازش کارخانه‌های خود را تعطیل کرد.

فولاد و سنگ آهن

بازار جهانی فولاد اما کاهشی و با افت قیمت‌ها به نسبت چشمگیر ارزیابی می‌شود میلگرد و ورق در بازارهای جهانی کاهشی است اما بهای اسلب صادراتی کشورمان در آسیای جنوب‌شرقی افزایش نرخ داشته است. در بازار جهانی شمش فولاد هم شاهد کاهش قیمت‌ها هستیم، ولی بیلت صادراتی ایران رشد نرخ را تجربه کرده است. این موارد چهره پیچیده‌ای از بازار فولاد در جهان است اگرچه تمایل عمومی در بازارها کاهشی است.

خودرو سازی

مرکز شیوع این ویروس، ووهان چین بود، شهری که بسیاری از خودروسازان و قطعه‌سازان جهان و البته خود چین در آن پایگاه تولیدی دارند. از همین رو اکثر خودروسازان و قطعه‌سازان، واحدهای تولیدی خود را تعطیل کردند تا از شیوع بیشتر این ویروس جلوگیری شود. با وجود آن که تعطیلی موقت صنایع خودرو و قطعه در ووهان، برای چینی‌ها و برندهای خارجی بسیار گران تمام شد، اما آن‌ها در توقف تولید تردید نکردند تا سلامتی و جان افراد کمتری به خطر بیفتد. دو خودروساز فرانسوی رنو و پژو-سیتروئن تعلیق فعالیت کارخانه‌های خود در شهر ووهان، کانون اصلی شیوع این ویروس را تا ماه مارس تهدید کردند.

در اولین روز از اسفند طی آزمایش‌های به عمل آمده از دو نفر از موارد مشکوک به ابتلا به کرونا در قم مثبت بود، وزارت بهداشت اعلام کرد. این وزارتخانه درعین حال اضافه کرد که آزمایش‌های بعدی برای بررسی قطعیت موضوع در حال انجام است و نتایج آن نیز به محض آماده شدن به اطلاع عموم خواهد رسید. رئیس دانشگاه علوم پزشکی فوت این دو نفر در قم را تایید کرد. مقامات وزارت بهداشت در سوم بهمن تایید کردند که دو نفر دیگر بر اثر ابتلا به ویروس کرونا درگذشتند و شمار جان‌باختگان به ۴ نفر رسید. با شناسایی ۱۳ مورد جدید ابتلا به کرونا، شمار مبتلایان به این بیماری در ایران در این روز به ۱۸ نفر رسید. به‌دنبال تایید رسمی ورود ویروس کرونا به کشور شامگاه پنج‌شنبه جلسه ستاد پیشگیری و مقابله با کرونا به ریاست اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس‌جمهور در ساختمان وزارت بهداشت برگزار شد. اسحاق جهانگیری، گفت: دولت تمام توان خود را برای مهار ویروس کرونا بسیج کرده و رئیس‌جمهوری دستور تشکیل ستاد مقابله با ویروس کرونا و پیشگیری از این ویروس را داده است.

ویروسی کرونا به ایران رسید

COVID-19

لاریجانی رئیس مجلس شورای اسلامی در نامه‌های جداگانه خطاب به روسای مجالس منطقه‌ای و بین‌المللی ضمن ابراز تاسف از تحریم‌های ضدانسانی آمریکا علیه ایران، این اقدامات ایالات متحده از جمله تحریم‌های پزشکی، دارویی و وسایل آزمایشگاهی را موانعی در مسیر مهار شیوع کرونا توصیف کرد. علی لاریجانی همچنین در گفت‌وگوهای تلفنی جداگانه با روسای مجلس کویت و عمان پیرامون مسائل منطقه‌ای بحث و تبادل نظر کرد. ایران ۲ نامه مهم به نهاد‌های بین‌المللی در راستای مقابله با کرونا نوشت. نامه اول را عبدالناصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی به رئیس صندوق بین‌المللی پول نوشت و درخواست ۵ میلیارد دلار وام فوری از این صندوق کرد. نویسنده نامه دوم، محمدجواد ظریف و گیرنده آن، دبیرکل سازمان ملل متحد بود که در آن ظریف خواستار پایان تحریم‌های دولت ایالات متحده شد. رئیس‌جمهور ایران در نامه‌ای به تعدادی از روسای کشورها با اشاره به شیوع کرونا خواستار شکست و رفع تحریم‌های آمریکا علیه جمهوری اسلامی شد.

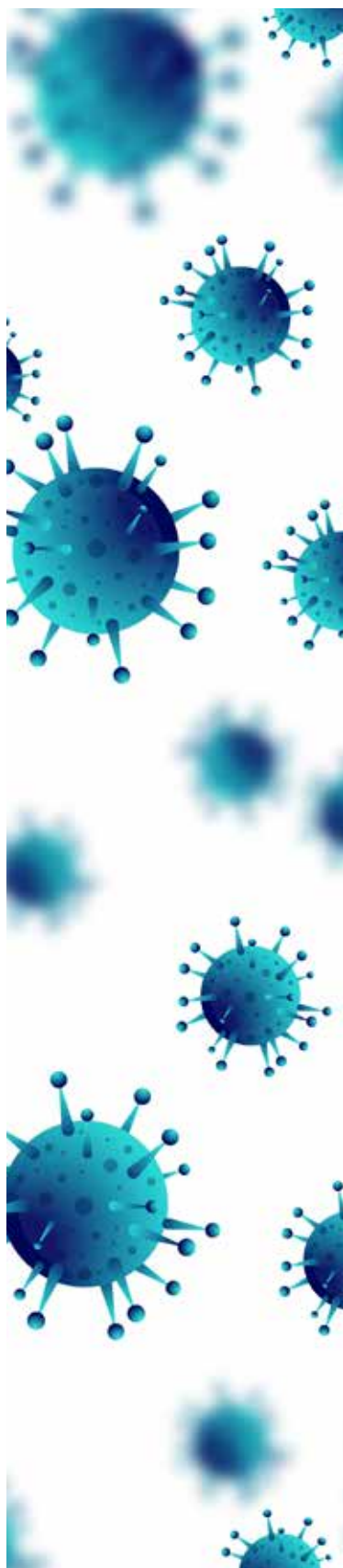
در ۲۳ اسفند مقام معظم رهبری با صدور فرمانی به سردار سرلشکر باقری، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح در زمینه مقابله با ویروس کرونا، بر لزوم سازماندهی این خدمات در قالب یک «قرارگاه بهداشتی و درمانی» برای پیشگیری از شیوع بیشتر این بیماری با هماهنگی کامل ستاد ملی مبارزه با کرونا تأکید کردند. این قرارگاه با دو تصمیم مهم رصد کل ملت ایران ظرف یک هفته تا ۱۰ روز آینده به منظور تشخیص افراد مشکوک به کرونا و خلوت کردن فروشگاه‌ها، خیابان‌ها و جاده‌ها ظرف ۲۴ ساعت با همراهی وزارت کشور و استانداران و کمیته انتظامی امنیتی قرارگاه بهداشتی درمانی نیروهای مسلح خبر داد.

پس از آموزش‌های لازم توسط وزارت بهداشت، مردم برای محافظت فردی خود در برابر این ویروس اقدام به خرید ماسک، مواد ضدعفونی و دستکش زدند که بسیار زود تمامی داروخانه‌ها از عدم وجود این موارد در هفته اول اسفند می‌گفتند، که این موضوع کمی غیر منتظره بود، رئیس پلیس پیشگیری تهران بزرگ از کشف ۵۰۰ هزار ماسک احتکار شده در منطقه گلبرگ خبر داد. و با توجه به مشکلات ایجاد شده محصولات بهداشتی در لیست گروه یک کالاهای اساسی قرار گرفتند. کارگروه تنظیم بازار، با هدف مقابله با ویروس کرونا، تصمیم گرفت «واردات ماسک» اولویت نخست دریافت ارز نیمایی شود.

در هجدهمین روز از اسفند ماه و همزمان با افزایش آمار مبتلایان به ویروس کرونا در کشور و آلودگی ۳۱ استان به این ویروس هشتادها مبنی‌بر ممنوعیت سفر در این ایام وضعیت قرمز شیوع ویروس کرونا در سه استان گیلان، مازندران و البرز اعلام شد. و در نوزدهمین روز از اسفند ماه تعداد مبتلایان از مرز ۷ هزار نفر نیز عبور کرد، شورای عالی امنیت ملی در مصوبه جدید خود، تبعیت همه دستگاه‌ها از تصمیمات ستاد ملی مبارزه با کرونا را الزامی کرد. رئیس مجلس همچنین خبر از ایجاد شورای پشتیبانی برای حمایت از تصمیمات ستاد ملی مبارزه با کرونا را اعلام کرد.

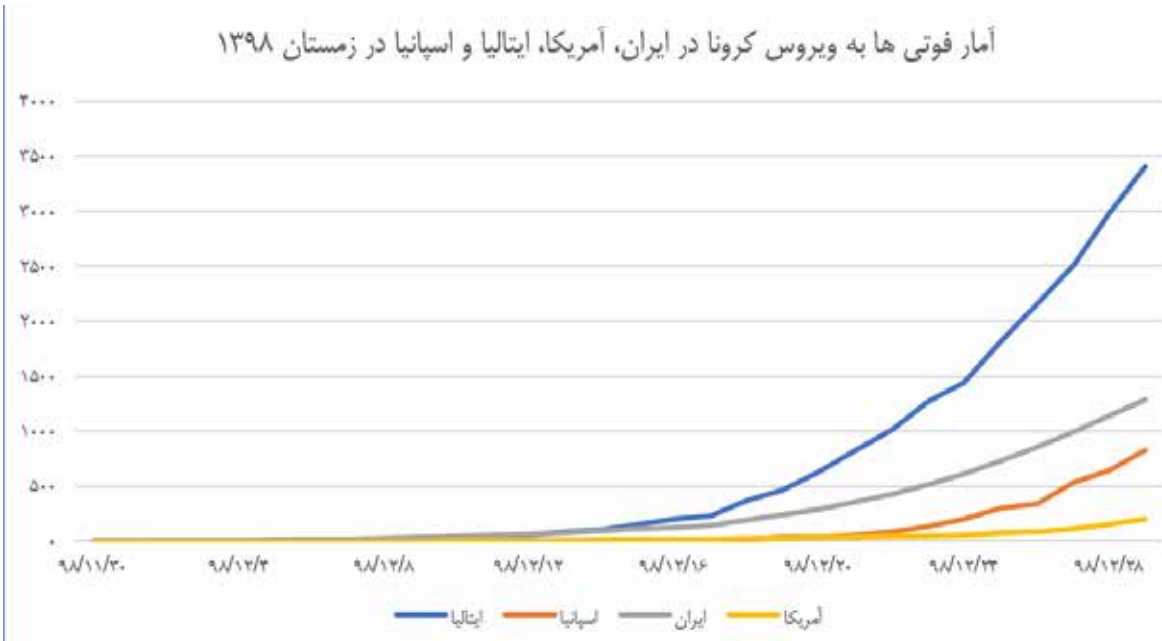
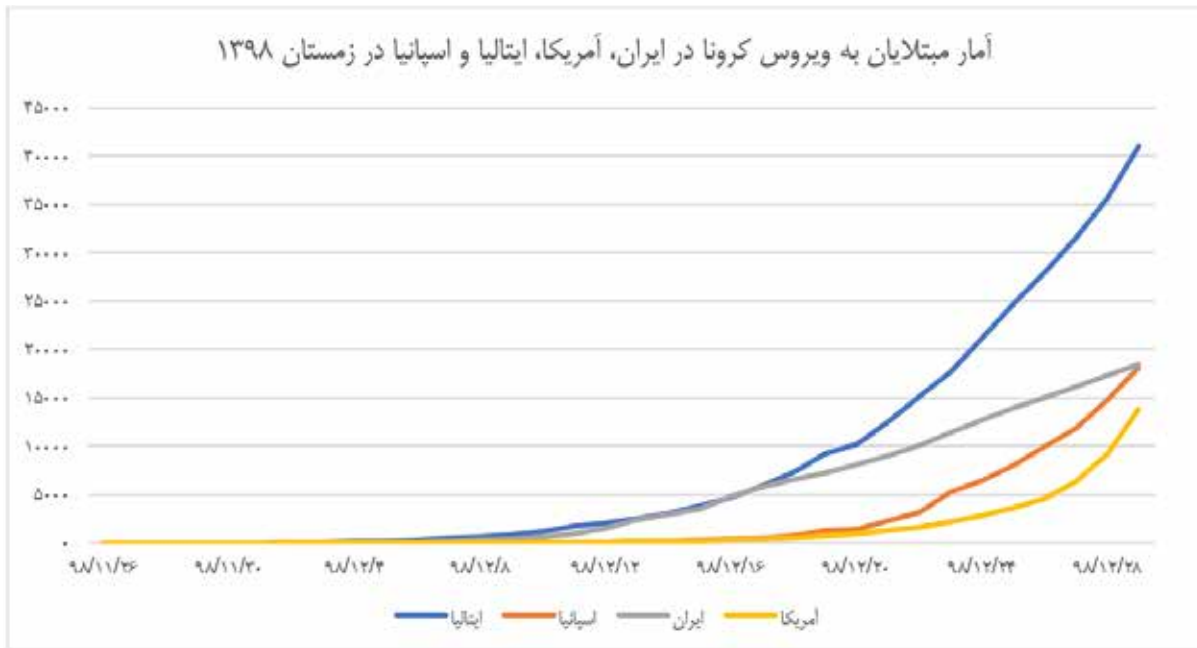

شرایط موجود روی خط بحران قرار دارد» و در صورت «تغییر غیر قابل کنترل شاخص‌های اصلی» برآورد شده می‌تواند وضعیت را به سمت شرایط بدبینانه متمایل کند. خیلی از مردم و کارشناسان معتقدند اگر دولت هفته آخر اسفند ماه که اوج شیوع این بیماری در ایران بود، تمامی فعالیت‌ها را به صورت کامل تعطیل می‌نمود، و قرنطینه را تا پایان تعطیلات نوروز و با شاید تا پایان فروردین ادامه می‌داد، شیوع این بیماری به این شدت رقم نمی‌خورد، ولی با بررسی شیوع این بیماری در کشورهای پیشرفته اروپایی و آمریکایی به این نتیجه می‌رسیم که در برابر شیوع این بیماری به هیچ وجه هیچ کشوری نمی‌تواند مقابله نماید مگر اینکه تمامی پل‌های ارتباطی برون مرزی و داخلی را به مدت نامعلومی بسته نگه دارد، که این بسته نگه داشتن تبعات عظیمی در ناامیدی اجتماع و عدم کسب و کار و کسب روزی خواهد شد، که شاید آسیب‌های آن بیشتر از شیوع و همه گیری این بیماری باشد. همان طور که در چین، ایتالیا، اسپانیا، آمریکا و ایران شاهد آن هستیم.

رئیس جمهوری ایران در پیامی متفاوت با روند شیوع کرونا در ۲۵ اسفند ماه عنوان کرد: نه امروز و نه در ایام نوروز و قبل و بعد از آن قرنطینه نداریم و همه در کسب و کارشان آزادند و خدمات دولت نیز به طور معمول به مردم خواهد رسید، البته بسیاری از کارشناسان این پیام را این گونه تعبیر نمودند که رئیس جمهور این موضع را به دلیل هجوم احتمالی مردم برای خرید به این شکل عنوان نموده است، و گرنه در تمامی نقاط جهان بحث قرنطینه مطرح شده و مهم ترین عامل شیوع این ویروس ارتباطات اجتماعی است. با توجه به صحبت روحانی در خصوص اعمال قرنطینه وزارت بهداشت کماکان به مردم توصیه کرد در خانه‌ها بمانند. در این زمان روند شیوع بیماری و نحوه مقابله با آن در وضعیت واقع بینانه قرار دارد و همان گونه که کارشناسان سازمان بهداشت جهانی اعلام کرده‌اند ایران توانسته است با بهره‌گیری از زیرساخت‌های قدرتمند بهداشتی و درمانی خود، «کارنامه موفقی در شناسایی و مدیریت این بیماری» ارائه دهد اما «حفظ

البته نکته حائز اهمیت در این تحلیل ظرفیت کم جهانی در حوزه بهداشت و درمان است، هیچ کشوری در جهان آمادگی این حجم مراجعات را تا به امروز نداشته است.

حفظ شیب شیوع بیماری در وضعیت کنونی در گرو «مدیریت زنجیره ابتلا و جلوگیری از ایجاد زنجیره‌های جدید ابتلا» است. به عبارت دیگر در صورتی که از شکل‌گیری زنجیره‌های ابتلای جدید جلوگیری نشود و ظرفیت‌های موجود برای شناسایی و قطع زنجیره‌های ابتلای شکل گرفته از قبل، درگیر موارد جدید شود، «کشور مستعد ورود به شرایط بحرانی» شده و امکان مدیریت وضعیت موجود به‌شدت سخت خواهد شد. راه موثر جلوگیری از بحران کرونا، کاهش جدی تعاملات اجتماعی است. ایام تعطیلات نوروز تا پایان تعطیلات زمان مناسبی برای کاهش رفتارهای اجتماعی است.

بررسی آمار مبتلایان در اسفند را می‌توان به سه بخش تقسیم کرد، در ۱۰ روز اول مبتلایان روزانه حدود ۶۰ نفر بود و فوتی‌ها روزانه ۶ نفر بودند. در دهه دوم اسفند ماه، مبتلایان در هر روز ۷۰۰ نفر و فوتی‌ها ۲۵ نفر و در دهه سوم میزان مبتلایان روزانه به رقم هزار و ۱۰۰ نفر و متوسط فوتی‌های روزانه به ۹۴ نفر در روز افزایش یافته است. تا پایان اسفندماه میزان کل مبتلایان به بیش از ۱۸ هزار نفر و میزان فوتی‌ها به بیش از ۱۲۰۰ نفر خواهد رسید. بررسی‌ها نشان می‌دهد در صورت تداوم رفتار تردد‌ها و میهمان‌پذیری عیدانه مردم ایران این روند با همین شیب به راه خود ادامه دهد و در پایان تعطیلات نوروز بیش از ۵۰ هزار ایرانی درگیر این ویروس شده باشند، نگاه خوشبینانه به فرض اینکه مردم از مسافرت‌ها و بازدیدهای نوروزی پرهیز نمایند و به صورت خود جوش قرنطینه را انجام دهند این رقم حدود ۴۰ هزار نفر خواهد بود، و پیش‌بینی می‌شود که اگر دولت عظم‌جدی را برای کنترل ورودی و خروجی شهرها و استان‌ها لحاظ نکند احتمال افزایش این رقم در پایان تعطیلات نوروز به بالای ۶۰ هزار نفر دور از ذهن نیست.

منابع: وزارت بهداشت جمهوری اسلامی ایران - World health organization - Worldmeter.com

قدر دان و دعا گوی
مدافعان سلامت وطن هستیم.

کرونا را شکست می‌دهیم

مدل سازی اطلاعات ساختمان

بررسی نقش ذی‌نفعان پروژه، نرم افزارها، برنامه اجرایی، سطوح بلوغ و سطوح اجرای

BIM

• روشک میرحسینی

مدل سازی اطلاعات ساختمان یک تکنولوژی جدید در صنعت ساخت و ساز است. در تعریفی محققان بی.آی.ام را چنین تعریف می‌کنند: بی.آی.ام به عنوان یک المثنی الکترونیکی پروژه که شامل علوم مهندسه دقیق و اطلاعات مرتبطی است که برای ساخت، تولید و فعالیت های تدارکات مورد نیاز می باشد. (Benedict D & David J, ۲۰۱۲)

در تعریف دیگری چنین قید می شود که «بی.آی.ام طبیعت مستقل سازه، لایه معماری امور مکانیکی، الکترونیکی و لوله کشی را به وسیله قراردادن اجزای اجزای یک پروژه در کنار هم تشریح می کند.»

مقدمه

در طی سال های گذشته، تلاش مداومی برای ارائه مدل بی. آی. ام ۳ بعدی سنتی یا مدل ۴ بعدی، ۵ بعدی، و حتی ۶ بعدی صورت گرفت که بر اساس مدیریت چرخه عمر محصول توسعه یافت، مانند آن چه در صنعت ساخت رخ داد. این منبع تعریف خاصی را به خود اختصاص داد که با عنوان «مدیریت چرخه ی عمر ساختمان» یا «مدیریت پروژه یکپارچه نظری» مطرح شد. استفاده از بی. آی. ام توسعه فوری ابزارهای قابل اعتماد برای تبادل اطلاعات در بین ابزارهای نرم افزاری متفاوت در زمان واحد را می طلبد که هماهنگی مستقیم و موثر را فراهم کند و فرآیندها را از بین افراد پروژه و اعضای تیم پایش کند، برای پروژه از کمپانی های مختلف به کار گرفته شود و از ابزارهای متفاوتی به عنوان مجموعه نرم افزاری استفاده نمایند، برای اجرای بی. آی. ام با مقبولیت بیشتر، سطح قابل قبولی از همکاری بین بخش های مختلف با یکدیگر و استاندارد روش های کاری برای افراد پروژه و اعضای تیم فراهم گردد (Migilinskas, Popov, Juocevicius, & Ustinovichius, ۲۰۱۳).

بررسی نقش افراد مختلف پروژه در اجرای بی.آی.ام

تصمیم‌گیری می‌کند.

- مشتری به عنوان خریدار: کسی است که فرآیندهای ساخت از ایده تا اجرا را رهبری می‌کند و به وسیله آن شرایطی را برای استفاده و مدیریت تکنیک ساختمان‌ها و سازه‌ها به وجود می‌آورد.
- مشتری به عنوان کارفرما: وی در حدود مهارت‌های مورد نیازی که در طول فرآیند‌ها مورد نیاز هستند تصمیم‌گیری می‌کند و گسترش مهارت‌ها را شکل می‌دهد. وی سرویس‌های تدارکات یا محصولات را مقرر می‌کند که آن‌ها برای تشویق رقابت و گسترش فعالیت‌ها و محصولات مورد استفاده قرار می‌گیرند.
- نقش مدیر بی.آی.ام: تیم مدیریت پروژه در فازهای آغازین هر پروژه باید یک فرد را به عنوان مدیر بی.آی.ام منصوب نماید. مدیر بی.آی.ام باید به اندازه کافی با گسترش برنامه‌های بی.آی.ام در فازهای ابتدایی پروژه آشنا باشد و همچنین به هماهنگی قوانین مختلف طراحی نیز مسلط باشد. علاوه بر این مدیر بی.آی.ام مسئولیت اساسی یکپارچگی تیم طراحی و تسهیل ارتباطات را بر عهده دارد. وی همچنین می‌تواند مدیر طراحی باشد یا کسی که به وسیله مدیر طراحی یا مدیر پروژه انتخاب می‌گردد. وظیفه او هم پوشانی با مدیر طراحی و مدیر ساخت و در بسیاری از موارد حمایت به عنوان هماهنگ‌کننده از هر دو شخص پیش‌گفته در هسته فعالیت‌هاشان است. (KARATHODOROS & BRYNJÓLFSSON, ۲۰۱۳)

- بخش مشارکت عمومی: حمایت بخش عمومی می‌تواند در هر کشور به عنوان نیروی محرکه برای استفاده بیشتر از بی.آی.ام در صنعت ساخت کشور باشد. در این راستا، درخواست استفاده از بی.آی.ام در پروژه‌های دولتی و تنظیم و گسترش استانداردها و قوانین بعلاوه حمایت بخش خصوصی در استفاده از بی.آی.ام می‌تواند مکانیسم هماهنگ‌شده‌ی بهتر، هماهنگ‌تر و متحدتری برای استفاده از بی.آی.ام که در کشور پایه‌گذاری شده فراهم کند.
- بخش خصوصی: علاقه زیاد بخش خصوصی به گسترش و استفاده از بی.آی.ام می‌تواند فعالیت‌های تجاری جدید و همکاری و مشوق اقتصادی برانگیزاننده‌ای برای استفاده از بی.آی.ام ایجاد کند. اگرچه این تلاش‌ها در سطح کشور گسترده نباشد، حمایت دولت از بی.آی.ام نیازمند افزایش تلاش‌ها در سراسر کشور و ایجاد آهسته‌تغییرات است.
- نقش خریدار ساخت و ساز: در ابتدا باید گفت خریدار ساخت، مسئول گسترش ساخت یک پروژه از ابتدا تا اجرا، اعتماد حاصل کردن از آن است که نیازهای مالکان، به عنوان مشتریان صنعت و جامعه، تحقق یابند.
- مشتری به عنوان مالک، مسئول تامین مالی: وی برای کیفیت‌های بلندمدت که به مشتریان و استفاده‌کنندگان نهایی پیشنهاد می‌شود و همچنین روشی که نیازهای مشتریان و جامعه در آن تحقق می‌یابد

نرم افزارهای بی.آی.ام

نرم افزار	شرکت سازنده	کاربرد اصلی
Cad pipe HVAC	AEC Design Group	مدل سازی سه بعدی
Revit Architecture	Autodesk	طراحی پارامتریک و مدلسازی سه بعدی طرح معماری
Bentley BIM Suite	Bentley Systems	مدلسازی معماری، سازه، مکانیک، برق و قطعات تولیدی
Revit Structure	Autodesk	طراحی پارامتریک و مدلسازی سه بعدی طرح سازه
Revit MEP	Autodesk	مدلسازی جزئیات برق، مکانیک و تاسیسات
AutoCAD MEP	Autodesk	مدلسازی جزئیات برق، مکانیک و تاسیسات
AutoCAD Civil/3D	Autodesk	توسعه سایت گارگاه
Cad pipe Commercial Pipe	AEC Design Group	مدلسازی سه بعدی لوله کشی
DProfiler	Beck Technology	برآورد هزینه و زمان در مدل سه بعدیش
Fastrack	CSC(UK)	طراحی پارامتریک و مدلسازی سه بعدی طرح سازه
Fabrication for AutoCAD MEP	East Coast CAD/ CAM	مدلسازی جزئیات برق، مکانیک و تاسیسات

نرم افزارهای بی.آی.ام (ابراهیمی & شاکری، ۱۳۹۲)

یادگیری Vico, Telka, Revit, Navisworks و یا هر ابزار دیگر بی.آی.ام برای دستیابی به درک فرآیندهای آن مهم است به شرطی که ابزارها با اهداف ذهنی خود آموخته شوند (Yari, ۲۰۱۱).

بی.آی.ام در مورد اطلاعات، ارتباطات و تحویل است. فهم بی.آی.ام نیازمند درک فرآیندهای آن و پیچیدگی‌های طراحی و ساخت است. به طور عکس، فهم این فرآیندها می‌تواند به وسیله‌ی درک بی.آی.ام تقویت گردد (Yari, ۲۰۱۱).

برای گسترش موثر بودن نقشه‌های بی.آی.ام در فرآیندهای سازمانی و استفاده از آن در طول چرخه‌ی حیات یک ساختمان، یک متدولوژی برای کارفرمایان تعریف شده است. هدف آن گسترش روش‌های برنامه‌ریزی استاندارد ساختارمند است. این برنامه سیستماتیک برای کارفرمایان جهت به حداکثر رساندن ارزش استفاده از بی.آی.ام الزامی است.

مراحل برنامه‌ی اجرایی بی.آی.ام عبارتند از:

برنامه‌ریزی استراتژیک سازمانی بی.آی.ام

برنامه‌ریزی اجرایی سازمانی بی.آی.ام

برنامه‌ریزی تدارکات پروژه بی.آی.ام

برنامه‌ی اجرایی پروژه بی.آی.ام (KARATHODOROS & BRYNJÓLFSSON, ۲۰۱۳)

برنامه‌ی اجرایی بی.آی.ام

BIM

BIULDING INFORMATION MODELIG

ام در چارچوب فرآیند های سازمانی پرداخته اند، اولین گام اجرایی نیازمند آن است که تیم به صورت دقیق چگونگی یکپارچگی تیم را در قالب اجرای فرآیندهای سازمانی ترسیم کند. در این روش های برنامه ریزی، هدف برنامه استرژیک در قالب پروژه های معمولی روزانه و ماموریت هایی برای اجرای یکپارچگی پروژه در چارچوب فرآیندهای سازمانی تعریف شده است.

۶ گام پیاپی برای برنامه ریزی اجرایی سازمانی بی.آی.ام:

- مشخص کردن اهداف و ماموریت های بی.آی.ام: پس از مشخص کردن اهداف و ماموریت ها تیم برنامه ریزی به ارزیابی هماهنگی اهداف می پردازند و اهداف بی.آی.ام را به صورت واضح فرمول بندی می کنند.
- ارزیابی موارد استفاده داخلی بی.آی.ام: توجه تیم بر موارد داخلی است. چراکه هدف آن ها یکپارچگی بی.آی.ام در قالب فرآیند های سازمانی داخلی و متعاقباً دستیابی به اهداف مشخص است. علاوه براین، آن ها سطح بلوغ بی.آی.ام که پس از تکمیل برنامه اجرایی پروژه های قبلی به آن دست یافته اند را مستند سازی می کنند.
- طراحی فرآیند های اجرایی بی.آی.ام: تیم مدیریت در ابتدا باید فرآیندهای سازمانی موجود را که با بی.آی.ام در جایگاه فعلی همکاری خواهند نمود، مشخص نماید.
- مستندسازی مدل داخلی و نیازهای اطلاعاتی ساختمان: در این مرحله آنان اطلاعات مورد نیاز را تشخیص و مستندسازی می کنند. در این گام آنان می توانند تمام اطلاعات مورد نیاز را مختصرنویسی کنند. اطلاعات مورد نیاز شامل مدل هندسی و نیازهای اطلاعات ساختمان است.

• برنامه ریزی استرژیک سازمانی بی.آی.ام: اولین روش های برنامه ریزی یک دیدگاه استرژیک را داراست و بر مراتب استفاده سازمانی از بی.آی.ام برای کار فرمایان تاکید می کند. این فرآیند براساس حمایت گروه مدیریتی سازمان طراحی شده است و به اطمینان حاصل کردن از اینکه سازمان آماده برای فرآیندهای جدید تیم با منافع برنامه ریزی شده است، کمک می کند.

سه گام پیاپی برای پایه ریزی برنامه ریزی استرژیک سازمانی بی.آی.ام:

- ارزیابی شرایط سازمانی موجود: مشتری باید یک ارزیابی سازمانی را رهبری کند. این ارزیابی هم بر ارزیابی داخلی برای بررسی وضعیت آن ها و هم برای ارزیابی خارجی برای بررسی اجرا در مقایسه با اجرای بی.آی.ام در حال حاضر با بقیه فعالان حاضر در صنعت تاکید می کند.
- پایه گذاری سطح مورد نظر از اجرا: تیم برنامه ریزی هدف از اجرای بی.آی.ام را تعریف می کند و اهداف و ماموریت های بی.آی.ام را با اهداف سازمانی تطبیق می دهد. آن ها تعیین می کنند که کدام سطح دلخواه بی.آی.ام برای اجرا (یا بلوغ)، هدف مورد نظر آن ها برای دستیابی می باشد. برای اتخاذ این تصمیم آنان باید به توانایی های سازمانی، تجربیات، دانش و آمادگی برای تغییر فکر کنند.
- گسترش استرژیک پیشرفته، برنامه انتقال به برنامه اجرایی: تیم برنامه ریزی استرژیک اجرا را گسترش می دهند. که در این راستا باید علاوه بر گسترش برنامه فعالیت انتقالی به اجرایی بی.آی.ام، آن را نیز مستند سازی کند.
- برنامه ریزی اجرایی سازمانی بی.آی.ام: نظر به اینکه تیم مدیریت در ابتدا به تدوین و گسترش یک برنامه استرژیک یکپارچه سازی بی.آی.ام.

• مشخص کردن نیازهای زیرساختی: یک سازمان باید نیازهای زیر ساختی خود را که شامل سخت افزار، نرم افزار و مکان های فیزیکی می شود مشخص کند.

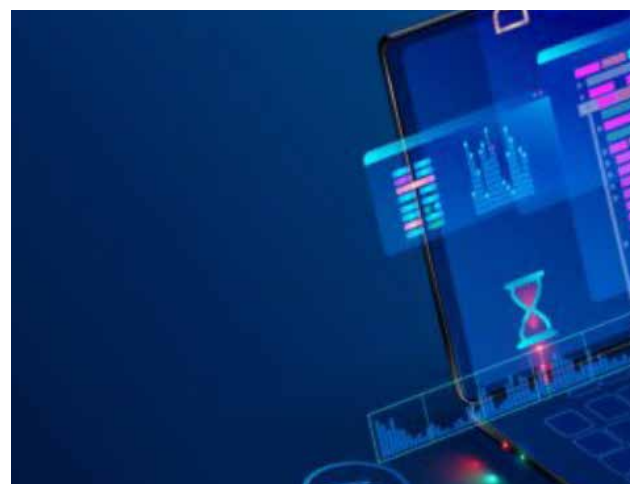
• در نظر گرفتن نیازهای پرسنل: منبع انسانی مناسب و کافی می تواند برای موفقیت اجرا و یکپارچه سازی بی.آی.ام تاثیرگذار باشد. با در نظر گرفتن نیازهای پرسنل، تیم مدیریت باید دانش ها، مهارت ها، تجربیات مناسب، آموزش های لازم، نقش ها و مسئولیت ها، ساختار سازمانی و تغییر مدیریت را برای تطبیق دادن با روش جدید کار در نظر بگیرد.

• برنامه ریزی تدارکات پروژه بی.آی.ام: کارفرما به صورت زودهنگام اسناد قرارداد را برای پروژه آتی توسعه می دهد. موارد کلیدی ای باید در این گونه قراردادها مورد ذکر قرار گیرند که نیازهای پروژه را کنترل کرده و متعاقبا خط مشی پروژه را نافذ می کند. در ادامه تیم پروژه باید اطمینان یابد که پروژه با نیازهای کارفرما مطابقت دارد و تمام افراد درگیر در پروژه درک مشترکی از محدوده و جزئیات الزام آور پروژه و تعاریفی که امضا کرده اند دارند. با در نظر گرفتن اقسام مختلف قراردادها و اجرای بی.آی.ام، کارفرما باید یک گونه مناسب قراردادی را که همکاری بهتر شرکای اصلی را از طریق فرآیند بی.آی.ام ممکن می سازد، انتخاب کند. برای تنظیم اسناد تدارکات بی.آی.ام، توجه به گام های زیر برای کارفرما بسیار ضروری است:

- انتخاب تیم
- توافق نامه تدارکات
- نیازهای اجرایی

• برنامه اجرایی پروژه بی.آی.ام: این مورد یک روش ساختار یافته برای طراحی استراتژی اجرا بی.آی.ام بر روی یک پروژه است. برنامه اجرایی پروژه بی.آی.ام، یک برنامه جزئی شده است که بر توضیح این که چگونه پروژه اجرا خواهد شد، نظارت خواهد داشت و مدیریت می شود. همچنین برنامه اجرایی پروژه یک برای توسعه آینده فرض شده است و توانایی پیشنهاد دادن مدیریت اطلاعات و برنامه اطلاعات را دارد. برنامه اجرایی پروژه بی.آی.ام باید نقش ها و مسئولیت های تمام افراد پروژه را برای مدل های قطعی تخصیص دهد. همچنین باید شامل تجهیزات پروژه باشد که توسط مشتری مشخص می گردد. برنامه اجرایی پروژه بی.آی.ام بر مهارت های تیم تاکید می کند. این برنامه شامل ۴ گام است:

- شناسایی اهداف و موارد استفاده بی.آی.ام: با استفاده از ویژگی های تیم و پروژه، اهداف و موارد استفاده از بی.آی.ام مشخص می شوند.
- طراحی روند اجرای بی.آی.ام: گسترش روندی که شامل وظایفی است که در راستای تغییر اطلاعات حمایت می شوند.
- گسترش تجهیزات مورد نیاز برای تغییرات اطلاعات (موارد قابل تحویل): توسعه زمینه اطلاعات، مسئولیت های طرفین، گروه سازی و زمان بندی برای تغییرات.
- تعریف زیر ساخت حمایتی برای اجرای بی.آی.ام: گسترش زیر ساخت برای شکل دهی تفاهم نامه ها، فرآیند های ارتباطی، کنترل کیفیت و تکنولوژی برای حمایت از اجرا. (KARATHODOROS & BRYNJÓLFSSON, ۲۰۱۳)

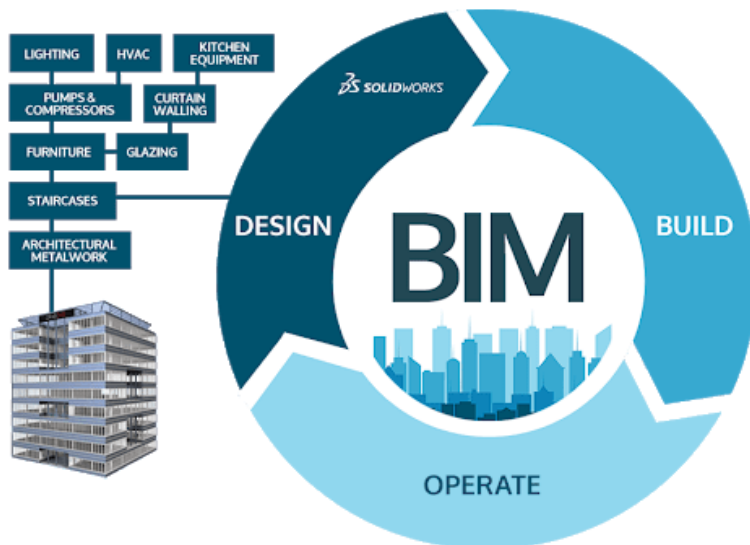

سومین گام در برنامه ریزی استراتژیک سازمانی بی.آی.ام، آن است که مشتری بتواند یک استراتژی اجرایی و حرفه ای کارا را گسترش دهد. این برنامه ی پیشرفته و هوشمندانه، به افراد تیم این امکان را می دهد که به تعیین آن که کدام سطح از اجرای بی.آی.ام مناسب تر است، و اینکه این انتخاب بر مبنای اهداف سازمانی، اندازه سازمانی، ارزیابی های مالی، تجربیات بی.آی.ام و منابع در دسترس صورت پذیرد، بپردازند. (KARATHODOROS & BRYNJÓLFSSON, ۲۰۱۳).

سطح بلوغ و مراحل اجرای بی.آی.ام

سطح اجرای بی.آی.ام

سطح اجرای بی.آی.ام یا سطح خرد آن، از سطح صفر، جایی که پروژه هیچ یک از قوانین بی.آی.ام را استفاده نمی کند، شروع می شود که با عنوان سطح قبل از بی.آی.ام شناخته می شود. سطوح بعدی درجه استفاده بیشتر از بی.آی.ام فرآیند های تجمعی بیشتری را دربر می گیرد.

• سطح قبل از بی.آی.ام

طراحی CAD مدیریت نشده ای که معمولا در قالب دو بعدی ارائه می گردد و روی کاغذ یا کاغذ الکترونیکی مانند pdf ارائه می شود.

• سطح ۱ بی.آی.ام (Objective- Based Modelling)

نقشه های مدیریت شده کد، در قالب ۲D و ۳D ارائه می شوند. این اولین گام یا مرحله است، حرکت از دو بعدی به سه بعدی و این همان مدل سازی سوژه محور است که شامل اسناد می گردد. مدل بی.آی.ام از امان های واقعی معماری تشکیل شده است که این امان ها، به درستی در تمام دیدها ارائه شده اند. این مدل از یک نرم افزار همکاری یا شبکه استفاده می کند که اطلاعات تسهیم شده محیطی را فراهم می کند و ساختار معمول اطلاعات را به خدمت در می آورد. این مدل بی.آی.ام، یک مدل تک قانونه است اقلام قابل تحویل نقشه های کد هستند.

سازمانی کامل است که به فعالیت‌ها، تاکتیک‌ها، دانش، زیرساخت‌ها و فرهنگ توجه دارد (KARATHODOROS & BRYNJÓLFSSON, ۲۰۱۳).

Bibliography

- KARATHODOROS, G., & BRYNJÓLFSSON, Ó. R. Governing the implementation of BIM, A construction client perspective. Gothenburg, Sweden: CHALMERS UNIVERSITY OF TECHNOLOGY. (۲۰۱۳).
- Kraatz, J. A., Sanchez, A. X., & Hampson, K. D. Digital Modeling, Integrated Project Delivery and Industry. www.mdpi.com/journal/buildings. (۲۰۱۴).
- Benedict D, B., & David J, K. Modeling and Integrated Project. Journal of Engineering, Project, and Production Management, ۲۳-۳۶. (۲۰۱۲).
- Migilinskas, P., Popov, V., Juocevicius, V., & Ustinovichius, L. The benefits, Obstacles and Problems of Practical BIM Implementation. Procedia Engineering (۲۰۱۱). Y. R. The Cost of Not Doing BIM: Education and Professional Development. Journal of Building Information Modelling (۱۳۹۲). ا. شاکری, ح. و شاکری, ا. بررسی روند به کارگیری پیکره‌سازی اطلاعات ساختمان (BIM) و نحوه پیاده‌سازی آن در پروژه‌های عمرانی. اولین همایش ملی ساختمان آینده، کانون مهندسين مشاور ساری.

• سطح ۲ (Modell Based- Collaboration) دو قانون طراحی می‌توانند با یکدیگر کار کنند. در این همکاری نقشه‌های سه بعدی مدیریت شده محیطی، تحت قوانین جدای بی. آی. ام. نگهداری می‌شوند. این مدل‌های سه بعدی، ابزارهایی با اطلاعات ضمیمه شده دارد. این سطح از مدل بی. آی. ام. از مدل‌سازی تا همکاری و کارکرد درونی را فرایند سازی می‌کند و این سطح همکاری می‌تواند در طول یک فاز یا بین دو فاز مختلف اتفاق افتد. برای مثال تبدیل اطلاعات می‌تواند بین مدل‌های سازه‌ای، معماری، مدل‌های سازه‌های فلزی و یا مدل‌های تعمیر و نگهداری اتفاق افتد. این تبدیل اطلاعات معمولاً بر اساس فرمت‌های اولویت‌بندی متغیر است. طراحی و مدیریت یک ساختمان فرآیندی بسیار پیچیده است که ارتباطات نرم و همکاری بین تمام اعضای پروژه را نیاز دارد. این امر، ارتباطات اطلاعات یکپارچه و سیستم اطلاعات بین ذی‌نفعان را طلب می‌کند تا این فرآیند همکاری را حمایت نماید. این روش مدل‌های دیجیتال، برای ارائه ۴ بعدی (فرآیند تخصیص دادن با زمان بندی جزئی شده و یا برنامه‌ای مرتبط با اطلاعات) و یا حتی ۵ بعدی (فرآیند مرتبط با تخمین هزینه) را حمایت می‌کند.

• سطح ۳ (Network-Based Integration) این سطح از همکاری تا یکپارچگی، فرآیند سازی شده است و در واقع بیانگر حقیقت متمایل به دانش و خرد بی. آی. ام. است. این گام سوم، سطح غایی نبوغ بی. آی. ام. است و به صورت محتمل، هدف اجرای بی. آی. ام. از این گام می‌تواند به عنوان شبکه مبتنی بر یکپارچگی حقیقی قلمداد گردد، جایی که مدل یکتای پروژه می‌تواند با تمام فرآیندهای پروژه یکپارچه گردد. این سطح نیازمند تغییر ساختار

بازار فلزات

در آخرین فصل از سال ۹۸

• گروه اقتصادی

بازار فلزات در زمستان از تمامی مسائل سیاسی و انتشار ویروس کرونا ضربه خورد، رخ داد های بزرگ جهانی و ادامه دار شدن جنگ تجاری میان ایالات متحده آمریکا و چین، تنش های بین ایران و آمریکا و دست آخر انتشار ویروس کرونا همه و همه توان رشد و پیشرفت را از این بازار گرفت، اما فعالان این بازار چشم انداز مطلوبی برای فضای اقتصاد جهانی در ماه های پیش رو می بینند. تولید و مصرف جهانی فولاد نسبت به سال گذشته و پیش بینی انجام شده کمتر خواهد بود. مصرف فولاد در سال ۲۰۱۹ برابر با ۱/۷۶۳ میلیارد تن بود، پیش بینی می شود در سال ۲۰۲۰ برابر با ۱/۷۸ میلیارد تن و در سال ۲۰۲۱ در حدود ۱/۸۰۱ میلیارد تن فولاد خواهد بود.

مسی در مسیر مخالف با دیگر بازارها

جدید در حال حرکت است و با توجه به جو غالب در بازارهای بین‌المللی کالایی، هیچ بعید نیست که این روند صعودی باز هم ادامه یابد. کارشناسان جهانی معتقدند که شرکت‌های مسی در سال جدید شرایط خوبی را تجربه خواهند کرد زیرا مهم ترین مولفه این رونق یعنی تقاضا در حال تقویت شدن است. بلومبرگ، گلدمن ساکس و پیش‌بینی شرایط مطلوب را برای مس در سال جاری میلادی دارند و سیتی‌گروپ نیز می‌گوید مصرف مس تنها در چین ۲/۶ درصد رشد خواهد کرد که این موضوع به ارتقای میزان سرمایه‌گذاری‌ها کمک می‌کند. این در شرایطی است که در سال ۲۰۱۹ میزان شتاب بازار برای رشد قیمت محدود بود.

مهم ترین عوامل افزایش تقاضای مس جهانی را می‌توان این گونه برشمرد:

۱- انتقال انرژی از سوخت‌های فسیلی به انرژی الکتریکی

۲- توسعه ماشین‌های برقی

۳- حمل‌ونقل ریلی

عواملی که نشان دهنده مصرف حداقل دو برابری نیاز جهانی به مس در آینده است. در بازار داخلی نیز به گفته وزیر صمت علی رغم تحریم‌ها حوزه صنعت و معدن و به‌ویژه شرکت ملی مس با نگاه خاص به بومی‌سازی موفق به ثبت رکوردهای خوبی در تولید، فروش و توسعه شده است.

بازار مس شرایط مطلوبی را سپری می‌کند، بررسی‌ها نشان می‌دهد که در این بازار تقاضا در حال پیشی گرفتن از عرضه است. بلومبرگ در این باره معتقد است یکی از مهم ترین نگرانی‌ها در مورد تقاضا که جنگ تجاری بود تقریباً کاهش یافته و برخی امیدواری‌ها به روابط تجاری بین چین و آمریکا که می‌تواند منجر به ثبات اقتصاد جهانی شود، قیمت مس در بازار لندن به بالاترین رقم در ۲ سال گذشته رسید و با توجه به اینکه آمارهای چین مثلاً شاخص مدیران خرید در این کشور در دو ماه متوالی با رشد روبه‌رو شده باید گفت امیدواری‌ها هنوز زیاد است. دیروز قیمت نقدی مس در بازار لندن ۶ هزار و ۹۷ دلار در هر تن ثبت شد و قیمت سه ماهه نیز ۶ هزار و ۱۱۹ دلار اعلام شد. شاخص کالایی CRB و دیگری شاخص کالایی GSCI که شاخص CRB بر ذات نوسان قیمت‌ها در بازارهای کالایی تمرکز دارد و دیگری شاخص GSCI که از یک سو آتی‌محور است و از قیمت‌های آتی اثر می‌پذیرد و همچنین بیش از شاخص کالایی CRB بر نوسان قیمت نفت‌خام و فرآورده‌ها تمرکز دارد. این مطلب به معنی آن است که پتانسیل اثرپذیری مس از شاخص کالایی CRB جدی‌تر است. شاخص‌های کالایی برجسته در بازارهای جهانی در یک مسیر صعودی است اگرچه شاخص کالایی CRB شاید اهمیت بالاتری داشته باشد. هم‌اکنون این شاخص کالایی سقف قبلی خود در سال ۲۰۱۹ را در هم شکسته و به سمت کسب رکوردهای

درصد بود که اندکی کمتر از این رقم است که همین داده احتمال تداوم رشد بهای آلومینیوم را می‌تواند در بر داشته باشد. قیمت نقدی هر تن آلومینیوم در بورس فلزات لندن برای تحویل فوری در تاریخ ۲۳ دسامبر، هزار و ۷۷۱ دلار بود آن‌هم در شرایطی که بهای سلف ۳ ماهه این کالا در همین بازار، هزار و ۷۹۷ دلار بود که نشان می‌دهد ذهنیت بازار و به بیان دقیق‌تر آمادگی معامله‌گران بر رشد قیمت‌ها تعلق دارد، گویی بازار رشد مقطعی نرخ در این بازار را در معاملات خود پذیرفته است. شرکت آلومینای ایران توانست بین ۵۰۰ شرکت برترین شرکت از نظر رشد سریع در بین شرکت‌های بزرگ کشور شناخته شود. این شرکت از زیرمجموعه‌های ایمیدرو، به‌عنوان تنها تولیدکننده پودر آلومینا در کشورمان، از ظرفیت تولید ۲۵۰ هزار تن پودر آلومینا به‌عنوان ماده اصلی تولید شمش برخوردار است.

قیمت آلومینیوم نیز جذابیت‌های جدیدی را برای سرمایه‌گذاران ایجاد نموده است، و بررسی‌ها از آینده کوتاه مدت این فلز شفاف و مثبت ارزیابی می‌شود، به عبارت دیگر جریان غالب در بازارهای کالایی در جهان با محوریت بازار فلزات هم‌اکنون افزایشی است که همان‌گونه که در گزارش‌های قبلی به آن اشاره کردیم نتیجه فوران خوش‌بینی‌ها به دورهای بازارهای کالایی برای کوتاه‌مدت است. بر این اساس می‌توان امیدوار بود که این جریان مانند گذشته بیش از همه بر بازار فلزات پایه و فولاد در جهان اثرگذار بوده و این بازارها برنده اصلی نوسان نرخ در بازارهای کالایی باشند. شاخص بورس فلزات لندن در اولین هفته از زمستان شاهد رشدی نزدیک به ۱/۵ درصد بود که عدد بزرگی به‌شمار می‌رود، و متوسط رشد قیمت هفتگی آلومینیوم در طول همین هفته ۱/۴۶

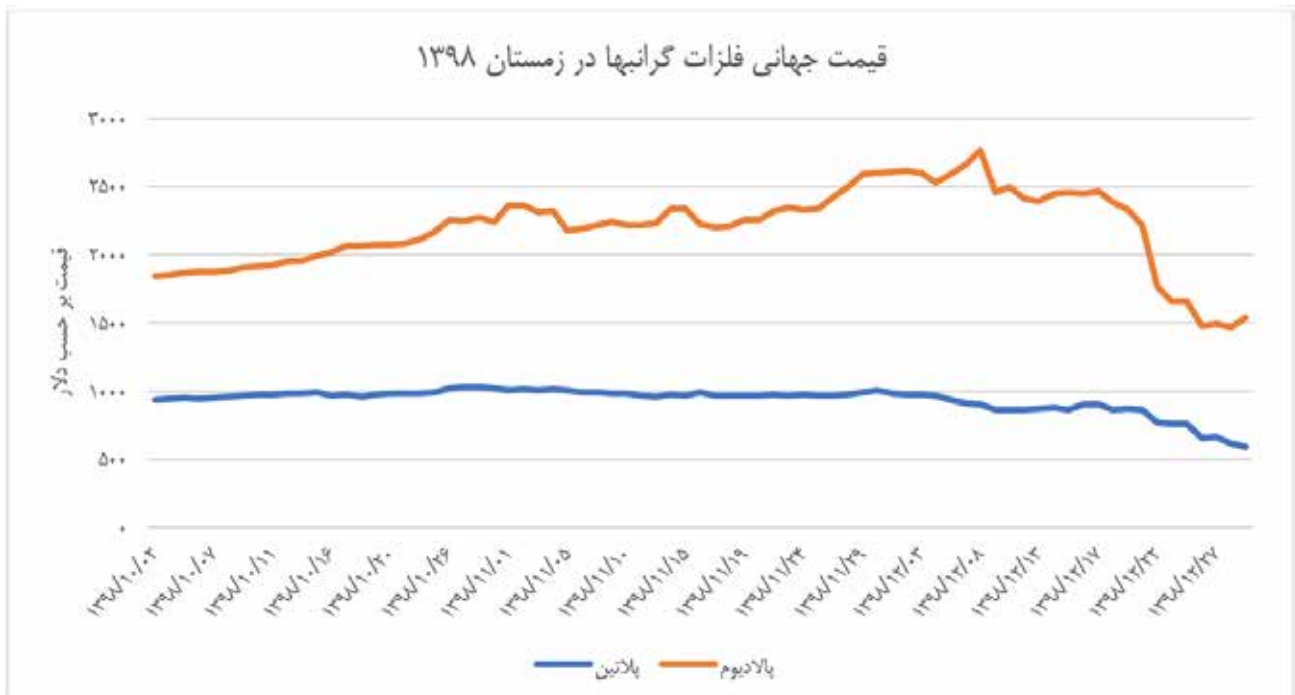

۹۳ دلار در هر تن ثبت شد که ۲۸ درصد از آخرین روز ۲۰۱۸ بالاتر است؛ به عبارتی سال جدید برای سنگ آهن بسیار بهتر از آغاز ۲۰۱۹ رقم خورده است. آغاز سال گذشته سنگ آهن تنها رشد سالانه نیم درصدی را در مقایسه با ۲۰۱۸ تجربه کرده بود. جی پی مورگان معتقد است سنگ آهن در سال ۲۰۲۰ پتانسیل آن را دارد که به ۶۳ دلار برسد. رویترز نیز در گزارشی اعلام کرد در ماه دسامبر واله صادرات خود را در مقایسه با نوامبر ۲۰۱۹ و دسامبر ۲۰۱۸ کاهش داده است. واله در ماه دسامبر ۲۷/۲۵ میلیون تن صادرات انجام داده در حالی که در دسامبر ۲۰۱۸ این رقم ۳۳/۲۰ میلیون تن و در نوامبر ۲۰۱۹، به میزان ۲۴/۶۷ میلیون تن بوده است. بهای شمش فولادی در بازارهای منطقه‌ای با محوریت عرضه صادراتی از کشورهای ترکیه و CIS رشد جدی داشته است و این سیگنال می‌تواند یک

طبق بررسی‌های صورت پذیرفته در خصوص سنگ آهن در سال جاری هزینه‌های دستمزد و تولید بسیار بالاتر از سال ۲۰۱۹ خواهد بود از این رو بسیاری از تولیدکنندگان جهانی فولاد دست به پیش خرید و انبارش سنگ آهن زده اند، فعالان معتقدند که آن‌ها به دنبال تقویت ذخایر خود برای دوره سه تا شش ماهه آینده هستند. شرکت‌های فولادی حتی با استفاده از انبارهای اجاره‌ای، تلاش می‌کنند امکانات خود را برای ذخیره سنگ آهن مازاد خود تقویت کنند. به نظر می‌رسد که تولیدکنندگان فولاد برای بالا بردن بهره‌وری تولید و کاهش هزینه‌ها، تلاش می‌کنند میزان ذخایر سنگ آهن با درجه بالاتر را افزایش دهند و این مساله به این معناست که تقاضا برای این نوع از محصول افزایش می‌یابد که در عین حال می‌تواند از نگرانی‌های زیست‌محیطی بکاهد. آخرین روز ۲۰۱۹ قیمت این محصول در رقم

صادراتی ایران نیز افزایش داشته و به ۳۸۵ تا ۳۹۳ دلار در هر تن برای ۱۹ فوریه رسیده است. ایران برای افق ۱۴۰۴ در نظر دارد که سهم خود را از تولید فولاد تا ۵۵ میلیون تن برساند، ایران در حال حاضر ۲۶/۵ میلیون تن فولاد تولید می کند، فعالان تولید معتقدند که در صورت نگاه مثبت از سمت دولت می توان به این مهم دست یافت، تولید فولاد در اشتغال زایی و ارز آوری حایز اهمیت است و در شرایط فعلی اقتصاد کشور بسیار حیاتی است.

محرك قیمتی برای اغلب بازارهای فولادی در جهان به‌شمار رود. به گزارش متال بولتن بهای شمش صادراتی کشورهای CIS با ۲/۳۴ درصد رشد به ۳۹۴ دلار در هر تن و بهای هر تن شمش صادراتی ترکیه نیز با ۴/۴۳ درصد رشد برای تاریخ ۲۰ فوریه به ۴۱۰ تا ۴۱۵ دلار بر هر تن افزایش یافته است. این ارقام می‌تواند با یک فاز تاخیر زمانی بر بازار مصنوعات فولادی به خصوص میلگرد اثرگذار باشد آن‌هم در شرایطی که می‌توان رشد تقاضا را در این نوسان قیمت‌ها مشاهده کرد. این درحالی است که بهای شمش فولادی

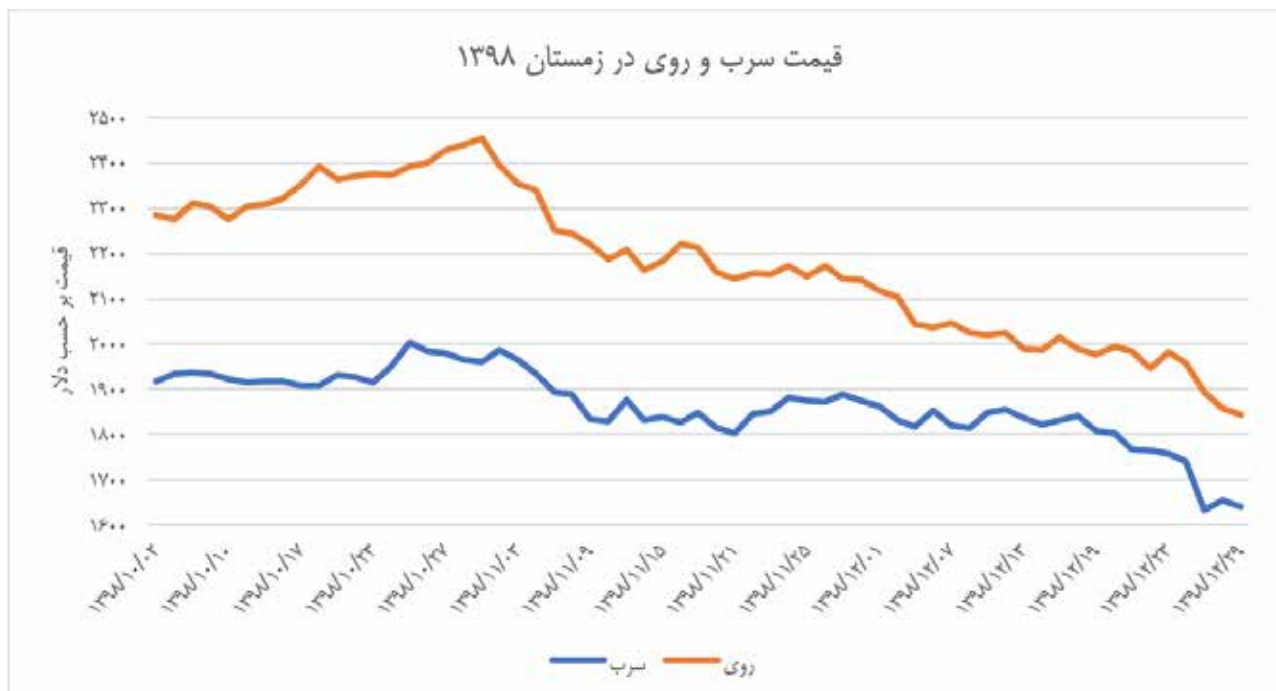

نیست. قیمت هر تن روی پیش از تغییر معادلات بازار جهانی توسط ویروس کرونا، بر مدار صعودی قرار داشت و تا نزدیکی ۲ هزار و ۴۵۰ دلار نیز پیش رفته بود؛ اما هم‌اکنون در کف قیمتی ۳ و نیم سال اخیر معامله می‌شود. در نسخه ژانویه APEX کارشناسان فصل اول را برای فلز «روی» ضعیف ارزیابی کردند؛ اما در سه ماه بعدی قیمت «روی» تقویت خواهد شد. سرب اواسط ژانویه در نزدیکی کانال ۲۰۰۰ دلار معامله می‌شد، اما اکنون در کانال ۱۸۰۰ دلار قیمت می‌خورد. پیش‌بینی کارشناسان برای سرب، افت قیمت در دو فصل میانی سال و سپس رشد اندک در آخرین فصل است. بر این اساس بهترین فصل امسال برای سرب فصل نخست خواهد بود. کمترین و بیشترین قیمتی که توسط کارشناسان برای این فلز در سال جاری پیش‌بینی شده ۱۸۲۵ و ۲۵۰۰ دلار بر تن است.

منابع: اقتصاد آنلاین - دنیای اقتصاد

امید فلاح مدیر شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران در نشست عنوان کرد: در برنامه سال جاری مجتمع سرب و روی انگوران، استخراج ۷۵۰ هزار تن پیش‌بینی شده بوده که این رقم به بیش از ۸۳۰ هزار تن رسید. معدن سرب و روی انگوران در دو بخش روباز و زیرزمینی در حال فعالیت است که ذخیره باقی مانده بخش روباز آن حدود ۴ میلیون تن است و طی مدت ۴ تا ۵ سال آینده این ذخیره استخراج می‌شود. وی افزود: در حال حاضر معدن سرب و روی انگوران اقدام به آماده‌سازی واحدهای اقامتی در داخل این مجموعه در راستای اسکان تورهای گردشگری معدنی کرده و در مراحل پایانی دریافت مجوز گردشگری از سازمان میراث فرهنگی کشور است و گردشگران در آینده نزدیک می‌توانند از طریق دفاتر خدمات گردشگری اقدام به تهیه تور معدن انگوران کنند. البته با وجود ویروس کرونا تمامی اماکن عمومی از جذب گردشگر منع شدند که این مجموعه نیز فازغ از این مستثنا

تبليغات

Advertising

سیم و کابل دامغان

سیم و کابل دامغان

(بهره‌ر)

تهران، میرداماد، پاساژ پایتخت، طبقه ۷، واحد ۷-۲۸

۸۸۶۴۵۹۲۱-۸۸۶۵۱۷۳۲-۸۶۰۸۷۳۵۱

Email: misco444@yahoo.com

Site: www.cabledamghan.com

کارخانجات تولیدی

مهراصل

متخصص تهویه و تبرید

MEHRASL

MANUFACTURING CORPORATION

General Catalogue 2019

WWW.MEHRASL.IR

PABR Series Packages

▶ Range: 5 , 10 , 20 & 30 RT

Unit Heaters

▶ Range: 28200 - 806600 Btu/Hr

Electric Fan Motors

▶ Range: 0.2 to 6 Kw

Split Chiller

▶ 3RT & 5RT

گروه صنعتی ایران توحید

تولید کننده پیچ و مهره فولادی به روش فورج سرد

ما از ابتدا تا پایان شما را
همراهی می کنیم

- ◀ تهیه لیست های اقتصادی پیچ و مهره
مصرفی پروژه
- ◀ تولید، حمل و تحویل

- ◀ بازرسی دوره ای و آموزش کارگاهی
فرایند نصب و ایجاد پیش تنیدگی در
اتصالات
- ◀ برگزاری دوره های آموزشی نحوه
کنترل، تحویل گیری و نصب پیچ و
مهره

T.C Bolt در ایران دیگر یک رویا نیست

T.C Bolt is not a Dream any more , in IRAN

COVENTYA

precote

MAGNI EUROPE

IRAN TOHID CO.

Steel Structure
Bult & nut Family

آدرس دفتر مرکزی: ایران - تهران - بلوار آفریقا
بلوار گلشهر - مجتمع تجاری آی تک - طبقه ۱۲ الی ۱۴
تلفن تماس: +۹۸ - ۲۱ - ۲۲۰۵۰۷۰۷

جهاد بتن

تولید کننده بتن آماده تا رده مقاومتی C50

دفتر نمایندگی فروش: آیت الله کاشانی، روبروی مسجد نظام مافی
مجتمع تجاری و اداری اترک ۸، طبقه ۲، واحد ۲۰۷

تلفن تماس: ۰۹۱۲۲۸۸۰۵۷۰

www.jahadbeton.ir

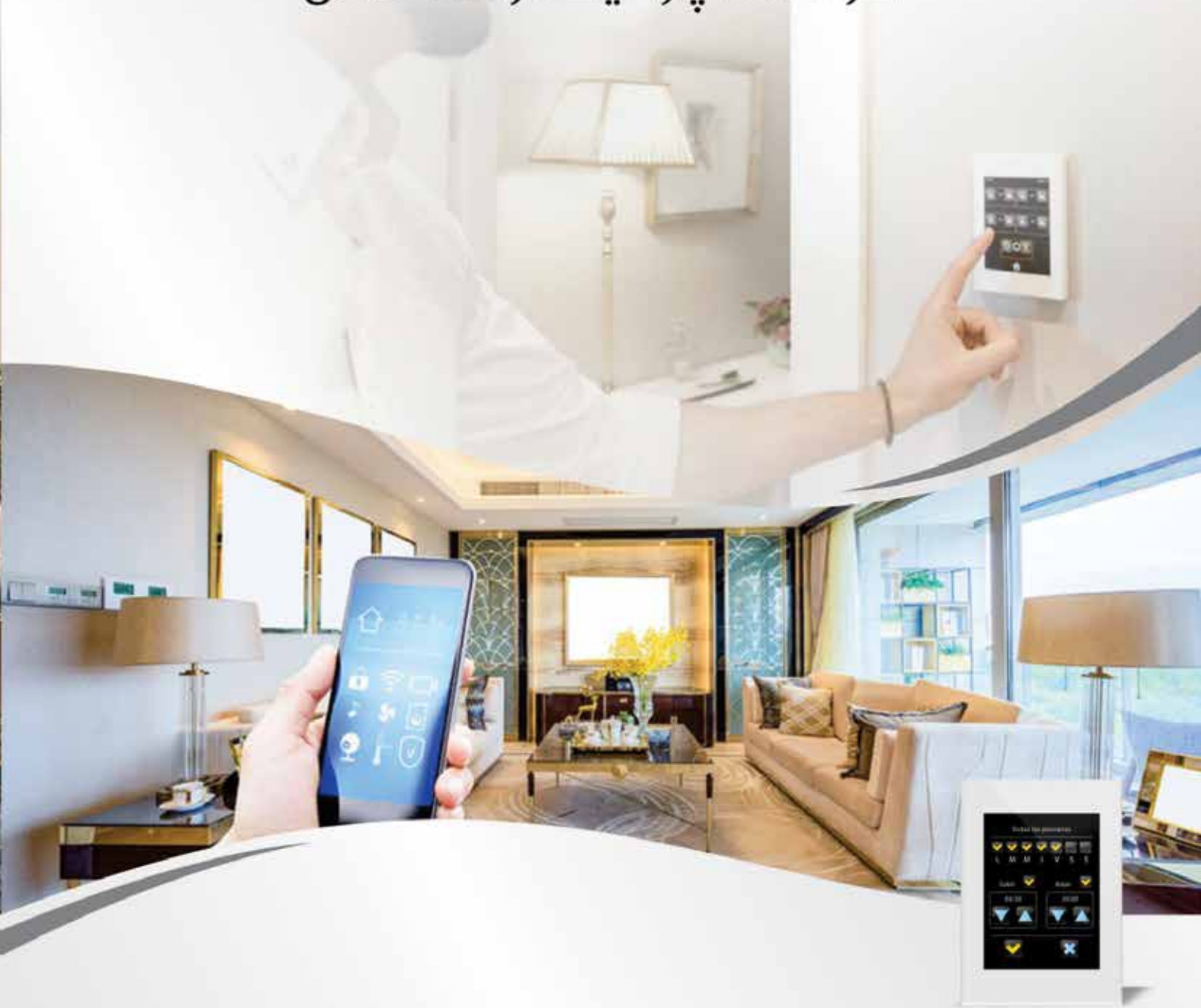
JAHAD BETON

Manufacturer of ready
mixed concrete up to
C50 strength class

نوین افزار

طراح و مجری سیستم های
هوشمند پارکینگ و ساختمان

Wulian

FERMAX

Zennio®

www.novin-afzar.ir

88283760

طراح و مجری سیستم های هوشمند پارکینگ برج مجلل لکسون

شرکت آسانسور و پله برقی بهمن

Elevator and escalator company

تهران، میدان آرژانتین، ابتدای خیابان آفریقا، ساختمان شماره ۵
طبقه اول، تلفن: ۸۸۷۹۰۱۰۱ (خط ویژه) فکس: ۸۸۷۹۳۲۰۳
www.bfelevator.com   info@bfelevator.com

**FIRMLY
WALK INTO FUTURE ...**

NEGIN BORJ GHAEM

Industrial Group

Unit 14, Floor 6, Daryoosh Complex, 196 street
South Bagheri Highway, Tehran , Iran
Tel: +9821-77726004

neginborjco@gmail.com

Design, Fabrication, Transportation and Installation of
Various Steel Structures For Buildings,
High-rise and Industrial Projects

طراح، ساخت، حمل و نقل و نصب - آژہ ہاے
مختلف فلزے برائے ساختمان ہا،
پروژہ ہاے بلند مرتبہ و صنعتے.

FARZANEGAN

Residential Tower

برج مسکونے فرزانگان

تجربہ اے از آرامش ہم رہ با چشم اندازے زیبا

FARZANEGAN
RESIDENTIAL TOWER

AN EXPERIENCE
OF RELAXATION
WITH A BEAUTIFUL
VIEW

شہرک گلستان - میدان موج - خیابان صدف - دفتر پروژہ

02144755719-23-24 - 02144710097 - 0214784
09123118190 - 09121011061 - 09121003623

www.TOSEABNIEH.com

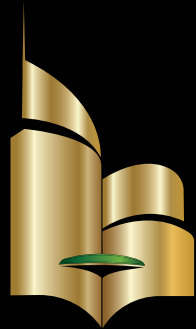

نتایج خوب حاصل انتخاب‌های شایسته‌ات

FINE RESULTS COME FROM WISE CHOICES

LEXON

Luxury Tower Eternal Fortune

LEXON

EVOLUTION
IN THE
CONSTRUCTION
INDUSTRY

TOSEH ABNIEH HEMMAT
Construction Cooperative
www.toseabnieh.ir

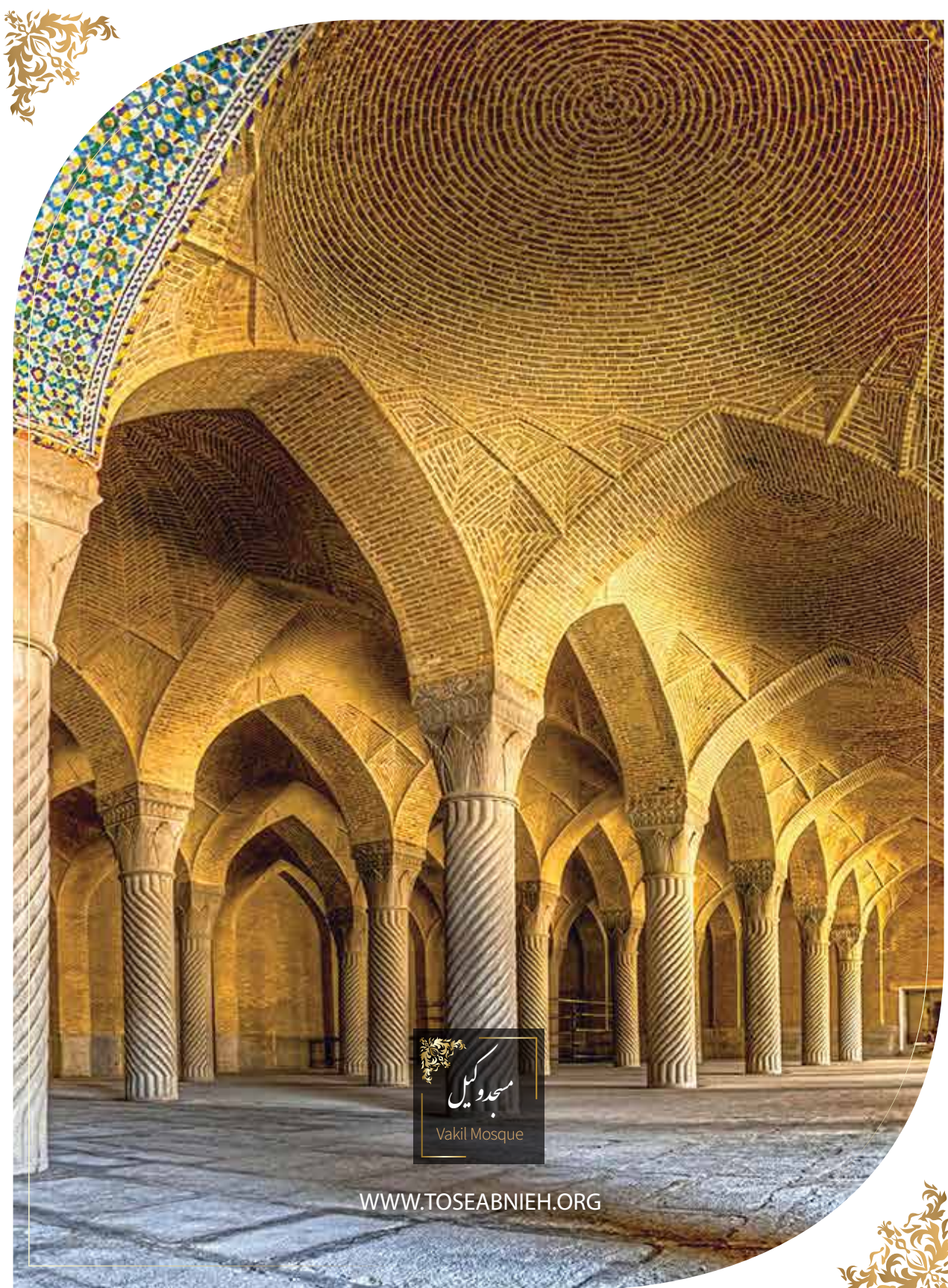

 CONTACT US

021 47 84 - 021 44 71 00 97
0912 100 36 23 - 0912 311 81 90

WWW.LEXONTOWER.COM

مسجد وکیل
Vakil Mosque

WWW.TOSEABNIEH.ORG

Toseabnieh | No 10 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | 45 | 46 | 47 | 48 | 49 | 50 | 51 | 52 | 53 | 54 | 55 | 56 | 57 | 58 | 59 | 60 | 61 | 62 | 63 | 64 | 65 | 66 | 67 | 68 | 69 | 70 | 71 | 72 | 73 | 74 | 75 | 76 | 77 | 78 | 79 | 80 | 81 | 82 | 83 | 84 | 85 | 86 | 87 | 88 | 89 | 90 | 91 | 92 | 93 | 94 | 95 | 96 | 97 | 98 | 99 | 100